

Nr. 27 • September 2014 • 15. årgang

Pilgrimmen

En af pilgrimmene
på Vicente Galbetes
skulptur med pil-
grimme fra forskellige
tider på El Perdón.

Foto: Henrik Friediger

Pilgrimmen

Udgives af:

Foreningen af Danske
Santiagopilgrimme

Redaktør (ansvh.)

Henrik Friediger

Agernevej 27

2830 Virum

tlf.: 4585 0088 Mobil: 2892 1632

mail: redaktionen@santiagopilgrimme.dk

Redaktionsmedlemmer:

Henrik Tarp

tlf.: 2879 0433 & +34 6205 14597

henriktarp@ofir.dk

Erik Staffeldt, tlf.: 2835 1772

erikstaffeldt@gmail.com

Peter Glunz, Mobil: 2040 1131

peter@glunz.dk

Niels Henrik Lieberkind, tlf.: 4731 5626

nh.lieberkind@get2net.dk

ISSN 1603-2365

Pilgrimmen afleveres

til Nationalbibliografen

Opsætning og layout:

Peter Glunz, Køge, tlf.: 2040 1131

Tryk: Glumsø Bogtrykkeri

Foreningen

Foreningen af Danske

Santiagopilgrimme

c/o Sekretariat, Peter Glunz

Salbyvej 4 · 4600 Køge

Mobil: 2040 1131

mail: sekretariat@santiagopilgrimme.dk

www.santiagopilgrimme.dk

Bestyrelsen:

Henrik Friediger, formand

og ansvarshavende redaktør

tlf.: 4585 0088 Mobil: 2892 1632

Vibeke Mørdrup, næstformand

Mobil: 2615 7173

Troels Beck, bestyrelsesmedlem

Mobil: 2066 2649

Tommy Jensen, bestyrelsesmedlem

tlf. 98 31 41 90

Erik Staffeldt, bestyrelsesmedlem

Mobil: 2835 1772

Leon Johansen, kasserer

Mobil: 2067 3100

Tone Kirkeby, bestyrelsesmedlem

Mobil: 2398 5502

Christina Lucas, sekretær

Mobil : 3022 5688

Peter Glunz, revisor

Mobil: 2040 1131

Enhver udnyttelse af bladets tekster er forbudt i henhold til loven. Undtaget herfra er korte uddrag af artikler til brug for anmeldelse samt til omtale der fremmer foreningens formål. Samtykke til at kopiere bladets tekster i øvrigt kan fremskaffes gennem bladets redaktion.

Copyright tilhører forfatterne ligeledes med fotos, der, hvis ikke andet er angivet, er taget af og tilhører forfatterne.

Side: Indhold:

- 2 Kolofon
- 3 Indholdsfortegnelse
- 4 - 5 De syv – eller de fem eller ti eller ét *af Henrik Friediger*
- 6 - 10 Et skridt på vejen ... *af Mabel Bergaas og Lasse Anthonisen*
- 11 - 12 Åbning af pilgrimscentrum i Esrum Kloster *af M. Bergaas og L. Anthonisen*
- 13 - 14 Indvielse af den nordlige del af Hærvejen *af Tommy Jensen*
- 15 - 28 Jerusalem på cykel... via Caminoen og Rom *af Poul Erik Jensen*
- 29 - 33 Camino del Norte - fra Avilés til Santiago *af Bent Fredsby*
- 34 - 38 Videre mod Santiago - fra Dortmund til Trier *af Birthe og Allan Kristensen*
- 39 - 41 Kunsten at være pilgrim hver eneste dag! *af Annedorte Ries*
- 42 - 49 Vejen til indre styrke - del 4 *af Marianne Uhr Pedersen*
- 50 - 57 I Jomfru Marias fodspor i Italien *af Susanne Olesen*
- 58 - 71 Trækirkerne på Chiloé *af Henrik Friediger*
- 72 - 77 Jesussporet i Israel *af Gitta Bechshøft og James Heimann*
- 78 - 79 PILGRIM - bogomtale *af Gitta Bechshøft*
- 80 - 81 Fra pilgrim til prædikestol *af Rikke Visby Wickberg*
- 82 - 85 Camino in my heart... *af Mona Kjær Ditlevsen*
- 86 - 89 Hjemløse på Caminoen *af Sven Johannesen*
- 90 - 86 Fra Nidaros til Rom og Jerusalem *af Stein Thue*
- 93 Digt *af Leon Riise Johansen*
- 94 - 95 Gave til Siervas de Maria
- 96 - 97 Vandringer 2014 - fotokollage
- 98 - 99 **Årsmøde og generalforsamling 2014 i Brøndby den 25. oktober kl. 9:40**

De syv – eller de fem eller ti eller ét

af Henrik Friediger

I middelalderen havde man de syv døds-synder: hovmod, griskhed, nydelsessyge, misundelse, frådseri, vrede og ladhed, som man kunne gå og prøve på at huske og forsøge at komme uden om, så man kunne redde sin sjæl fra den evige for-tabelse.

Nu er 'de syv' så dukket op igen i forbin-delse med pilgrimsvandring. Igen er de formuleret fra kirkeligt hold, af en svensk pilgrimspræst, der er ansat ved pilgrims-målet i Vadstena, Hans-Erik Lindström. Han mener, at ordene anvendes i hele Sverige som en tolkning af den moderne pilgrims længsel efter et mere helt liv.

De syv svenske pilgrimsord, vil være det-te blads læsere bekendt:

langsomhed
bekymringsløshed
frihed
enkelhed
stilhed
spiritualitet
fællesskab

Man kan grunde over, hvorfor netop dis-se syv ord har fået så stor en udbredelse og er blevet så populære.

Nøglen til forståelse af svaret på dette spørgsmål, ligger nok i, at de udtrykker mange moderne menneskers behov for at komme væk fra det hele. Går vi listen igennem, så kunne deres antiteser opfat-tes som mange menneskers oplevelse af det moderne liv, der er præget af:

hastværk
bekymringer
tvang
indviklethed
støj
materialisme
ensomhed

- og kan en pilgrimsvandring tilbyde den enkelte en flugt fra dette oplevede hel-vede, er der jo ikke noget at sige til, at det virker både tillokkende og dragende.

Men bliver pilgrimsvandringen så ikke netop snarere en flugt fra noget ubehage-ligt end det, den i sin mest heldige form kunne være: en vandring ind i en anden dimension, hvor livet folder sig ud i en form, der viser en fylde og meningsfuld-hed, der transcenderer den oplevede vir-kelighed? Er de ikke bare et udtryk for den samme modernitet, som de kritise-rer?

Jeg føler selv, at der mangler nogle ord, der meget mere præcist udtrykker min egen oplevelse af pilgrimsvandringen. For mig er et helt centralt ord

taknemmelighed

Jeg har ofte på min pilgrimsvandring-er følt mig fuld af netop taknemmelighed over at være tilstede i dette nu, i denne krop, i dette landskab, mellem disse men-esker, på denne klode, i dette univers. Og så har jeg grundet over og fundet ud af, hvordan og hvorhen, jeg bedst kan udtrykke netop denne taknemmelighed.

Andre ord, der har presset sig på er:

**omsorg
venskab
barmhjertighed
fremmedhed
glæde**

Og nogle mere negative ind imellem, som

**irritation
vrede
sorg
smerte**

Der er vel ikke noget i vejen med de svenske syv, men læs dette som en opfordring til at bruge din kreativitet til at finde dit eget eller dine egne, dem, der netop passer på dig.

Camino de Santiago – pilgrimsvejen over alle pilgrimsveje i disse tider – bliver brugt til mange formål. Læs bare de artikler, der

har været bragt i nærværende og tidligere numre af Pilgrimmen. Ud over selve nydelsen og oplevelsen af vandringen, er Caminoen et sted for vigtige livsbeslutninger, som rækker langt ud over selve vandringen på Vejen. Ofte tager folk på pilgrimsvandring, når de står overfor afgørende overgange i livet – fx fra arbejdslivet til pensionisttilværelsen – i forbindelse med tabet af elskede mennesker, skilsmisser, fyringer, alvorlig sygdom... Og netop i disse tilfælde kan det være vigtigt at finde sit eget eller sine egne pilgrimsord, så pilgrimsordene kan blive til livsord, der kan bære ind i hverdagen.

Som opfordringen lyder i én af artiklerne i dette nummer af Pilgrimmen, drejer det sig om at gøre sit liv til en pilgrimsvandring, finde ind til de værdier, der er varige og kan bruges i det daglige liv, som, når det kommer til stykket, er dér livet folder sig ud.

OBS: sekretariatet har fået ny adresse og telefon se side 2

Gratis E-bøger

- på Santiagopilgrimme.dk > Litteratur > Gratis E-bøger

Nu har du mulighed for at downloade gratis e-bøger om Caminoen og andre pilgrimsveje til din computer, tablet, smartphone eller lignende – lige til at tage med på din næste vandring eller læse derhjemme i sofaen.

Se her de første eksemplarer:

Har du selv en bog eller andet skriftligt eller billedligt materiale, som du vil give væk på denne måde, kan vi lægge den eller det på foreningens hjemmeside. Det kan fx være egentlige bøger, som er udsolgt fra forlaget, eller dagbøger, som er for lange til at blive bragt i Pilgrimmen. Send dem som en pdf-fil til web@santiagopilgrimme.dk

Et skridt på vejen ...

Arbejdet med at kortlægge, beskrive og afmærke pilgrimsruterne gennem Danmark er i fuld sving. En del frivillige entusiaster møder glæder og udfordringer – også i mødet med myndighederne.

af Mabel Bergaas og Lasse Anthonisen

Grupper af frivillige fra Foreningen af Danske Santiagopilgrimme har i snart tre år arbejdet intensivt med at beskrive, kortlægge og afmærke de danske pilgrimsruter.

Arbejdet med ruteafmærkningen er en fortsættelse og en opdatering af tidligere beskrivelser.

Dels for at forbedre forholdene for dagens pilgrimme og dels for at skabe en sammenhængende rute gennem Europa fra Nidarosdomen i Trondhjem i Norge til katedralen i Santiago de Compostela i Spanien.

I de forløbne tre år har stigrupperne vandret, kortlagt og afmærket ruterne efter at have haft møder og forhandlinger med kommuner, regioner, Naturstyrelsen og private lodsejere om opsætning af vores skilte med den kendte muslingeskal og gule pile.

Her i Nordsjælland er vi en lille stigruppe, som har påtaget os at stå for at finde de smukkeste og mest sikre ruter til brug for afmærkningen, idet de "rigtige" gamle pilgrimsruter mange steder er blevet til hovedveje og landeveje.

En gennemvandring af de endelige ruter med GPS og udarbejdelse af foldere, som senere vil kunne hentes på foreningens hjemmeside, er også en del af gruppens arbejde.

Stigruppen har i Nordsjælland haft et meget godt samarbejde med kommunerne Helsingør, Gribskov, Hillerød, Allerød og Furesø. Et rigtig fint samarbejde har vi også haft med Naturstyrelsen, Esrom Peregrinus og Esrum Kloster.

I skrivende stund (ultimo maj) er den sjællandske rute med start i Helsingør derfor afmærket i alle de førnævnte kommuner. Naturstyrelsen har færdiggjort afmærkningen i Teglstrup Hegn, og de har med stor velvilje tilbudt at sætte foreningens metalskilte op på pæle i skovene. Naturstyrelsen forventer, at resten af ruten gennem skovene vil blive afmærket i løbet af sommeren.

Foreningen

Ruten fra Helsingør starter på pladsen foran stationsbygningen.

Her har Helsingør Kommune givet tilladelse til at foreningen må nedlægge en muslingeskal i fliserne som en markering af starten på den danske pilgrimsrute. Dette vil ske når vi modtager den færdigstøbte muslingeskal fra Spanien.

Den første del af ruten går i Helsingør forbi tre kirker: Domkirken Sankt Olai, Sct. Mariæ Kirke med Karmeliterklosteret og den katolske Sct. Vincent Kirke. Ruten går videre til og gennem Teglstrup Hegn. Videre ad Gurvej forbi Gurte Kirke, Sankt Jakobs Kapel og Gurte Slotsruin. Derefter ind i Gurte Vang gennem stille skovstrækninger og over åbent landskab frem til Esrum Kloster.

Fra Esrum Kloster går den danske rute videre til Hillerød og fortsætter via Roskilde over Sjælland og Fyn til Hærvejen i Jylland, hvor pilgrimsruten fortsætter til den tyske grænse.

Videre gennem Tyskland og Frankrig ned til den fransk/spanske grænse, hvorfra bl.a. den mest benyttede pilgrimsrute i Spanien, Camino Frances, har sit udgangspunkt.

Det er hensigten, at ruten også skal gå sydpå fra Roskilde, via Lolland-Falster og Rødby. Det endelige pilgrimsmål for ruterne gennem Europa er som bekendt katedralen i Santiago de Compostela med Sankt Jakobs relikvier, som ligger i en sølvkiste.

Vandreudstilling ...

I forbindelse med vores arbejde i stigruppen kom vi i kontakt med Kulturværftet, hvor en bibliotekar sagde, at biblioteket gerne ville medvirke til at informere om vores projekt med pilgrimsruten.

Vi sagde ja tak, og efter et større forarbejde fra os selv og den meget venlige og professionelle bibliotekar blev udstillingen åbnet med en reception den 5. april og kunne ses frem til 11. maj. Ifølge biblioteket blev den set af mange interesserede.

Udstillingen havde titlen:

"Pilgrimsruten fra Helsingør – på vej mod Santiago de Compostela".

Indholdet var udvalgte billeder fra Foreningen af Danske Santiagopilgrimmes vandreudstilling med billeder fra Camino Frances samt et afsnit med beskrivelse og billeder fra afmærkningen af den første del af den delvis nye pilgrimsrute med udgangspunkt i Helsingør.

I forbindelse med den velbesøgte åbningsreception blev den af os forfattede velkomsttale fremført af en pilgrim i det til lejligheden fremstillede udstyr, som ifølge Pilgrimscentrum i Vadstena symboliserer pilgrimsvandringens **syv nøgleord**:

Skoene/støvlerne er symbol for Langsomhed

Langsomheden er vigtig i en tid, hvor vi ofte mister fornemmelsen af alt væsentligt, fordi tempoet og udviklingen er hæsblesende. Når man går, kan sjælen nå at følge med; ja, når man går en lang tur, kan sjælen nå at indhente én. Føddernes monotone rytme bliver som en meditativ impuls, hvor tanker og følelser falder til ro og man når dybere lag i sig selv.

Staven er symbol for Frihed

Som pilgrimsvandrer har man i en periode frihed fra kalenderslaveriet, frihed fra præstationskrav, frihed fra at tage sig af alle sine ejendele – for man har kun det med, man kan bære på vejen. Staven er frihedens symbol, fordi vandringsstaven traditionelt hører til den frie vandringsmand og også fordi man i sin frihed har brug for noget at støtte sig til.

Teltet er symbol for Enkelthed

Til daglig bruger vi meget tid og mange kræfter på den materielle overflod. Pilgrimslivet er enkelt; man vandrer den enkleste vej derfra og dertil og når man bliver træt eller det bliver mørkt, slår man sit telt op eller finder et refugium. Pilgrimslivet er enkelt uden mange materielle hjælpemidler. Man klarer sig med det man kan bære og gæstfrie menneskers hjælpsomhed.

Kappen er symbol for Stilhed

Der er megen stilhed på en pilgrimsvandring. Frihed fra larm og informationskaos. Ro til at lytte til vinden, bladene og fuglene. På længere vandring giver det sig selv, at der bliver perioder, hvor man går alene eller hvor der bare ingen samtale er. Kappen er valgt som stilhedens symbol, for ligesom man kan hylle sig i en kappe, kan man hylle sig i stilheden.

Hatten er symbol for Bekymringsløshed

Til daglig er tilværelsen fuld af komplicerede spørgsmål, vi skal tage stilling til.

Hatten på hovedet og et græsstrå i munden er et godt billede på den, der ikke bekymrer sig. Hatten beskytter selvfølgelig også mod sol og regn.

Rygsækken/vadsækken er symbol for Fællesskab

Pilgrimme har måske nok deres eget individuelle "projekt". Men der opstår på en pilgrimsvandring hurtigt en hjælpsomhedens kultur; én har plaster med, en anden lidt ekstra mad og en tredje et stykke chokolade, og det falder helt naturligt at man deles om det, man har med i rygsækken.

Korset er symbol for Åndelighed

Korset er mere end noget andet et symbol på Jesu genopstandelse.

I dag kan en pilgrimsvandrer også søge mod en åndelig renselse, som kan opleves som en indre forandring. Den fysiske vandring kan således også sætte et åndeligt spor.

En filosofys gode råd ...

Søren Kierkegaard skriver:

"Tab for alt ikke lysten til at gå. Jeg går mig hver dag det daglige velbefindende til og går fra enhver sygdom. Jeg har gået mig mine bedste tanker til, og jeg kender ingen tanke så tung, at man jo ikke kan gå fra den."

Buen Camino !

Pilgrimme & Esrum kloster

I 1411 gav Dronning Margrethe I klosteret en stor gave på 6.000 lybske mark.

Betingelserne ved gaven var, at klosterets abbed skulle sørge for at der inden for de næste to år blev sendt et aneligt antal pilgrimme af sted til forskellige pilgrimsmål, såsom Trondhjem, Rom, Jerusalem og Santiago de Compostela.

Pilgrimmene skulle rejse som dronningens stedfortræder.

Det var almindeligt på den tid at en person eller en landsby sendte en repræsentant på pilgrimsvandring.

Åbning af pilgrimscentrum i Esrum Kloster

af Mabel Bergaas og Lasse Anthonisen

Foreningen af Danske Santiagopilgrimme havde søndag den 4. maj 2014 inviteret til en vandring fra Nødebo Kirke til Esrum Kloster. Anledningen var deltagelse i indvielsen af Esrum Kloster som pilgrimscentrum.

Over 60 pilgrimme var mødt op og vi vandrede i godt vejr ad den nye pilgrimsrute, som her går gennem Gribskov fra Esrum til Nødebo. Efter en god pause ved bredden af Esrum Sø gik vi videre til Esrum Kloster.

Vel fremme i næsten samlet flok blev vi modtaget af Katrine de Waal og Peter Stieper samt øvrige medlemmer fra Esrum Peregrinus. I en helt fyldt "Abbedsal" blev der holdt taler og der var underholdning med gregoriansk korsang, musik og sang.

Vibeke fra vores forening holdt tale og gav et keramiskilt med gul pil og caminosymbol samt en muslingeskal af messing.

Derefter serveredes mørkt klosterøl og ristet rugbrød med dip.

Efter indvielsen var der arrangeret en fælles vandring til Daniels Kilde.

Et af klosterets hvælvede rum i kælderens er indrettet med bord og bænke, hvor der er dækket op permanent med træbestik og -service til vandrende pilgrimme. Det blev også fortalt, at der vil være mulighed for at købe en madpose og en kop kaffe i klosterbutikken.

Esrum Kloster har sit eget pilgrimspas og man kan få et stempel heri eller i sit eget. Et af det nye pilgrimscenters formål er, at man som pilgrimsvandrer skal føle sig godt modtaget, når man kommer frem.

Esrom Peregrinus' hjemmeside findes på **www.esrumpilgrim.dk**

Indvielse af den nordlige del af Hærvejen

Med de bedste pilgrimshilsner supplerer vores bestyrelsesmedlem i det nordjyske sin beretning om åbningen af Hærvejen gennem Vendsyssel og Himmerland sin beretning med ønsket om, at vi får afmærket også denne del af pilgrimsvejen gennem Danmark med pilgrimssymbolet, muslingeskallen. Der er mange interesser i de gamle pilgrimsveje. Måtte de samles til det fælles bedste for pilgrimme og andet godtfolk.

af Tommy Jensen

Året 2014 d. 24. maj stod Bispen Stygge Krumpen med følge klar til modtagelsen af kirke- og kulturministeren Marianne Jelved og andre kulturpersoner i Børglum Klostergård, Vendsyssel. I klostergården var der musik, leben og lyden af hestehove. Anledningen var modtagelse og ud-sending af pilgrimme fra nord og syd, der havde fundet vej af den nye hærvej gennem Vendsyssel og Himmerland. Selv fra Nidaros var der kommet "gejstligt besøg" af Berit Lånke, Nationalt Pilgrimscenter, Norge med ønske om Guds fred på vandringen og en forventning om at den kulturelle udveksling mellem Tyskland, Norge, Sverige og Danmark ville blive styrket og der blev ligeledes udtrykt stor glæde over, at man som pilgrim nu kunne vandre hele vejen gennem Danmark uden risiko for at fare vild gennem det mørke Jylland.

Foran hovedindgangen til Børglum Kloster, med udsigt langt ned i Jylland kunne kirke- og kulturministeren officielt åbne hærvejsforløbet. Hun pointerede i sin tale at vi skriver historie ved, at der nu er færdiggjort en pilgrimsrute, en fælles europæisk kulturrute, der forbinder Nidaros, Trondheim i nord med pilgrimsmålene, Santiago, Rom og Jerusalem i syd.

Som pilgrimme er vi glade for at Hærvejen også betragtes som en pilgrimsrute, hvilket åbner muligheden for at styrke relationerne til pilgrimmene i nord og syd. Selv om kommunerne og turistforeningerne ikke i første omgang har tænkt pilgrims-tanken ind i projektet, er det ikke for sent, for det er imidlertid ikke nok kun at have et ruteforløb. For at Hærvejen skal blive en brugbar vandringsrute og være attraktiv i forhold til vandreturisme kræver det overnatnings- og indkøbsmuligheder. Det betyder, at der skal indrettes nye herberger fra Viborg til Hirtshals og Frederikshavn langs Hærvejen. Større byer, hvor Hærvejen passerer igennem er naturlige steder, hvor man som pilgrim gør et ekstra holdt.

Her er det helt oplagt, at der skabes nogle gode pilgrimscentre, hvor man kan mødes og udveksle erfaringer.

Foreningen

Når støvet på Hærvejen har lagt sig lidt, må det være tiden at supplere skiltningen med internationale pilgrimssymboler, der med Ibsskallen viser ruten mod syd og der med Olavskorset viser ruten mod nord. Med Hærvejens forlængelse må det også være nu at Destination Hærvej reorganiseres og at der dannes en ny Hærvejs-styregruppe som suppleres med repræsentanter for de aktive pilgrimsforeninger og Foreningen af Herberger langs Hærvejen m.fl.

Hvis alle fælles kræfter samles er der en enestående mulighed for at videreudvikle ”Hærvejen – den danske pilgrimsrute, en europæisk kulturrute gennem Danmark.”

Hvis du vil læse mere om Hærvejen, så klik dig ind på: **www.haervej.dk**

Jerusalem på cykel via Caminoen og Rom

af Poul Erik Jensen – introduktion ved Simon Graves

Denne lidt anderledes rejse til kristendommens tre store pilgrimsmål startede på Hærvejen sidst i marts 2012 og sluttede godt fem måneder senere i Jerusalem.

En velskrevet og interessant beretning, som desværre er for omfattende til at den kan bringes i fuld længde her i bladet. Vi har derfor valgt at bringe et resume som en slags introduktion om den 8.800 kilometer lange cykeltur, og i stedet lagt den fulde historie ind på vores hjemmeside. Mere om det andetsteds.

Efter starten på "den danske camino" går det planmæssigt ned gennem Tyskland indtil knæproblemer udsætter rejsen en måned. Derefter videre til katedralen Köln og lidt længere mod syd, i Aachen, hvor Karl den Stores knogler besigtiges. Det passede jo fint med en pilgrimsrejse da det menes at være den berømte kejser, der sammen med kirken etablerede Caminoen i 800 tallet.

Dernæst Belgien, hvor der henvises til forårsklassikerne i cykling og det har jo intet med pilgrim at gøre. Sådan berettes der om løst og fast mens de forskellige delmål kommer nærmere, man keder sig aldrig på denne rejse.

Gennem Paris til Chartres hvor der bliver anledning til at nævne den dejlige bog "Jordens søjler" da der går kirkebyggeri i det. Bayonne kender mange som udgangs-

punktet til Saint Jean Pied de Port hvor de flestes vandring starter. Men Poul Erik Jensen skal ikke til den lille by ved foden af Pyrenæerne i denne omgang, Han fortsætter til Spanien langs vandkanten og følger Tarps nye bog "Langs kysten til Santiago de Compostela".

To overnatninger på "mit gamle hotel" som man skriver, når det er fjerde gang man besøger hovedstaden i Galicien. På tilbagemturen følges den velkendte franske rute, nu med solen på højre side og sidst på dagen i ryggen. I stedet for første by på Caminoen bliver Saint Jean Pied de Port således den sidste, inden turen fortsætter gennem Sydfrankrig til Italien. På denne del er der mulighed for at cykle langs "Minikanalen" som er helt flad, men en ægte pilgrim vælger selvfølgelig ikke den nemmeste løsning, når der er en pilgrimsrute.

I Firenze dvæles længe ved de mange kunstsatte inden den naturskønne fortsættelse til relikvierne af Den hellige Frans af Assisi. I Rom afsættes to dage, historien og Vatikanet, inden Napoli, Pompei, Vesuv og selvfølgelig Capri længere nede af kysten. En hård tur i bjerge og varme til Brindisi på støvlens hæl og færge over Adriaterhavet til Albanien.

Cykling langs kysten til grænsebyen Saginata og en stor omvej i Grækenland, da Athen ikke er en by man cykler udenom. Også her en masse historiske tilbageblik til en tid da Danmark end ikke var født.

Nu begynder det at knibe med planlægningen. Forfatteren håbede lidt på en sejltur til Kreta og videre til Cypern men

dertil var der ingen forbindelse. I stedet tog han til Thessaloniki og videre til den tyrkiske grænse inden de 300 km cykling til Istanbul, hvor Europa slutter og Asien begynder. Igen sightseeing inden bus over højsletten til Antalya og cykel de sidste 150 km til Alanya, hvorfra der var passagerbåd til Cypern og videre til Israel. Det var planen, men nu gik der pludselig politik i det med store problemer og vennehjælp, inden løsningen blev fly til Tel Aviv og en lidt blandet fornøjelse den sidste strækning til Jerusalem. Ikke et område man blot stiger på jernhesten og cykler, selv om afstanden kun er 70 kilometer.

En dejlig beretning, der varmt kan anbefales at læse også selvom man ikke har de planer.

Santiago til Saint Jean Pied de Port

af Poul Erik Jensen

I det følgende bringer vi Poul Erik Jensens beretning om den del af den lange cykeltur, der går fra Santiago til Saint Jead Pied de Port fra den 19. til den 29. juni 2012

19.06.12

Næsten uproblematisk med udkørsel fra Santiago, vejret perfekt med svag hjælp fra hr. vind, 60 km (3.574) til Melide, rimelige op og nedkørsler.

Klokken nærmede sig ret meget midnat, inden sengen blev fundet i aftes. Jeg tog en kort bartur som "fluen på væggen" under Spaniens EM-kamp mod Kroatien, og på min vej tilbage til hotellet kom jeg forbi det "sædvanlige" spanske orkester på pladsen

foran katedralen. Jeg har set dem hvert år, men de spiller sgu meget godt. Jeg brugte en times tid i deres selskab, dansede lidt rundt, nød det i nødvendig grad, inden trætheden tog over.

Jeg mærkede hurtigt efter, vel ude af Santiago, at min krop ønskede en rimelig etapelængde. Jeg havde en ide om godt 20 km mere, men fornuften og kroppen vandt lykkeligtvis. Indenfor de næste 3-4 dage venter et par barske dagsstrækninger, så det fik jeg heldigvis med i mine vurderinger.

Min nye rutebeskrivelse, som jeg erhvervede i Santiago, er enkel men til gengæld pænt effektiv. En side med etapens højdeprofil, en side med rutebeskrivelse og endelig en distancerefererende side; nok og enkel.

Jeg følte klart i dag, at jeg nyder min alenehed på dagens strækninger, jeg opnår, hvad jeg har sat mig i hovedet fra starten af – den sociale dimension får jeg rigeligt udfyldt før, efter og i pauserne under kørslen.

Genkendelsens glæde, som jeg oplever nu, hvor jeg er inde på kendt territorium, for fjerde gang, er sødmefyldt; det er ikke julefornemmelsen, alligevel tæt på. Her i Melide ville den hede pulpospisning (kogte blæksprutter med kartofler – enormt lækkert), hvis situationen havde været til det, men jeg føler ikke rigtigt for det i år. Mit dagsforbrug i dag ligger på under 100 kr., alt inkluderet, selv med kaffe og ølbesøg – det bliver ret svært at hamle op med i det danske, og generelt set på turen her, udover på den franske camino, som jeg nu befinder mig på. En dyb befrielse har jeg i år. Jeg behøver ikke tænke på "fotosafari", generelt har jeg de billeder, jeg bør have her fra området – naturligvis dukker der herognu-

situationer op, og de ryger selvfølgelig ind på kameraet.

Skråt overfor albergueet ligger en lille bar. Efter udpakning, installering og bad belavede jeg mig derover og fik en stor fadøl.

I solgården sad et lille selskab bestående af 7 kvinder, primært i den modne alder samt en enkelt herre, nok få år yngre end jeg. Af deres snak fremgik det tydeligt, at de kom fra USA, og helt afgjort fra det midtvestlige bibelbælte. Og det er fint og helt ok. Men de 6 af de 7 kvinders vægt ville være rigtig synd at skrive hjem om. De var skrækeligt overvægtige, men heldigvis nød de afgjort deres camino-situation. Ud fra mine billeder af den amerikanske gennemsnitsborger, udfyldte de umiddelbart den ramme, som jeg sørgelig nok registrerer på min nethinde. Dagen er sluttet med aftenmesse kl. 20, umiddelbart før disse ord er kommet på skrift. Klokken nærmer sig 22. Sengetid.

20.06.12

Puha, en lang dag i bjergområdet, 90km (3.664) til Samos, dejligt overskyet med neutral vind, etappen afsluttet med pæn regn.

Ideen var at slutte i Sarria, og så blev det alligevel til 17 km mere, da benene føltes til det. Den egentlige grund er, at morgendagen byder på godt 20 kilometers opstigning, og med min slutspurt i dag bliver det fra start af. Ideen er, at jeg regner med og håber på, at jeg har nye og gode udhviklede kræfter fra morgenstunden, så O Cebreiro (det skønneste sted på den franske camino) kan nås inden middag. Om alt går vel, bliver det til nye godt 90 km i morgen – jeg får se.

Jeg bor som alle andre gange i Samos på klosterets albergue, et fint lille sted – og

klosteret i sig selv er en skøn perle. Jeg går til messe 19.30 og tillader mig så den luksus efterfølgende at ofre en middag på mig selv. Vådt tøj, intet reelt køkken, et bord til max 3 personer; det indbyder just ikke til selvkomponeret menu.

Dagen har ikke megen fortælling på programmet, bjerge og et par småsnakke, turens første is, en snak med Gitte på telefonen – dejligt - (Emil skranter lidt), og så hele 2 måre på vejene. Den første – begge oplevet mellem Sarria og Samos – løb foran mig op ad vejen, kiggede sig tilbage og fik registreret mig, fortsatte alligevel i knap mit tempo, fandt ud af det og satte farten en smule op, inden den hundred meter længere fremme drejede fra og ind i bevoksningen. Utrolig lækker tildragelse.

Den anden opførte sig normalt, dukkede op og forsvandt igen på den anden side af vejen. Hermed er status op til sekundet på plads. Mit ønske for morgendagen for formiddagens vedkommende er tørvejr og ingen vind eller vestenvind.

Jeg kan ikke rigtigt finde ud af, om jeg frygter de første godt 20 km (nok nærmest 25 km) i morgen. Det er op ad og kun op ad, men som jeg ser antallet af stigningsmeter – 805 meter – virker stigningsprocenten ikke afskrækkende. Naturligvis kan der være yderst ubehagelige stigninger ind imellem, det kompenseres der forhåbentlig psykisk for vel vidende, at jeg kommer op og føler mig som ”Lykke Per”, når toppen og derefter O Cebreiro med sin unikke udsigt nås. Jeg vil gøre mig klar til messen.

Messen var som messer er, måske lidt for tam, rutinemæssig og glemt. Alle klostrets 7 brødre, en novice og en hjælper deltog på podiet.

At gøre en ting eller udføre et ritual er to vidt forskellige handlinger, selv om gerningen er den samme. Er det trygheden, det genkendelige, det forventede eller hvad, der stikker snuden frem der? Noget må det jo være.

Indvendigt er kirken nærmest som forventet symmetrisk arkitektonisk betragtet. Det interessante ved kirken her med min monokel er, at al indmaden også afspejler en symmetri, der kun brydes i detaljen. Lidt spændende.

Episode fra baren overfor albergueet. Et amerikansk kontaktforsøg til en rimelig lækker tysk kvinde gennem en uendelig snak og postuleringen omkring advokatsystemets egeninteresser, forsikringssvindler begge veje rundt og griskhedens svinehund fra juristernes side. Enetale, som når amerikansk er værst. Håber den ene eller anden part – selvfølgelig også muligheden for begge parter – får opfyldt missionen. Regnen fortsætter og min opredning venter.

21.06.12

Ja, ja, ja, Ponferrada er nået efter 85 km (3.749), koldt som ind i helvede fra morgenstunden, vinden min bedste ven, skyerne klamme og modbydelige, op ad og op ad indtil middag, lang, lang befriende nedkørsel, solen frem over middag, lækkert nu.

I går satte jeg ny tophastighed med 54 km/t, kunne i dag have øget den betragteligt på min lange nedkørsel, men jeg turde simpelt hen ikke efter min uhyggeligt barske opkørsel. Fra Samos og til toppunktet ved Alto do Poio, var det i det store og hele kun op og atter op med gyseren fra Triacastela og 8,5 km frem som mareridtet a la Hitchcock-gyseren over alle gysere – seriemorderen, der udklæder sig som og fremtræder som sygeplejerske

– alt i alt 34 km mod himlen, inden nedkørslen på rundt regnet 20 km.

Hvis man ikke ved, hvad en 7 %'s stigning over 8,5 km er, kan jeg muligvis illustrere det ad denne vej: det fjerner rup og stup af de små hår i bagdelen! Manddomsprøven over alle manddomsprøver indtil nu. I morgen venter, hvis jeg kommer hele vejen over, 1.010 stigningsmeter. Jeg bekymrer mig ikke umiddelbart så meget over disse flere meter i morgen, som skrækbilledet stod for mig under dagens formiddagskørsel.

Jeg har i modsætning til i dag mulighed for at bremse op – ja, det sker vel ganske automatisk – 10 kilometer oppe på bjerget i El Acebo (for øvrigt et meget dejligt og smukt sted, hvor jeg tidligere har overnattet og nydt bjergenes uendelige stolte smukhed). I dag var mine tanker flere gange derhenne, at havde jeg ikke kræfterne, måtte jeg vende om og tage turen ned ad bjerget igen; så scenariet i morgen hænger ikke og blaffer i samme tynde tråd, som i dag.

O Cebreiro er for mig det smukkeste sted på den franske camino, og der ønskede jeg naturligvis at gøre ophold. Det blev det ikke til. Alto do Poio ligger få kilometer før stedet, og på det tidspunkt, selv efter 1 times pause på toppen, frøs jeg stadig om tæer og fingre så meget, at jeg ganske enkelt ikke ville gøre holdt, da jeg ikke havde nogen fornemmelse af, om varmen kom. Det gjorde den, men 20 km's nedkørsel efter en pause og stadig frysende stod ikke på min menuseddel.

Meget snak om selve kørslen i dag, og det er for mig nødvendigt, da jeg skal have ting ud for atter at finde optimismen for dagens dyst i morgen. Jeg har faktisk formuleret

det på denne lidt flatterende facon i min notesblok: lige nu er du placeret midt i tyrens røvhul!

Første glemte ting kom på programmet i dag i Samos. Jeg fyldte mine vandflasker op lige inden afgang, kom mine ting på cyklen og ventede spændt på udfordringen.

I Villafranca del Bierzo satte jeg mig på torvet, fik en cola og en lækker lille portion fiskesuppe. Snakkede lidt med en tysker, som også var cyklende, og da pedalerne atter skulle trædes, ville jeg lige lække læberne med en portion vand. Men ingen flasker; de står ganske enkelt på toilettet i Samos. Ret beset er det en svag omkostning efter 3.750 km. Situationen viser sig så også i den konklusion, at jeg drikker meget lidt under kørslen. Episoden fandt sted efter 64 km's kørsel.

Solen har været lækker hele eftermiddagen samt nu her til aften; klokken er tæt på de 20. Jeg er på 4-mandsstue, har for første gang fundet rugbrød – skal nydes som kaviar inden længe – oplever generelt folk her på den franske camino som mindre imødekommende, end hvad jeg tidligere har været ude for (måske er det mig, selv om jeg konsekvent bestræber mig på at fremtræde med en positiv attitude). Og kun et par underbemærkninger. Der er flere bjerge på nordruten, langt flere, men ingen med de procenter som i dag og i morgen (og så er det vist reelt overstået), og så tror jeg, at jeg godt kunne lære spansk. Jeg er absolut intet sproggeni, alligevel er min naive påstand, at det spanske er egnet for mig med den mundrethed og på mange måder kendte afledningsord og betydninger, som jeg fornemmer.

22.06.12

Fint vejr fra morgenstunden, bidende koldt (8 grader), mindre besværligt op til El Acebo end forventet, de efterfølgende 5 km de barskeste indtil dato, Jernkorset nået på toppen, kold nedkørsel i let modvind, 82 km (3.831) til Villadangos del Páramo, gode ben og tilforladelig kørsel.

”No job, no girl, no money, no problems”. Hvad det kan bruges til, aner jeg ikke; nu står det her. Ganske kort om etappen:

Den del, jeg havde forestillet mig ifølge kortprofilen som vanskeligst, var den rimeligt ubesværede, hvorimod den øvre del efter El Acebo og ca. 5 km frem var modbydelig. Stigningsprocenterne havde til tider et så højt tal, at jeg på flere passager kun kom 75 – 100 meter frem, inden den næste pause stod for døren.

Jeg tog mine forholdsregler, prøvede på ingen måde at forcere noget og nåede da også op over de godt 25 km's opkørsel i god behold. Fin dag med solen og naturen råbende tyst ind i krop og sjæl. Den gule gyvel smyer sig smukt ind i den øvrige bevoksnings grønne nuancer – farverne klare og klæder hinanden præcist.

Bjergene er ovre i denne omgang (mindre senere strækninger følger, men på ingen måde ildevarslende), Mesetaens flade landskab ligger foran mig de næste 3-4 dage.

Jeg skal ikke bekymre mig om kirkerne og deres liv, jeg kender dem næsten på stribe fra tidligere, nu kan jeg ”sole mig” i landskabet, sige, der inde ved jeg, at der gemmer sig en cowboybar – mon Lucky Looks gangster står udenfor og gumler hø – min rute er som cyklist en noget anden, alligevel genkender jeg i omrids de små byflækker, åh ja, her sådan

og sådan – det er godt; skønt bare at kunne være i sameksistens med det direkte nu uden andet; kirketiden med de nye kulturoplevelser træder først på scenen igen efter Pyrenæerne.

De første storke på caminoen blev observeret i dag omkring El Ganso (kort før Astorga) (en blev jo allerede registreret først i det tyske), og efter Astorga træder de nu frem som om de bare tilhører billedet – hvad de vel også bare gør. Ubekymrede kvækkende frøer høres lystigt i deres nærhed, mange får deres sidste replik inden dagen er omme. Og så en enkelt nattergal kort før dagens afslutning. Den fulgte mig fra træ til træ langs kørebanelen over flere hundrede meter. Så lidt sky har jeg ikke set denne fugl før.

Albergueet her i Villadangos del Páramo er udmærket, køkkenfaciliteterne er faktisk rigtig gode, og alt andet fungerer, som det bør; prisen er den rørende sum af 4 euro. Der er vel rundt 25 pladser, og max de 10 er besat. Regner med at nå Sahagún i morgen – ca. 85 km.

23.06.12

Cykelvej, når det er skønnest, stadig morgenkulde med de 8 grader, en mindre uønsket mission på motorvejen ved León, omkring Reliegos, hvilket åbenbart gjorde strækningen til Sahagún ca. 15 km kortere, 106 km (3.937) til Calzadilla de Cueva.

Sophie fra Schweiz på albergueet i går må jeg have med i mine epistler. Hun er formodentlig først i 50-erne, anorektisk af udseende, pænt rygende, taler 5 sprog (tysk, engelsk, fransk, spansk og italiensk), køn af udseende trods tyndheden, men hvor mangler hun selvtillid. Enhver, der nærmer sig hende, bliver overøst med hendes snak, kælenhed og menneskeslugeri. Sød på mange måder.

Jeg fik et rimeligt roligt forhold til hende – sjovt, det får jeg faktisk til alle – men hvor er det synd med en så intelligent kvinde, som ikke har nogen i sin omgangskreds (har hun den?), der prøver ”at samle hende op”, det lyser ud af hende, at hun ønsker det, og at hun har power nok til et godt liv. Jeg bliver konstant afbrudt i mit tastaturtrykkeri – sidder ved det lille samfunds eneste udskejelsssted under parasollens forbarmende skygge – men dybest set er det jo blandt andet det, jeg ønsker og holder af, når dagens omsatte pedaldrejninger er overståede.

Jeg kom ellers noget på afveje i morges omkring León. 20 km var kørt, og jeg skulle finde vejen ind til storbyen. Jeg tog den og den vej, kunne se pilgrimsvandrerne gå langs min vej, så helt galt var jeg vel ikke på den. Pludselig befandt jeg mig alligevel på vej ud ad motorvejen, så nu blev rådne dyr pludselig alt andet end billige.

Efter en pæn halv times ”legen” med vejdirektoratet og uden politi eller andet godtfolks indblanding, fandt jeg tilbage og ind på selve pilgrimsruten og havnede sikkert i byens hjerte. Det er heldigvis første og forhåbentlig sidste gang, jeg skal kæmpe om vejretten med de store benzinslugere.

Mesetaen, som jeg bevæger mig hen over, ligger i omegnen af 800 meters højde. Fra start til slut på dagsetaperne hen over den kan jeg af mit kort se, at start- og slutmål nærmer sig hinanden med rundt regnet 20 meters højdeforskel. Og nu tror jeg, at jeg når Pyrenæerne 28. eller 29. juni – det er fandeme godt klaret, sagde katten, den sad på flæsket.

Jeg har det lidt med nye og måske til tider underlige oplevelser med fugleverdenen her i mit spanske paradis. Derhjemme i det danske ser man tit kragerne og rågerne jagte musvågerne i drabelige luftdueller. I dag kort efter Sahagún blev verdenen på sin vis vendt om (sin vis, fordi det ikke drejer sig om en musvåge). 50 meter foran snuden baskede en råge i vildeste tempo af sted, bag den og til tider over den huserede en vred spurvehøg arrigt og målbevidst; den 180 graders drejning har jeg aldrig i mit ganske liv tidligere erfaret. Jeg ved ikke, hvorfor det rører mig undrende, men det gør det altså bare.

I aften bliver der euforisk stemning selv i dette lille samfund. Spaniolerne er her og rigtig mange franske pilgrimme og turister har også deres gang her. Og hvad så? Jo, der er EM-kvartfinale mellem Spanien og Frankrig kl. 21 på flimmerkassen. Og eneste samlingssted er hostalet her, hvor jeg sidder og skriver. Om lidt bestiller jeg middag (kl. er 20), og derefter vil jeg på sidelin-

jen grynte med i ”den rigtige vindretning”, mest af alt skal jeg blot være en flue på væggen med store pupiller.

Jeg overnattede her på albergueet på min første camino for 3 år siden. Dengang fik jeg et noget uheldigt indtryk af hospitaleroen; han var dengang i mit erindringsbillede alt andet end imødekommende og positiv. I dag stod han igen foran mig ved indskrivningen og lignede en lugtende karklud, der var ligeglad med, hvordan eller om kludens lugt forsvandt. Og så efter min cykel var sat i stald, blev han den mest positive person.

Hans tallerkendrejning hverken skal eller vil jeg greje, lækkert for mig er det blot, at han nu står i min erindring som et helt andet og heldigvis langt mere direkte positivt menneske.

En halvlang snak med en amerikansk kvinde, som bor på hotellet, resulterede i, at hun måtte skrive mere end alt for meget begejstret om livsfilosofisnakken med mig. Klart indrømmet, så er jeg lidt lunken ved den slags initiativer, men jeg ved godt, hvor det er, hun vil hen med ordene, sig selv og situationen.

24.06.12

Lækkert vejr, konstant pæn modvind, søndag næsten uden motoriseret trafik, 72 km (4.009) til Hontanas, drønvarmt over middag lidt mat i sokkerne.

Matheden hænger nok mest sammen med gårdsdagens optakt til fodboldkampen. Til maden fik jeg en flaske rødvin – normal procedure – og sammenlagt med mine 2 drukne øl, blev det en hed og snurrig aften og ikke mindst morgen. Modvinden føltes fra startskuddet dum, nu her hvor jeg burde have skøn hjælpende vestenvind. Min irri-

tilitet og selvynk bør placeres rette sted, nemlig i forlængelse af mine mærkbare tømmermænd.

Jeg glædede mig til mødet med Frómista og den underskønne San Martín-kirke. Den fuldendte sammensmeltning af muslimsk og kristen arkitektur tryller i denne meget, meget smukke kirke; et must på caminoen. Lidt senere ved ankomsten til Castrojeriz cyklede jeg direkte ind i fejringen af helgenen San Juan i kirken af selv samme navn. Hans kiste blev båret ind af 6-8 granvoksne mænd under ledsagelse af trommehvirvler og fløjtetoner – fin oplevelse.

I min færd videre hen over mesetaen nød jeg til fulde det panoramasmukke landskab, som virkelig kommer til sin ret med dagens vidunderlige sol. Ude på min venstre side, nordsiden, følger bjergformationerne konstant med som en svag diset silhuet, nærmest som en påmindelse om, at jeg ikke skal glemme, at de kræver, jeg forcerer dem, inden det spanske land forlades. Og nu med verdenshjørnerne, så har jeg her på den franske camino endnu ikke set hverken en pilgrim til bens eller på cykel arbejde sig frem i samme retning som jeg; alle drager mod vest. Fra Frómista bevæger man sig en del kilometer langs Castilla-kanalen, en smuk strækning, jeg også hver gang ser frem til gensynet med. Den blev anlagt i 1800-tallet af en fremsynet godsejer, der kunne se fordelene ved at få transporteret hveden ud til kysten fra det spanske kornkammer, som mesetaen må betragtes som. I dag fremstår kanalen som et vandingsanlæg.

4.000 km er rundet – det må siges at være en pæn portion. Og her i Hontanas står jeg og hænger mit vasketøj til tørre lige udenfor albergueet, og så lyder et: ”go’ dav, nu så du er

her igen." Det var Jens, som jeg mødte sidste år kort før Samos, han ankom i går og havde sin første dag i dag. Pudsigt møde – som nålen og høstakken. Under vores snak kommer en amerikansk pilgrim forbi og henvender sig til "gammelmor", som er hospitalera på herberget. Hans spørgeord er: internet, internet? Hun kigger nærmest hånende på ham og svarer kort og enkelt: no! Jeg kan næsten følge hendes tankesæt: hvordan kunne han dog tro det? det her er Hontanas!

Ganske kort om boldspillet i går aftes (så ikke kampen til ende). Jeg er ret imponeret over det kreative og intelligente niveau, fodboldspillet indenfor de seneste få år har bevæget sig op på, når der snakkes om spil på højeste trin.

Jeg har forskellige notater vedrørende kørslen på nationalvejene kontra vandringen på caminoen, småflækkernes placering langs den befærdede vej, sammenligningerne mellem de 2 former at komme frem på, kan det sammenlignes, når det ikke foregår i et parallelt forløb osv. Lige nu kommer jeg ikke ind til kernen/kernerne omkring problemstillingerne – det kræver mere tid og tankedrift.

25.06.12

Vejret kan ikke blive flottere, vinden dejligt kølende, men fra det forkerte hjørne, 44 km (4.053) til Burgos, 4 mindre bjerge med længste optur på 4 km.

Min ide med opholdet i Burgos er at tage en eventuel brod af de sidste 4 dage her på caminoen, som bliver på en gennemsnitlig dagsetape af ca. 80 km. Jeg kan se, at tiden bestemt ikke løber fra mig, derfor ingen grund til bare noget der har antydning af forcering. Jeg har set efter bogligt materiale til strækningen fra Pyrenæerne til Arles ved den franske middelhavskyst. Det har ikke

været muligt at opdrive noget; det får vente til Pamplona eller senere. Et cykeltjek står også for døren, det har jeg bestemt får vente til Estella eller Nájera, begge byer har ifølge min bog cykelservice.

Det er svært rigtigt at blive sur på vinden. Den arbejder jo fra det solgivende hjørne, sydøst, og så længe højtrykket befinder sig der – og jeg vel at mærke gerne vil være medbejler til solens varmekilder og helsende kraft – må jeg lide i pedaldrejningen.

Toiletpapir og håndklæde hænger uløseligt sammen for mig. Et vådt håndklæde blafrende på traileren fra morgenens start gider jeg ganske enkelt ikke. Blandt andet derfor har jeg Sherlock Holmes-luppen fremme inden sengetid, jeg skal kunne bruge det til naturligvis dets normale opgave og så som morgenhåndklæde til ansigt, briller, tandbørste osv. Et andet rutineområde er mine plastposer fra en Aldi-rulle i Harbøre. Man lærer i løbet af ingen tid at kende sit rygsækindhold, og når jeg pakker ud efter endt gerning på vejnettet, lægger jeg samlet mine poser sammen i en pose, derved ved jeg præcist næste morgen, om alt er, som det skal og bør være. En pose i overskud betyder, at et og andet ligger og flyder – en eftersøgning må i gang.

Jeg mødte ud over Jens en yngre dansker i Hontanas i går, og mine tanker har kredset en del om ham siden da. Skulle jeg nedfælde ord om vores snak, eller skulle jeg blot forsøge at glemme ham og oplevelsen.

Det har jeg bestemt mig for at sige nej til. Erik er 28 år og på vej ud af militæret og skal i gang med en ingeniøruddannelse på DTU i København. Han har været i Kosovo, Irak og Afghanistan. På et tidspunkt

kommer vi i al vores anden snak ikke uden om grødens smørklat: hvordan havde du det med at være de 3 steder? Hans vel nok naturligt største problem var at se sine kammerater blive dræbt, folk han havde delt intenst liv med, som nu for evigt var borte. Det og andre vinkler affødte, at jeg på et tidspunkt følte mig nødsaget til at stille ham spørgsmålet – han kunne lade være at svare, og så var den pot ude – om han selv havde dræbt folk og hvis, hvordan han havde det med det.

Han have lig på samvittigheden, men som han vel nok naturligt formulerede det, så var det jo den demokratisk valgte regering, der havde bestemt at sende ham og andre af sted til brændpunkterne. Det kunne jeg kun give ham ret i. Som kynisk modstander af krig var det mig umuligt at stoppe her, umuligt at høre, at hans personlige ansvar tørrede han enkelt og vedholdende af på de danske politiske afgørelser. Jeg prøvede af forskellige veje at få ham bremset omkring den danske regering og få ham tilbage til hans eget liv og dermed personlige ansvar for beslutninger – tage ud og dræbe – men det frasorterede han konsekvent. Danmark er et demokrati, og her har ”vi”, det store flertal, valgt at sende mig og andre af sted til uroområderne. For mig at se, er han den perfekte soldat. Han har lagt al ansvar fra sig og handler derefter ud fra devisen: det her har de bestemt, jeg skal udføre, selvom det kan få den største og dyrebareste konsekvens – at jeg skal tage et andet liv.

Jeg borede, og han blev nødt til at gå – det forstår jeg så rigeligt godt. Hans dæmoner sprang selvfølgelig mere og mere ud af skabet; og måske var det synd, måske var det i orden. Sikkert har vi begge fået noget at tænke over.

Det her med småflækkerne langs vejene, som jeg i denne omgang bruger qua cyklen, bliver nok en død sild. Jeg kan nemt se ting og sager i forskellighederne på mine 2 rejseformer, og derfra går den for indeværende ikke længere. Der er virkelig noget, der rumler i baghovedet, men måske en dag fremtrylles de vise sten til en skreven og visuel betragtning.

26.06.12

Stadig en himmel mere end blå (35 grader i skyggen her midt på eftermiddagen), svag modvind, problemfrit at komme ud af storbyen (Burgos, hvilket jeg en pænt stolt af), 95 km (4.148) til Nájera, nærmest småbjergsføringer, caminoruten fulgt en del kilometer omkring San Juan de Ortega.

Kortprofilen fortalte om et par kraftige udfordringer ved San Juan de Ortega; til min positive overraskelse holdt dette ikke stik. Ganske normaludfordrende længde og stigningsmæssigt. Jeg valgte at tage ind over San Juan de Ortega frem for landevejen, dels fordi kirken der er smuk og dels for at få et nostalgisk forløb frem til Villafranca de Montes de Oca. Det var ret fint, men en dimension, man som vandrer glemmer, er, at for den cyklende er stiens beskaffenhed af en hel anden sværhedsgrad med alle ujævnhederne og de uendelige småsten og skærver, end for rygsækvandreren. Det blev lidt hårdt, og frygten for punkteringer ulmede konstant i baghovedet, men både under forløbet og efterfølgende er jeg glad for, at jeg gjorde som gjort.

Nájera har hver gang glædet og tiltalt mig. Der er intet specielt over byer – måske netop derfor? – venligheden fra alle hospitalererne har hver gang været i højsæde, roen lige udenfor bygningerne med den stille flydende flod er ”svalebalsam” og så er den så oversku-

elig. Jeg håbede på cykeleftersyn her, og jeg har fundet butikken, som er lige i nærheden af albergueet. Jeg har været forbi i lukketiden (alt er generelt lukket mellem 14 og 17 i de mindre byer), og en lokal borger kunne fortælle mig, at butikken, selv om min bog fortalte noget andet, ikke formidlede den ønskede service (jeg får vente til Estella i morgen).

Jeg har ligget i græsset ved floden i træernes skygge og nydt floden. Den er enkeltsmuk og frøtilholdssted for øjeblikket, nok mest grundet det smulte vand og de mange ”planteøer” i floden. Som jeg ligger med min øl, starter en enkelt frø sin elskovssang, og i løbet af ingen tid accelererer tonerne til et uannonceret kor med fantastisk klang og med den næsten udtørrede flod som perfekt hovedkulisse. Og kort efter spadserer en yngling forbi med sit vietnamesiske hængebugsvin. Han er helt tydeligt ikke til hund, men noget større og mere spændende.

Allerede som ung tiltrak livet på landevejen mig (de skæve eksistenser?). Når spritterne kom til mors dør (og det var netop ved hendes dør og ikke vi andres) for at modtage en madpakke og en flaske mælk i patentflasken – som de pænt afleverede tilbage senere – så jeg aldrig ned på disse skabninger. De kom fra eller skulle ned på teglværkets ovn, deres mest anvendte sovested. Der var noget dramatisk positivt over deres liv, en udefinerlig frihed, husker jeg det som. Meget har sat sig i mig, og frihedsbegrebet er nok og har sikkert også altid været et absolut grundelement i mit liv til alle tider. Jeg glemmer naturligvis ikke, at de fleste af disse personer ikke havde denne livsform som deres førsteprioritet; denne del af livets barskhed snor jeg mig i denne her sammenhæng enkelt og måske uelegant udenom.

Min bror, Ancher, har fødselsdag i dag og bliver 69 år. Jeg håber, han bliver fejret godt hjemme i Danmark; om få øjeblikke vil jeg sende en hilsen til ham med et stort tillykke.

27.06.12

Drønvarmt, svage skyer og tegn på vejrskift, bister modvind, 78 km (4.226) til Estella, flad.

For første gang klarede psyken mig med nød og næppe igennem. Den værste dag indtil nu alt taget i betragtning. Vinden var virkelig ved at få mig ud på rigtig dybt vand. Den krøller psyken; bjergene ved du, hvad er, de står der og der og skal besejres efter normal recept. ”Jeg er træt af mig selv og mine plomber”, en af Svantes depressive udtalelser, som har passeret alt for godt på mig i dag. Mentalt fik jeg skraldet det ene lag efter det andet af, ”den psykiske mælkesyre” forplantede sig til hele kroppen, og jeg havde på et tidspunkt kun lyst til at sætte mig ned, tudbrøle og skrike: ”Hjælp, hjælp, jeg vil ikke mere, jeg vil hjem.”

Den vind, der ikke burde være der og som alligevel har huseret noget nær konstant på turen østover, gik mig virkelig på nerverne i dag. Det var en ubehagelig oplevelse og overraskelse. Som om det ikke skulle være nok, så mistede jeg min taske med mad og kort under nedkørslen efter proviantering hos ALDI 500 meter før albergueet. Øv og atter øv, men det er blevet erstattet, og på positivlisten kan jeg glædeligvis sige, at min telefon atter virker efter 2 minutters hjælp i en telebutik. Politi og turistinformation er blevet konsulteret vedrørende tasken, og skulle miraklet ske, at en og anden borger henvender sig på et af stederne med det tabte, vil kontorerne bringe ejendelene her hen på albergueet. Det lyder jo smukt og

imødekommande, dog hører det nok mest hjemme i utopiens verden.

Småsamfundene i området her, Viana, Los Arcos og Torres del Rio, ville jeg have gjort ophold i, da de for det første er interessante og dernæst var det de byer, jeg noget nær først fik indsigt i, da caminoeventyret i sin tid startede. Alt blev passeret i blinde, overskuddet og lysten var ukendte gloser.

Mere end nok nu. I morgen venter helt sikkert en ny god og givende dag.

Jeg er blevet ret mesterkokket til opvarmning af tortillas i mikroovnen tilsat tomat. Efter fortæringen vendte jeg snuden mod en kendt restaurant for en cola og en halvleg mellem Spanien og Portugal. Inden værtshuset blev nået tryllede smuk spansk sang med guitarledsagelse ud fra en overdækket atriumgård i nærheden. Jeg styrede min nysgerrige næse hen mod indgangen, gik derind og deltog i den flotteste spanske sangaften med 2 guitarer. Perfekt næsten aftenafslutning - 20 minutter af 1. halvleg satte punktummet.

28.06.12

Stegepandevarmt, en smule medvind indtil Pamplona, en enkelt hård procentstigning op til Puerto del Perdón før Pamplona, 62 km (4.288) til Zubiri, fornemt albergue med morgenmad til 15 euro.

Det er bare varmt, kl. 11 i formiddags var vindånden allerede nået op på 33 grader i den fjerneste skygge. Det er noget nær umuligt at bevæge sig af sted i bjergene i eftermiddagstimerne med den temperatur, luften får her omkring 16-17-tiden. Jeg sidder inde i fællesrummet, og temperaturen er behagelig. Når jeg slutter grifleriet om ganske kort tid og vover mig udendørs, får

jeg et varmesmæk uden lige, som en omklamrende varmepude, der hager sig fast i dig, som var den en spændetrøje.

På vej ned fra Puerto del Perdón stod Uto - tysk kvinde - (måske stavet forkert) og ordnede et og andet ved sin cykel, model 1900 og hvidkål. Hun er på vej fra Portugal til England (hun er den første østfarende indtil nu). Vi aftalte at mødes i Pamplona (hendes fart er en hel anden en min), og her fortalte hun, at hun har en VW i Portugal, som hun bor i det meste af året, at hun prøver at gennemføre turen i det store og hele uden penge, at hun ikke ønsker at være et socialt tilfælde men til gengæld heller ikke kan finde sig tilrette på arbejdsmarkedet, at turen her er en forprøve/forpremiere på en jordomrejse efter samme princip om 2 år.

Ellers rigtig enkel og fin tur i dag, kort og vindvenlig, men du forbarmede hvor varmt de sidste 10 km. Jeg startede med at konsultere det kommunale albergue - det lærer man efterhånden at gøre som udgangspunkt for ny overnatning - og det ligger i den nedlagte skole, et sted jeg har overnattet på tidligere. Jeg svingede ind i skolegården, ville stille min cykel for at indskrive mig.

Så troppede albergue-mutter ud på trappen og viftede afvisende med hænderne, her kunne jeg ikke være. Jeg prøvede at reagere tilbage og fagteforklare, at jeg ønskede at overnatte, fordi jeg var pilgrim og derfor sov på herberg, når situationen bød sig. En sød ung spansk kvinde kom forbi og trådte hjælpende til. Hun kunne fortælle mig, at stedet primært er for vandrende pilgrimme, og hvis der stadig var ledige pladser efter kl. 17.30, kunne jeg få en seng. Ja-

men, jeg er jo pilgrim, og hvor er forskellen på den ene slags og den anden? Hvad med folk, som kommer uden bagage, folk som måske kun går få dage, folk som går 3 km eller 40 km, folk som er katolikker, folk som er protestanter, folk der er buddhister osv. osv.?

Hun forblev bare i den afvisende rolle. Den unge spanioleres replik var rammende og altsigende: "I don't think she feel well." Nu sidder jeg 50 meter fra mutters albergue og nyder gennemtrækken i fællesstuen.

For en times tid siden ankom 2 unge danskere til albergueet her, den ene svært ved muffen, den anden nede i det sorteste hul. Sidstnævnte var helt inde i opgiverens rolle her efter 2 dage på farten. Det oversteg hans drømme og ideer, at det fysisk er så hårdt, som det virkelig ser ud til at være for ham. Jeg har fået ham/dem overtalt til, at de allerede i morgen tager en overliggertag; sker det ikke, kommer han garanteret ikke længere end til Pamplona for så at måtte vende snuden mod nord. Jeg tror også, jeg fik ham på det rene med, at vennens præstationer kunne han ikke overføre til sig selv, han skulle lære positivt at forstå og finde sine egne og brugbare rytmer. Han er godt klar over, at han skal have fundet tilbage til de positive cirkler og at det er den eneste vej frem for ham, hvis han skal nå bare nogenlunde helskindet igennem ruten eller dele af den.

Jeg vil ud og finde genkendelser og en stor kold fadøl. I morgen krydser jeg de mægtige bjerge lige udenfor døren, Pyrenæerne. Er lidt spændt på, hvordan den udfordring løber af stabelen. Lidt underligt, i morgen forlades caminoen og noget helt nyt og jomfrueligt betrædes og skal udforskes.

Jeg har siddet en øls tid nede ved floden – ligger lige umiddelbart bag albergueet – og iagttaget et lille sangfuglepar 2 meter foran mig i en busk. Deres aktivitet gik på de høje tangenter, konstant var der kvitteren fra ungerne, som sad parate med store åbne og sultne gab. Der var virkelig gang i dagens arbejde. Helt nede ved vandkanten gjorde et hold bygningshåndværkere sig klar til at få sluttet dagens gode gerning med reparation af den gamle romerbro. Arbejdsskjorten/jakken blev krænget af, vand fra floden plasket op under armene, på brystet og på hænder samt arme. Bukserne skiftet og anden t-shirt på, og så var man klar til at gå hjem/andet steds hen.

Det er åbenbart arbejdsbetingelserne her på stedet. Selve broen har den historie (fortalte den vist også under min første camino), at når bønderne kom ind til byen og skulle passere broen, måtte de først gå 3 gange rundt om broen med kreaturerne for at undgå alskens sygdomme. Jeg tror helt simpelt, at der bag overtroens historie ligger dette, at dyrene ved denne 3-tur rundt om broen igennem vandet flere gange blev om ikke nyvaskede, så dog i det mindste mindre fyldt med utøj og kolort, og derved ikke bragte nær så meget smittegivende med sig ind i staden.

En lille snak med Gitte på telefonen, første halvleg mellem Tyskland og Italien – ser ikke for godt ud for vores sydlige nabo – og nu i seng kl. 22.

29.06.12

Kort etape til St. Jean Pied de Port på 52 km (4.340), 27,5 km's opkørsel til overfartstedet i Pyrenæerne, behageligt overskyet uden vind, brillerne af grundet nedkørsel i våde skyer.

Jeg er så pavestolt.

Fra jeg startede i Zubiri og til toppen blev nået (551 stigningsmeter og 27,5 km senere) gik der kun 2 timer og 10 minutter. Det må være min blåstempling til optagelse i cykel-

sportens hæderkronende bog om pensionisters uforfærdende færd over europæiske bjergtinder – hvis en sådan indenfor de næste par hundrede år skulle risikere at blive udgivet.

Den fulde, og videre beretning om hele turen til Jerusalem findes på: [www. santiagopilgrimme.dk](http://www.santiagopilgrimme.dk) under "Litteratur" & "Gratis E-bøger"
Har du kommentarer er du velkommen til at kontakte Poul Erik Jensen på adressen: poulerikj366@gmail.com

Camino del Norte - fra Avilés til Santiago

Artiklen er en fortsættelse af Bent Fredsbys artikel om den første del af hans vandring ad Camino del Norte fra San Sebastian til Avilés i Pilgrimmen nr. 26.

af Bent Fredsby

.....jeg listede ud af sovesalen klokken 5 om morgenen for at rejse hjem efter 3 uger og 470 kilometer på første del af Camino del Norte. Jeg vender tilbage i maj/juni 2014, så er I advaret.

Sådan endte første del af beretningen om min vandretur på Camino del Norte langs den smukke kyst med Biscayen om styrbord.

Advarslen om at vende tilbage var nu ikke givet til herberget i Avilés, som jeg forlod, mens alle endnu sov, men jeg turde alligevel ikke vende tilbage og denne gang forstyrre længe efter alle sikkert var gået til køjs, så efter en sen ankomst til Avilés/Oviedo lufthavn og en taxatur, tørnede jeg ind på et billigt hotel, og næste morgen var jeg klar til at fortsætte min sidste etape af vandreturen mod Santiago.

Avilés by var næsten ikke stået op, da jeg gik igennem de samme gader, som jeg havde gået i ved mit sidste besøg, det var ikke engang muligt at få en café con leche og en croissant, som er min traditionelle pilgrimsmorgenmad. Turen ud af byen er lang og kedelig og forløber til dels igennem et nedslidt havnekvartier og senere gennem forstadsbebyggelse. Efter et par timer forsvinder det bymæssige, og jeg kunne igen fornemme Caminoen.

Første dag var denne gang ekstra hård, syntes jeg, men jeg fik kæmpet mig frem til Muros de Nalón, hvor der netop var åbnet et helt nyt Albergue turístico. En ung pige havde fået ombygget sin bedstemors gamle købmandsbutik til et helt moderne herberg.

Pilgrimslivet

Vi var kun tre pilgrimme, så jeg fik egen sovesal med fine bade- og toiletfaciliteter. Det hele var så nyt, så vi kunne komme med forslag, til små forbedringer, som kunne gøre opholdet helt perfekt.

Caminoen går gennem skovpartier og et temmelig kuperet terræn, og stadig væk, som på første del af turen i efteråret, skal man på tværs af dale og slugter, der ligger vinkelret på kysten. Det betyder, at man mange steder følger landevejen (N632) ind mod bunden på den ene dalside og så ud på den anden dalside, indtil stien forlader landevejen og går stejlt opad gennem skoven, for så igen at møde vejen på en ny dalside. Da jeg har det lidt svært med de stejle stigninger, fandt jeg det lettere at blive på vejen og tage de eventuelt lidt flere kilometer i stedet for de bratte stigninger.

Bilisterne har det lettere, de suser forbi på den nyanlagte motorvej, der kan ses længere inde i landet. Den er anlagt med en masse højtliggende broer henover dalene, meget imponerende – jeg talte 14 søjlepar, der understøttede én bro over en dal.

Næste overnatningssted var i Santa Marina, hvor et lille hotel og en nærliggende landeveisrestaurant havde slået sig sammen for at betjene os pilgrimme, ydmygt, men hyggeligt. Kort før Santa Marina passerer man en lille by, der bærer det dansk klingende navn Albuerne.

Selv om man stadig er nær ved kysten, er der kun sjældent havudsigt, men landskabet er smukt med marker og skove, og det bedste af det hele: En natur i fuld forårsflor. Her går man i solskin og skjorteærmer, medens konens SMS'er hjemmefra melder om regn og kulde og mere regn, - hvor er man heldig!

Caminoen til Almuña følger stadig N632 og er stadig præget af de mange tværgående dale. Når man kommer til byen, er selve vejen til herberget en tålmodighedsprøve, man mødes af tydelige pile og herbergsskilte, man tror hele tiden, at nu er man der, men de bliver ved i en uendelighed.

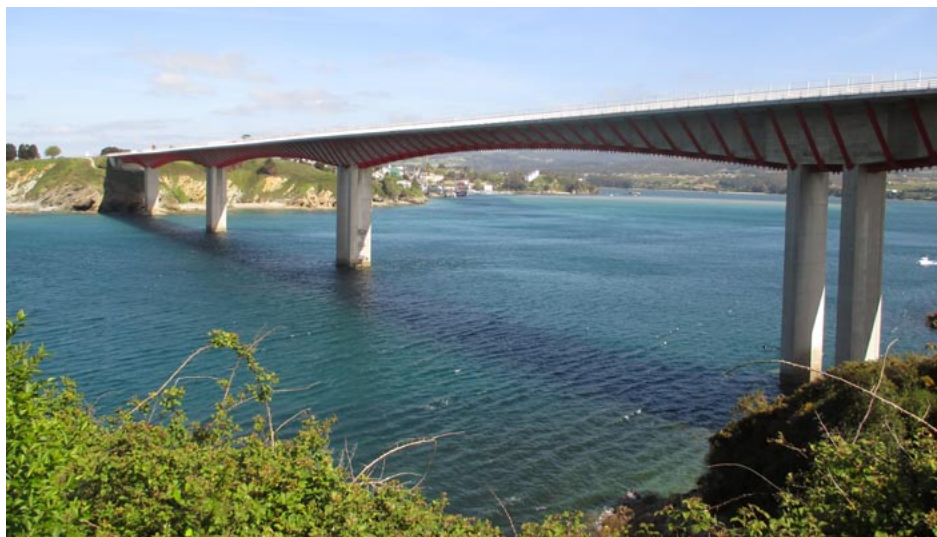
Selve herberget, der er indrettet i en gammel skole, og som drives af frivillige ”pilgrimsvenner”, virker meget nedslidt; men gæstfriheden og hjælpsomheden var helt i top. Her mødte jeg for første gang på turen ”the pilgrim spirit” - at bruge det engelske udtryk er misvisende, for her var fransk-mænd, tyskere og en enkelt italiener, sprogforvirringen var stor, mens vi hyggede os omkring middagsbordet.

Herberget i La Caridad er fint og forholdsvis nyt, jeg ankom som vandrepilgrim nummer to, den første var en ung pige fra Argentina, og først meget sent ankom yderligere to. Men der blev alligevel fyldt pænt op med et større hold sportscyklistere, som også var på vej til Santiago.

Selve byen er kedelig, og det eneste spise-sted som tilbød pilgrimsmenu, var samtidig tilholdssted for byens teenagere, som fredag aften var samlet omkring et stort bord, hvor de indtog pizza, Fanta og Cola. Det er helt utroligt som 20 ellers søde spanske teenagere kan larme i et kælderlokale.

På turen mod Ribedeo kommer man igen tæt ud til kysten, og det gælder om at nyde synet af det store hav og den skumklædte brænding, for i morgen er det farvel til Biscayen og Asturien, og goddag til Galicien og ruten ind i landet. Det sidste stykke af dagens etape er på motorvejsbroen over floden Oe's munding.

Der er en fantastisk udsigt, og det er en blæsende affære at gå på den 600 meter lange bro i 35 meters højde. Herberget ligger lige på den anden side af broen og er nyt, pænt og rent. Pilgrimsmenuen denne aften var i forhold til aftenen før meget, meget stille, jeg var helt alene. Jeg havde mistet kontakten med holdet fra Almuña.

Nu gik Caminoen ind i landet, og det var begyndelsen på nogle lange op og ned ture, samlet set var der ifølge turbogen tale om 930 m opad og 820 m nedad. Det hjalp til at overvinde anstrengelserne, at jeg igen mødte flere fra holdet, jeg havde savnet et par dage. Selv om samtalen under vandringerne med to franske piger er meget sparsom, især når man kæmper med blot at følge med op ad stigningerne, så er det dejligt at føle, at man er med i et fællesskab, som har det samme mål.

Det er en lang tur gennem eukalyptusskove frem mod Vilanova de Lourenzá, og der gik 6 timer før dagens første bar dukker op, så det gælder om at have fyldt vanddunken op, inden man starter.

Fremme i herberget var der ved at være flere besøgende end tidligere, der var mange cyklister, der bortset fra udstyret og især fodtøjet ligner os fottudser: de har de samme behov, at kunne få et dejligt bad, en seng og tag over hovedet.

Caminoen går stadig opad, og inden dagens mål Gontán er man steget 450 meter. For at undgå de stejle stigninger valgte jeg at følge landevejen. Biler, som der ikke var mange af, kan ikke lide skrappe stigninger, så i stedet for kører de op ad 3-4 km lange bakker, dem tog jeg også, måske lidt ensformigt, men mere behageligt. I den gamle del af byen, hvor det udmærkede herberge er placeret, er livet ved at uddø, og der er noget lidt museumsagtigt over omgivelserne. Når man skal foretage de nødvendige indkøb, skal man op til den nye by, som ligger oppe ved landevejen. Der er en bar i byen, men ingen mulighed for et varmt måltid.

Ifølge turbogen var der kun 16 km til næste overnatningssted, det var lidt for kort, men hospitaleroen i Vilalba kunne oplyse, at der

var et lille hotel i Torre 13 km længere fremme. Det gav en mere passende dagsmarch, og et ophold her kan anbefales.

Hvor mange huse skal der til, for at man har en landsby, som man kan give et navn? Et relevant spørgsmål når man kommer til Miraz. Her ligger en gammel skole, der er ombygget af den engelsk pilgrimsorganisation Confraternity of Saint James, til et fint og helt moderne herberg, hvor tre frivillige sørgede for den daglige drift. Der ud over har byen et hus med en bar, der kan sørge for pilgrimmens fornødenheder, så længe de er flydende, for den faste føde man ønsker at indtage, skal man huske at købe i Baamonte og bære de sidste 15 km. Et absolut hyggeligt sted med mulighed for morgenmad, men ingen aftensmad.

Den første del af Caminoen efter Miraz går over et terræn næsten uden vegetation, for man går over store flade klippearealer. Da det også var tåge og støvregn, var det svært at se, hvor stien egentlig var.

Dagens endemål var Sobrado dos Monxes, hvor herberget er indrettet i et enormt munkeløster, som også har lagt navn til byen.

Da man ikke må forstyrre munkene før klokken 16.30, havde der efterhånden samlet sig en større samling af pilgrimme på byens torv lige ved klosterindgangen, hvor barens fortovsborde blev fyldt med alle de venner, man havde mødt over den sidste uges tid. At indrette herberg i et så gammelt kompleks er sikkert ikke let, og resultatet var heller ikke vellykket. Soverummet var uden vinduer, og vægge og loft var beklædt med "Corten stål" plader, sikkert af brandhensyn, men meget lidt kønt.

Toilet- og bedefaciliteter var indrettet i et stort højloftet rum med en 2,5 meter høj midtervæg, der adskilte mænd og kvinder. Da det ikke var muligt at fremtrylle varmt vand i bruserne, genlød hele rummet af støn og skrig, efterhånden som renseprocessen skred frem. Det er ok, hvis man går ind for kolde afvaskninger, men dette var det ringeste herberg på hele turen.

Om aftenen var vi alle samlet om et stort pilgrimsmenu bord, hvor vi var deltagere fra Frankrig, Holland, Polen, Argentina, Canada og Danmark. Det var enormt hyggeligt, så længe det varede, for munkene lukkede porten klokken 22.00.

Turen nærmede sig sin afslutning, der var nu kun to etaper til Santiago. Måske et par lidt lange etaper, men jeg ville nå frem lørdag, så jeg kunne overvære søndagens pilgrimsmesse. Dagens mål var Salceda, en tur på 35 km, den blev så lang, fordi så tæt på Santiago var der ved at være trængsel på Caminoen. Det var først i tredje forsøg jeg fandt et herberg, hvor der var plads. Der var tydeligt, at her var flere hold af pilgrimme, der gennemførte deres vandring med meget lidt eller helt uden bagage, men vi var alle på vej mod det samme mål.

Den sidste etape ind mod Santiago, forbi lufthavnen og gennem en masse små byer, foregik på en småsludrende måde, for her var mange engelsktalende pilgrimme, til forskel fra de fleste dage på turen, hvor jeg mest var sammen med fransktalende medvandrere. På det sidste stykke ind mod byen endte jeg midt i et mountainbike cykelløb med mål på Monte do Gozo, det tog noget af glansen fra besøget på dette sted.

Santiago var stopfuld af pilgrimme, mit sædvanlige logi hos señora Estrella Garcia meldte alt udsolgt, men hun kunne heldigvis henvise til andet logi.

Søndagsmessen var et gribende højdepunkt og et perfekt punktum på en dejlig tur. Selv om jeg ankom til katedralen tre kvarter før messens begyndelse, var det umuligt at finde en siddeplads, så jeg måtte tage til takke med en plads på en stentrappe (dog inden for).

Selv om jeg har oplevet denne messe flere gange, er det lige højtideligt og gribende hver gang. Sprogligt forstår jeg ikke meget, men jeg føler hver gang, at Gud er nær, og at jeg må takke Ham for endnu engang at have fået lov til at opleve en Camino.

Nonnen i katedralen, som ofte leder lovsangen før messen, var der ikke denne søndag, men jeg vil slutte med at citere en dansk oversættelse af en af de Taizè sange, hun ofte synger:

"Syng lovsang hele jorden, syng lovsang til vor Gud".

Videre mod Santiago – fra Dortmund til Trier

Efter at den gruppe, der begyndte sin vandring mod Santiago i Viborg i 2011 – se de løbende artikler herom i diverse numre af Pilgrimmen – gik i opløsning efter at være kommet til Dortmund i 2013, har flere af deltagerne fortsat på egen hånd eller i mindre grupper. Vi håber at kunne berette om den videre færd i kommende numre. Her er den første artikel om en vandring fra Dortmund til Trier – en tur på 336 km + lidt ekstra, hvis man ikke lige finder vejen.

af Birthe og Allan Kristensen

Vi blev sidste år enige om, at vi ville gå i mindre grupper. Det blev så os, der kom først afsted og vel hjem igen.

Vi tog til Dortmund med tog den 15. juni, hvor vi havde reserveret et hotel tæt ved banegården og pilgrimsvejen. Det var det eneste sted, hvor vi havde reserveret på forhånd og håbede så, at det ville løse sig undervejs, når vi kun var to.

Vi havde hjemmefra på nettet - **www.fernwege.de** - købt ”Jakobswege Band 6 og 2” fra J.P.Bachem Verlag som er to udmerkede bøger med kort og beskrivelser af ruten. Band 6 slutter i Wuppertal-Beyernburg og Band 2 begynder i Köln. Vi troede, at en vejbeskrivelse fra nettet var nok til de tre etaper mellem Beyernburg og Köln, men vi burde nok have købt Band 1, der har denne strækning.

Dortmund - Herdecke

Vi havde en fin tur gennem Dortmund, der er rigtig meget at se, vi kom gennem et område med kolonihaver med de flotteste blomsterhaver og udsigt over byen. Turen fortsatte til Hohen Syberg, hvor vi var kommet højt op med endnu en udsigt. Vi endte i Herdecke, som er en hyggelig by med mange trapper. Vi blev modtaget ved kirken af et par mennesker, der straks hentede præsten, så vi kunne se kirken og få et stempel. De var også meget behjælpelige med råd om overnatning. Nu er det slut med det flade landskab, vi har haft indtil nu, det går op og ned.

Herdecke – Gevelsberg

Vi kom fint afsted og kom til Vorhalle, hvor der et meget stort rangerterræn, men så gik det galt, vi gik fejl i skoven og endte med at gå i ring, vi prøvede igen, men kunne stadig ikke finde den rigtige vej, så brugte vi kompas, så vi kom i den rigtige retning og kom også til Haspe som planlagt. Vi var imidlertid lidt brugte på det tidspunkt, så vi valgte at følge landevejen til Gevelsberg i stedet for endnu en skovtur.

Gevelsberg - W. – Beyenburg

I dag gik vi kun lidt forkert og ankom til St. Maria Magdalene kirken. Vi gik videre og kom til en slags centrum med en iscafé, vi havde hjemmefra set, at der skulle være et par hoteller, men fik af de lokale at vide, at det var der ikke, hotellerne lå langt fra byen, så det var klosteret man skulle overnatte på. Vi gik op til kirken igen og ringede på et af numrene. Det viste sig at være den mallerinde, hvis hus vi havde passeret kort før kirken. Vi fik lov at overnatte.

Beyenburg - Wermelskirchen

Vi kom godt ud af byen. Vi var løbet tør for kort, men stolede på, at en beskrivelse af vejen var nok. Vi gik den fineste skovtur på en gammel vandrevej, vi overså bare et højresving, så vi kom på en vældig omvej. Vi ankom til Wermelskirchen og fandt en overnatning. 19. juni er katolsk helligdag, så vi måtte købe madpakke på hotellet til næste dag, da vi ikke havde mere mad i rygsækken.

Wermelskirchen – Altenberg

Nu var vi indstillede på, at være omhyggelige med at følge skallerne, vi gik en dejlig tur i skov og langs vandløb. Vi kom forbi en put and take, hvor man også kunne købe fisk, så vi købte ind til frokost. Vi havde besluttet at stoppe i Altenberg, da der var et ungdomshjem. Det viste sig, at det var så fint, at det mere var et hotel. Vi fik to enkeltværelser, da de var de eneste frie.

Altenberg er en stor kirke med kloster og et hotel og med mange dejlige vandrestier i flot natur omkring, men stadig ingen indkøbsmuligheder. De er ved at renovere og ombygge hele klosterområdet, og der var grundstensnedlæggelse den dag vi kom.

Altenberg – Köln

Vi gik til Odenthal, hvor vi kunne handle, men nu gælder det Köln. Vi kom forbi et lille kapel med en pilgrimshilsen, vi gik i lang tid langs Rhinen og kunne på lang afstand se Kölner Dom. Det var noget af en omvæltning. Domkirkepladsen var fyldt med mennesker. Der var nygifte, der skulle fotograferes, polterabend og så skulle Tyskland spille WM kamp, så der var et leben af fodboldinteresserede i de tyske farver. Flag fra vinduerne og på bilerne.

Köln – Brühl

En vandredag lige ud fortrinsvis på asfalt fra den ene lille landsby til den anden, et landskab meget lig det danske. Nogle udgravninger af et vandforsyningssystem fra romertiden er iøjnefaldende. I Brühl fandt vi hotel Brauhaus midt i byen, 79 euro med Frühstück. Her er nok at se på og mange muligheder for et godt måltid til overkommelig pris.

Brühl – Euskirchen

En lang vandredag, 27 km., til Euskirchen i fladt terræn. Her i dette område brygger man en Weissbier, Paulaner, som er fremragende. Byen er mellemstor dvs., at der er flere overnatningsmuligheder, spisesteder og fødevarerbutikker.

Euskirchen - Bad Münstereifel

En "blød" etape i smukt terræn. Vi er i Nordrhein-Westfalen nu, et historisk område med borge, bymure og forsvarsværker, men også idylliske småbyer med bindingsværk, floder og kanaler og vi er endnu ikke kommet syd for "rugbrødsgården".

Byen er en perle, tag den selv i øjesyn, det fortjener den.

Münstereifel – Blankenheim

Den perfekte etape: Tydelige markeringer hele vejen og tørt vejr med en sky for ind imellem. Stejlt op i starten, men ellers en jævn vandring i skov og på småveje. Flere småbyer og kapeller. I Roterath et kapel med jomfru Maria og den korsfæstede Jesus. Det er ikke så usædvanligt, men hvorfor er sværdet stukket i brystet på jomfru Maria?

Blankenheim er endnu sådan en lille by i dette område med borg, bymur og fine gamle huse.

Vi fandt intet supermarked, men en restaurant, hvor det at sammensætte en menu kræver det yderste af en træt pilgrim. Byens centralt beliggende kirke er så afgjort et besøg værd.

Prüm – Waxweiler

Indtil Schönecken var alt lutter idyl, vi gik i Schönecken Schweiz, som er en fantastisk frodig skov med dufte og fuglekvidder, men her overså vi en markering, som kostede os nogle ekstra kilometer i regnvejr. I Waxweiler var flere hoteller lukkede, men på Hotel am Schwimmbad mødte vi Hans igen ved aftensmaden. Han skulle næste morgen hjem igen.

Blankenheim – Kronenburg

Flot terræn, godt vejr og meget landligt. Vi gik fejl en enkelt gang, fordi man nogle steder her benytter sorte pile under muslingeskallen og disse pile er svære at se på afstand.

I Kronenburg er der ingen indkøbsmuligheder. Da vi spurgte, hvor vi kunne handle, fik vi at vide, at man her tog til en af nabo-landsbyerne eller BELGIEN.

Vi er oppe i højderne nu, 660 m over havet.

Kronenburg – Prüm

26 km. i skønne omgivelser, kuperet terræn, solskin. Vi mødte en hollandsk pilgrim, Hans, som tidligere havde vandret hele turen fra Holland til Santiago. Han var meget åben omkring sine motiver for denne vandring.

Waxweiler – Neuerburg

Det regner stadig, men mest støvregn. Det lykkedes os at gå rigtigt hele dagen, selv om mærkerne tit var tvetydige. Kort før Neuerburg er der et kæmpe indkøbscenter med både Lidl, Aldi og Rewe, ærgerligt bare at det var søndag, så igen ingen indkøbsmulighed. Vi kom til Neuerburg, som er en meget langstrakt by. Der var fest for børnene med optog af orkester og alle børnene bagefter på cykler med balloner. Her er telte på torvet med underholdning og øl og pølser.

Neuerburg – Mettendorf

Første udfordring var en meget stejl opstigning til Kreuzkapelle. Der er tolv tavler på vejen som beskriver Jesu vej til Golgata. Det lykkedes os at følge den rigtige vej som derefter gik jævnt ned til Sinspelt. Vi fulgte derefter floden til Mettendorf, hvilket vi ikke skulle, vi skulle have gået op over bakken, men det heldige var, at ud over at slippe for at kravle op, kom vi også forbi et supermarked, hvor vi kunne købe lidt mad.

Mettendorf – Bollendorf

Kort efter Mettendorf kommer man til en lille landsby med meget velholdte gårde, en stor flot kirke og en bank! Efter Rohrbach var det igen svært at finde den rigtige vej, men det lykkedes, og vi fik en dejlig tur i skoven, hvor et skilt viste vej til en vikingeborg og et meget usædvanligt naturområde, hvor man har gravet mange historiske ting ud. Det viste sig, at for os så det bare ud som en stor jordvold, men så må man jo bruge sin fantasi og forestille sig, hvordan der var engang.

Kort før Bollendorf slår pilgrimsvejen et stort sving, som det kan være fristende at springe over, men det gjorde vi heldigvis ikke. Vi var pludselig i et fantastisk naturområde med mærkelige klippeformationer. Bollendorf er en turistby med mange overnatningssteder og caféer.

Bollendorf – Welschbillig

Vi begyndte dagen med en meget stejl nedstigning til floden, som vi skulle følge helt til Echternach, som ligger i Luxemburg. Vi gik på café og alt var pludselig på fransk. Vi gik igen over en bro og var atter i Tyskland. Vi kom til Minden og her går det igen op og op. Vi kom til Welschbillig og fik her at vide, at der ingen overnatningssteder er mere. Vi valgte et hotel, som der reklameres for flere steder i byen og gik 2 km op. Da vi kom til hotellet, var det lukket den dag. Værten sagde, at han havde givet personalet fri, der var ingen rene værelser, og der var ingen mad, men måske alligevel, så det endte med, at vi stod nede ved busstoppestedet og ventede, men han kom ikke, men så skete et lille mirakel, der kom en ung mand kørende, vi spurgte ham, om der var andre muligheder i nærheden. Det var der ikke, men han kendte et hotel, så ind i bilen med os, og han kørte os ca. 10 km mod Trier. Vi fik et dejligt værelse.

Neuhaus – Trier

Vi fik en vejbeskrivelse på hotellet, så vi kunne finde Trier, så pilgrimsvejen til Trier fik vi ikke prøvet. Vi tilbragte to dage som turister i Trier og det kan kun anbefales. Der er rigtig mange arkæologiske minder fra romertiden, flotte kirker og et hyggeligt caféliv. Vi sluttede med en messe i Trier Domkirke og kørte 14 timer i tog hjem.

Kunsten at være pilgrim hver eneste dag!

En varm og dejlig artikel om at holde fast i de indsigter og oplevelser, som mange af os tager med hjem fra Caminoen – og om at holde fast i dem! Forfatteren har skrevet bogen PILGRIM, der anmeldes andetsteds i dette nummer af Pilgrimmen.

af Annedorte Ries

Jeg var totalt stresset, udbændt og ulykkelig, da jeg bogstavelig talt kastede mig for foden af Pyrenæerne på den ældgamle Camino med et eneste ønske: At få hjælp! Fyrrer dage senere vandrede jeg ind i katedralen i Santiago; strålende glad, helbredt og lykkelig helt ind i sjælen. For mig er det et bevis på den magiske Caminos helbredende kraft. På fyrrer dage havde jeg fået langt mere hjælp, end jeg nogensinde turde håbe på!

Og hvad er det, som en pilgrimsvandring kan?

En pilgrimsrejse kan være en terapeutisk proces. Ved igen og igen at sætte det ene ben foran det andet, kommer man ned i kroppen og væk fra de altid myldrende tanker. Man forbinder sig til den fantastiske natur omkring sig. Pludselig ser man tingene i det rette perspektiv. Under Mælkevejens stjerner eller på toppen af et bjerg synes ens problemer pludselig små og ubetydelige. Og livet bliver pludselig så befriende enkelt. Det handler om at være i nuet. At vandre, at spise, at sove. Alt, hvad man ejer, bærer man på ryggen. Og går man længe nok, kan man gå sig gennem selv den største smerte.

Men hvad er det så, der er så specielt ved Caminoen?

Det mest magiske ved Caminoen er, at den altid giver dig det, som du har allermest brug for! Om det er en lille gul pil i mørket, netop som du troede, at du var faret vild. Eller et møde med en anden pilgrim, som sætter ord på lige netop det, du går og tumler med. Eller en hjælpsom spanier, som kommer med hjælp, netop som du ikke ved dit levende råd. Hver dag får du lige præcis det, som du har brug for. Et møde, der spejler dig selv. En kærlig besked malet på en sten. En hjælpende hånd.

Til mig gav Caminoen en uendelig strøm af råbende, grinende, snorkende, glade, irriterende, hjælpsomme, kærlige pilgrimme. Og det var bestemt ikke, hvad jeg selv synes, jeg havde brug for, da jeg træt og udbrændt begyndte min vandring. I al min smerte havde jeg de sidste år isoleret mig selv, og jeg kunne slet ikke rumme familie eller venner, for slet ikke at tale om alle de højrøstede pilgrimme, der utrætteligt myldrede rundt på min pilgrimsvej. De sidste mange vandringer havde jeg foretaget i ensomhed, og jeg var slet ikke parat til Caminoens larmende mylder. Men Caminoen gav mig, hvad jeg allermest havde brug for: en strøm af råbende, grinende, snorkende, glade, irriterende, hjælpsomme, kærlige pilgrimme, der ubønhørligt brød igennem de mure, jeg havde bygget op omkring mig, og lærte mig at grine og leve igen. Også selvom det tog mig nogle ugers vandring at indse det! Caminoen tændte et lys i mig, som længe havde været slukket, og den hjalp mig med at genkende lyset i andre.

Halvandet år efter var jeg tilbage på Caminoen. Denne gang glad og stærk og rask. Jeg havde sagt mit stressede job op og ændret mit liv. Og jeg var fuld af taknemmelighed! Taknemmelig over al den hjælp og indsigt jeg havde fået på min første Caminovandring. Og denne gang prøvede jeg at give noget af al det tilbage, jeg følte Caminoen havde givet mig. Men da jeg kom hjem, indså jeg endnu engang, at Caminoen har givet mig langt mere, end jeg nogensinde kunne give tilbage!

Jeg er overbevist om, at resten af verden også har Caminoens magi. Jeg tror, at vi også herhjemme altid får lige præcis den hjælp, vi har brug for. Men det kræver, at vi engang imellem løfter blikket fra hverdagens rutiner, fra indkøbssedlerne og vaske-tøjskurven, og ser os omkring i verden med nye øjne. Så vil vi få øje på den hjælpende hånd, møde en ny ven, opdage nye, fantastiske muligheder.

Selvfølgelig skal jeg tilbage på Caminoen igen! Men efter min første Caminovandring gik det op for mig, at det ikke handler om år efter år at tage på en ny pilgrimsvandring. Det handler heller ikke om at tage på pilgrimsfærd og så komme hjem og fortsætte sit liv, som om intet var hændt. Det handler om at leve sit liv, så hver eneste dag er en pilgrimsvandring! Det handler om at gå gennem livet med glæde. At le og danse. At gøre ting med kærlighed. Så man hver dag både værner om sit eget lys, og genkender lyset i andre. Det handler om at være pilgrim hver eneste dag i sit liv!

Vejen til indre styrke - del 4

I tre tidligere numre af Pilgrimmen har forfatteren til denne artikel beskrevet – meget personligt og ofte dybt fængslende – hvordan en vandring på Caminoen har hjulpet hende med at få det bedre med den alvorlige kræft. I denne del kommer hun videre ad vejen og til Burgos, som er målet for denne vandring. Hun spørger bl.a: Hvor ofte har jeg ikke sigtet efter et mål langt ude i fremtiden og bekymret mig om en fremtid som alligevel blev anderledes?

af Marianne Uhr Pedersen

Jeg starter ud med en god fart for at lægge afstand til den lille franske "sangfugl" (hende vender jeg tilbage til), og mens jeg lytter til naturen mærker jeg hvordan blodet begynder at pulsere og musklerne bliver bløde og spændstige. Jeg fylder mine lunger med den friske luft og fyldes med ren glæde over at være til.

Jeg vandrer videre mod vest og går gennem Santo Domingo. Jeg passerer en kirke og det foresvæver mig at jeg har læst noget om en kirke og en hane i byen, så jeg går over

og ind gennem en dør, men blodet i mine årer synger sin egen sang og musklerne vil have mere, så jeg går ud igen og videre ud af byen, ud hvor verden er stor og udsynet frit.

Det er et godt stykke på den anden side af byen at jeg møder solsikkerne, som nonner der bøjer sig i en stille hilsen står de der med ranke rygge og et let skjult ansigt, og uvilkårligt bøjer jeg mit hoved let og hilser igen. I lange lige rækker står de mark efter mark og altid vendt imod mig, og hver gang bøjer jeg hovedet igen til en let hilsen. Det FØLES som den mest naturlige ting i verden.

Hvilket menneskeskabt værk kan måle sig med det at være under Guds åbne himmel, at blive hilst på og føle sig velsignet af "nonner", mens et orgelbrus skabt af naturens egne lyde fylder luften.

Moder Jord

Det kan være svært at sætte ord på følelser og stemninger, og det er heller ikke det, der optager mig dér på Caminoen, jeg tager bare imod med åbent sind.

Solsikkerne har rørt ved noget i mit hjerte, og da jeg længere fremme begynder at SE naturen omkring mig igen, åbnes mit sind for de langstrakte, gyldne og feminint svungne bløde marker og bakker.

Jeg stopper op og forundret indser jeg HVORFOR vi taler om "Moder Jord".

Man kan ikke SE og være bevidst hele tiden, vel?

Der skal nødvendigvis være TID til at mærke, TID til at fordøje og bearbejde, TID til at sortere og forstå, og TID til at revurdere og nyorientere.

Det var DET, der ramte mig så hårdt den dag jeg fik at vide, at jeg havde brystkræft. Frygten for MANGEL PÅ TID!

Det er egentlig underligt, vi vil ikke være gamle, men hvis alternativet bliver synligt... så er det DET vi ønsker os allermost.

Ydre og indre rejse

At vandre på Caminoen bliver beskrevet som at foretage en indre og en ydre rejse... sådan er det også at gå gennem et kræftforløb.

Med lægens ord blev jeg sendt på en rejse, jeg ALDRIG selv ville være taget på, og det eneste valg, jeg havde, var om jeg ville give op - eller kæmpe for mit liv.

Jeg er ikke den, der giver op uden kamp, men TRE gange var jeg ved at miste modet, og TRE gange kom skæbnen mig på forunderlig og uventet vis til hjælp, og så kæmpede jeg videre.

Allerede dagen efter diagnosen skulle jeg i en MR-scanner. Jeg havde fået at vide, at den larmede voldsomt og DET gjorde den, så da jeg ligger der inde i maskinen og leder efter et holdepunkt, der kan få mig igennem dette inferno af larm, kommer Caminoen mig til undsætning.

I tankerne rejser jeg tilbage til den morgen jeg starter min vandring fra Roncesvalles.

Jeg SER den smukke morgen og mærker køligheden i luften. SER mig selv gå ind i skovens skygge og lysspillet i træernes kroner. Mødet med Nina, det smukke spindelvæv, den lille franskmænd og engang imellem trænger den monotone dunken fra scanneren igennem Men jeg kæmper mig tilbage på Caminoen, og det lykkes mig at holde støjen og angsten på afstand mens jeg ser og genoplever.

Skæbnen ville, at de første billeder ikke kunne bruges så jeg måtte igennem det en

gang til, og selv om det var sværere anden gang (Jeg røg tilbage til Roncesvalles tre gange) så kom Caminoen mig til hjælp og gav mig den indre styrke til at holde ud.

En erfaring jeg tog til mig og har vendt mig imod så uendelig mange gange siden.

Livet ikke en selvfølge

” Skridt for skridt, så kan man gå tværs over Spanien” blev og ER mit mantra. Livet er ikke længere en selvfølge.

Men det er det stadig dér på Caminoen i 2009. Jeg tager stadig billeder af alt og alting, og denne dag når jeg frem til en lille by, hvor varmen ligger som en søvnig dyne over byens torv.

Mit blik fanges af nogle gamle frønnede skodder engang pæne og nymalede og så ganske lig utallige andre men nu fremstår de for mit øje som unikke med deres helt eget udtryk, præget af tiden og historien.

Jeg kredser lidt rundt for at få lige DEN vinkel, og så bliver jeg opmærksom på tre ældre mænd, der sidder på en bænk og betragter mig med åbenlys skepsis; det kan jeg sådan set godt forstå, så efter en pludselig indskydelse, går jeg over til dem og viser hvad jeg har set.

Efter at de alle har kigget på mit kameras optagelse, ser jeg lyset i øjnene hos én af de ældre herrer, mens et stort smil breder sig over det rynkede ansigt, han ser på mig og jeg ved at vi forstår hinanden uden ord.

Tiden og livet sætter sine spor på mennesker og på verden omkring os, men også i det er der en skønhed som ikke bliver MINDRE. Bare anderledes.

Alle lige

Jeg går lidt rundt i den lille by, trænger i den grad til en "con leche". Men uden held og jeg er på vej ud af byen, da en franskmænd, jeg har mødt tidligere på dagen, kommer hen til mig og fortæller at han har fundet STEDET.

HURRA. Kaffen er reddet, men jeg bliver nu indlagt til en fortælling om, hvordan han har været på jagt med én fra det danske kongehus, men AK, jeg er en utrolig dårlig lytter. Jeg kigger på bladene i træet over mig mens jeg filosoferer lidt over livet og det faktum, at for Vorherre og på Caminoen er vi alle lige. Det er så inderligt ligegyldigt hvor mange mursten vi hver især ejer, vi går i samme retning og alle er vi underlagt naturen og universets vilje.

Som på Caminoen således også i livet. Hvor ofte har jeg ikke sigtet efter et mål langt ude i fremtiden og bekymret mig om en fremtid som alligevel blev anderledes?

Det er en lære, som jeg har taget til mig fra mit møde med døden. Ikke at jeg ikke var bevidst om det inden men NU glemmer jeg det aldrig mere.

Caminoen var for mig LIVET i al sin enkelthed. KRÆFTEN dets modsætning. På én eller anden surrealistisk måde føler jeg mig NU (jeg tør næsten ikke sige det...) privilegeret.

Jeg har fået en større indsigt i mig selv ved at gå Caminoen men jeg har også fået en større indsigt i mig selv ved at gå gennem mit kræftforløb, når ens udholdenhed og indre styrke bliver sat på spil, så kan man give op. Eller vokse.

Dybest set så tror jeg egentlig, at det er DET hele livet handler om: at vi får muligheden for at vokse og udvikle os som mennesker ved at opleve BÅDE godt og ondt OG gennem mødet med de mennesker der dukker op på vores "Camino".

Camino uden ur

Kaffen er god og lidt filosoferen over livet er altid godt, men jeg bryder ret hurtigt op og fortsætter ad min Camino helt frem til kl.14.30 den dag.

Jeg går bevidst ikke med ur ud fra den betragtning, at tiden ikke skal være en faktor mere end allerhøjest nødvendig, jeg vil hellere følge naturens egen rytme.

Det virker derfor absurd, at jeg ved hvad klokken er helt præcis, da vejen fører rundt om hjørnet på et hus i byen Vilorija, men det GØR jeg.

Solen står højt på himlen og jeg har kort forinden tænkt at jeg vil gå langt på denne perfekte dag, men sådan bliver det ikke, for hvad der møder mig er et skilt og døren ind til et refugium.

Hvad jeg oplever på Caminoen er, at mit ”filter” i forhold til udefra kommende påvirkning bliver tyndt og jeg bliver stadig mere sensitiv over for stemninger og indtryk, og lige dér bliver jeg fyldt af fornemmelsen af at hér skal jeg stoppe dagens vandring.

Da jeg træder ind i det lidt mørke rum, er det første jeg ser, Paulo Coelho’s bog ”Alkymisten” på et bord til venstre for døren, og så ved jeg, at min fornemmelse er ”rigtig”, der ER en mening med at jeg skal standse her.

Den bog har nemlig været medvirkende til at jeg i det hele taget følte Caminoens tiltrækning. Jeg har på intet tidspunkt været i tvivl om, at der var en mening med at jeg skulle på Caminoen; jeg var bare ikke på det tidspunkt klar over hvorfor. DET VED JEG NU!

Engle for oven

Da jeg går ind bagved for at finde min seng, er alle på nær én optaget men (Åhhh himmelske fryd). Der hænger ENGLE på de to loftstolper for enden af sengen og jeg véd bare, at der venter mig en god nats søvn.

Jeg kommer i snak med to svigerinder fra Canada som jeg efterfølgende møder flere gange hen ad vejen, og som bidrager til min undren og refleksioner over menneskers indbyrdes forhold og relationer.

Jeg sover som en baby den nat, og næste morgen forstår jeg hvorfor det var lige dér jeg skulle være.

Jeg er ved at være klar til at bryde op da en hospitalero kommer hen til mig og spørger om jeg ikke har glemt min mobil? Men nej, den er ikke min, men den tilhører én som allerede er gået videre, og som aftenen inden havde jøket med, at hun ALTID glemte noget.

Vi står ansigt til ansigt og SER hinanden, og jeg ser, hvordan hendes øjne fyldes med tårer, der begynder at trille ned ad kinderne. Jeg tager et skridt frem og omfavner hende, mens jeg siger ”Vejen er også din”.

Jeg har ingen ide om, hvor ordene kom fra eller hvorfor det var lige DET jeg sagde, men jeg véd, de gjorde en forskel, og at hun den efterfølgende vinter gennemførte Caminoen.

Efterlod noget...

Jeg har ikke tidligere set mig tilbage, men det gør jeg denne morgen, jeg efterlader noget af mit hjerte.

Det ER da egentlig utroligt så meget ”hjerterblod”, vi giver og modtager på vores vej.

Mennesker, der kommer og går.. for en kort bemærkning...for en lang bemærkning ...eller for evigt.

En smuk solopgang og længsel efter at møde flere hjerter og hjertesten får mig til at gå videre ud ad Caminoen.

Hvor ER verden da et vidunderligt sted. Louis Armstrong synger det så smukt i ”What a Wonderful World”, en sang jeg lyttede til på min iPhone gennem hver kemobehandling som en påmindelse om hvorfor jeg underlagde mig selv en så barsk behandling.

Jeg når frem til byen Belorado omkring middagstid. Det er søndag og der er fest på byens torv så jeg køber mig en GRANDE con Leche og slår mig ned for en stund. Jeg tænker på Anne Marie og Charles og ærgrer mig over, at vi ikke fik byttet mailadresser sidst vi mødtes, og så hører jeg et glad råb og dér står de. SÅ godt kender jeg dem egentlig ikke og så dog alligevel; de er en del af min CAMINOFAMILIE!

Vi finder et lille brødsalg og køber nogle baguettes og lidt ost og Charles går for at finde noget rødvin. Anne Marie betror mig at de har en krise, den ene går langsomt, hvor den anden går hurtigt og NU er de altså blevet uvenner.

At man er tæt knyttet betyder ikke nødvendigvis at man går i samme tempo i alt og altid.

Charles vender tilbage med rødvin og vi slår os ned i en park ved en lille flod. Gensynet skal fejres.

Jeg er tydeligvis ”lynafløder”, men efterhånden letter stemningen og det bliver ret så hyggeligt. Aldrig hverken før eller siden har jeg været med til at dele en flaske rødvin direkte fra flasken. Og sjældent har den smagt SÅ godt!

Vi slår følge videre frem indtil vi kommer til et sted, hvor der er et værelse til udlejning, vi siger ”Buen Camino”, og jeg fortsætter alene.

“Festmåltid”

Jeg finder min seng i et større alberque i Villafranca-Montes de Oca. Jeg går rundt i byen og ser et stort flot hotel. På stedet beslutter jeg, at det er tid til et festmåltid så jeg finder ind til restauranten, der ofte ligger et stykke inde bagved i hoteller på de kanter. Den ligner godt nok ikke helt hvad jeg havde forestillet mig, men derfor kan maden jo godt være en oplevelse, og DET bliver den.

Jeg bestiller en grøn salat til forret. Den kommer med stegte fedtede bløde løg og en halv liter olie, Ikke helt som forventet...

Og ind kommer også ”den lille franske sangfugl”, og med et stort smil og en kvidren slår hun sig ned ved mit bord. Nå ja, konversationen er egentlig ikke et problem for den klarer hun selv, jeg behøver kun at smile og nikke lidt engang imellem.

Hovedret. Jeg glæder mig til en GOD, saftig steak. -Ind kom den største, tyndeste og SEJESTE steak, jeg nogen sinde er blevet præsenteret for.

Giver op og beder om desserten. En budning i bæger bliver taget ud af køleskabet, der står inde i restauranten, hvorefter den serveres på en tallerken, hvor den blævrerede hviler i en stor sø af noget, der ligner en vandet udgave af en karamelsauce.

SÅ KAN JEG IKKE KLARE MERE! Jeg må overgive mig til et anfald af en højest upassende latterkrampe, jeg gisper efter luft, mens tårerne triller ned ad kinderne. Aldrig har jeg fået serveret noget så elendigt, det er simpelthen så meget ved siden af, hvad jeg havde forestillet mig at det bliver en joke.

"Den lille franske sangfugl" ser rystet og meget forundret på mig, men vi taler ikke samme sprog. Stadig sulten betaler jeg men alligevel med et smil og drikkepenge til tjeneren, for hvor var det morsomt.

Her kommer jeg og falder for et flot udseende og så viser indholdet sig at være under AL kritik. Det forekommer mig at være en problemstilling, jeg har mødt før.

Stadig smågrinende finder jeg min seng for natten.

Guten morgen

Næste morgen begynder jeg at gå før det er helt lyst (jeg morer mig stadig), da der pludselig kommer en skikkelse brasende ud af mørket og maser sig forbi mig på den stejle sti.

"Good morning" lyder det og fra MIG kommer der et "Guten Morgen". Skikkelsen foran mig stivner i bevægelsen og vender sig imod mig. Det er en lille tæt kvinde, som nu bryder ud i en ordstrøm på tysk. "Du talte tysk til mig", siger hun og fortæller, hvordan hun har haft den mest forfærdelige nat med frygtelige mareridt, for vi skal igen nem en STOR skov og hun er skrækslagen.

Hun har tidligere mødt en underlig mand og hans hund, og nu har hun set ham igen og er frygtelig bange for at møde ham inde i skoven. Ud fra hendes beskrivelse genkender jeg en mand, jeg mødte den allerførste dag på vejen fra Roncesvalles, og jeg forstår hende.

Jeg havde også travlt med at komme på afstand af ham og den aura af ondskab, jeg fornemmede.

Hun har bedt til, at der vil komme en redning, og så kommer jeg der og taler hendes modersmål. Og selvfølgelig følges vi og vi kommer forbi manden og hans hund og begge er vi glade for ikke at være alene på vandringerne gennem den KÆMPE store skov.

Det er så for øvrigt også det eneste vi har tilfældes.

Vi mødtes af nødvendighed og slog følge et stykke ad vejen, og da forudsætningerne ikke længere var til stede, skiltes vi og fandt hver VORES vej.

Af nødvendighed måtte jeg følges med læger, sygeplejersker og terapeuter gennem et langt sygdomsforløb. Nu er forudsætningen anderledes, så vi mødes kun ved korte og anspændte seancer. Jeg satser på, at vi en dag skilles helt.

Mod Burgos

Jeg nærmer mig Burgos og bliver glad men også vemodig, da jeg møder det første byskilt. Det skal nu vise sig, at der er lang vej endnu men målbevidst går jeg nu videre. og jeg går... og jeg går... og jeg går... ENDELIG kommer jeg ind til byen...og jeg går...og jeg går... og jeg går... HELT ind til katedralen, hvor jeg finder en seng i et refugium tæt ved.

Min rejse er slut for denne gang, og efter at have fundet en seng og have fået et bad går jeg ud i byen. Jeg finder en hyggelig restaurant fyldt med lokalbefolkning (som regel en garanti for god mad), og mens jeg nyder en GRANDE con leche får jeg ringet hjem til børnene og fortalt, at min vandring er slut for denne gang.

Stor er min glæde da jeg møder Anne Marie og Charles igen. Tydeligvis er den ægteskabelige lykke genoprettet og vi får sagt farvel med knus og kram og TAK for de oplevelser og de skridt, vi har delt. Samt en aftale om at holde kontakten.

Næste dag kører jeg med bussen tilbage til Pamplona, hvor jeg lejer mig ind på et hotel i et par dage inden jeg skal flyve via Madrid til København. Jeg er ikke helt klar til at vende tilbage til hverdagen i Danmark igen.

En tilværelse så ENKEL, hvor jeg har tilladt mig selv at lade forsvarsværkerne falde, har gjort mig for sensitive, og jeg må nødvendigvis retablere dem for at kunne "falde ind" i det hjemlige miljø igen.

Frygten for at dø og det lange sygdomsforløb, hvor jeg måtte underkaste mig og have tillid til behandlingssystemet og det sundhedspersonale, jeg kom i hænderne på, nedbrød også mine forsvarsværker og jeg blev hudløs.

Jeg fik hurtigt bygget mit forsvarsværk op igen efter Caminoen.

Jeg arbejder stadig på at bygge det op efter kræften.

Der er for MIG så mange ligheder mellem min indre og ydre rejse på Caminoen og den indre og ydre rejse som kræften sendte mig ud på. Den ene var selvvalgt (og VAR den nu det ?) den anden blev mig påtvunget, BEGGE har de forandret og udviklet mig...

HELDIGVIS var jeg på Caminoen først. DER fandt jeg en tillid til mig selv og universet som jeg har kunnet finde styrke i når det var sværest.

Jeg vendte hjem fra Caminoen som et menneske med en større selvindsigt, det gør jeg også fra min udviklingsrejse gennem kræften.

I Jomfru Marias fodspor i Italien

Følgende beretning er et uddrag fra en dagbog som handler om oplevelsen af at vandre i Jomfru Marias fodspor fra Pisa og til Terni i Italien. Hovedruten går fra Bingen i Tyskland til Efesos i Tyrkiet – en vandring på 2000 km som er beskrevet i bogen ”Marias lære – Jomfru Marias pilgrimsrute” af Hans Lyngsgaard (anmeldt og omtalt i Pilgrimmen nr. 14 fra 2008). Vil du læse hele dagbogen, så klik ind på Santiagopilgrimme.dk, Litteratur, Gratis E-bøger af Susanne Olesen

Som optakt til vandringen i Italien deltog jeg i en studiekreds hos Hans Lyngsgaard, hvor jeg lærte en særlig teknik mhp. at til at skabe synkronisitet og ligevægt. Denne teknik spiller en central og vital rolle for de åndelige impulser jeg får under vandringen og for tolkningen af dem.

Rejsen tager sin egentlige begyndelse hjemme i min dagligstue den 11. august 2012. Netop på denne dag spørger Jomfru Maria:

“Er du rede til at gå min vandring, Susanne?”

Jeg bekræfter dette, hvorefter Jomfru Maria siger:

“Modtag her er flammen, der skal nære dit hjerte “

“Bær flammen med ydmyghed “

Dag 1 d. 19. august 2012

Nu er jeg her i Pisa i Italien og vandringen i Jomfru Marias fodspor venter forude. Jeg er stået tidligt op, det er søndag. - Jeg er spændt og ikke så lidt nervøs. Mon er jeg

blevet ramt af storhedsvanvid? - er fantasien løbet af med mig? – vil turen blive god? – vil det være muligt for mig at få kontakt med Jomfru Maria? Spørgsmålene og tvivlen kørte rundt i mit hoved. Jeg gik ud i byen og fandt ned til Piazza dei Miracoli med det skæve tårn, Katedralen og Dåbskapellet.

Jeg vidste ikke rigtigt, hvordan jeg skulle gribe det an – jeg havde en lille buket blomster fra min have og en lille ”Jakobsskal”, der skulle symbolisere den forstående vandring. Begge dele ville jeg ofre til Jomfru Maria. I første omgang valgte jeg en stille krog og forsøgte at få kontakt, men det var ikke rigtigt, fornemmede jeg – jeg skulle helt ind i Katedralen. I denne ene ende af Katedralen var det muligt at komme ca. tre meter ind i og så ud igen, turisterne stod nærmest på nakken af hinanden. I den anden ende fandt jeg indgangen for ”Prayers only” – der var vagt på – det blev taget meget alvorligt, at det var for at bede man kom ind. Jeg satte mig derfor straks på en bænk, lukkede øjnene og foldede hænderne.

Og miraklet skete – Jomfru Maria kom igen nem klart og tydeligt, og ydermere præsenterede hun Johannes. Begge så anderledes ud end jeg normalt forestiller mig det. Jomfru Maria var mørkere i huden, hun havde brune øjne og bar en mørkebrun kåbe. Johannes bar en brunlig munkekutte.

De bød mig begge velkommen til Italien og velsignede mig.

Jomfru Maria sagde:

"Du skal tage til Fauglia – der er overnatning – du kan gå eller køre bus"

På vej ud af Katedralen fik jeg øje på Jomfru Marias alter og gik hen for at tænde et lys. På altertavlen var de begge afbilledet præcist som jeg havde "set" dem. Det var en fantastisk følelse, glæden strømmede igennem mig, jeg følte stor indre ro, og dybt i mit hjerte vidste jeg, at jeg var på rette vej.

Jeg gik ud i varmen – og der var virkelig varmt 34 grader i skyggen. Den voldsomme varme betød, at jeg besluttede at tage bussen til Collessaveti og vandre de sidste 6 - 7 km til Frauglia. Jeg var fremme ved 20 tiden – det var så småt ved at mørkne og jeg var noget spændt på hvor skulle jeg overnatte!

Jeg gik op igennem byen, der var fuld af liv – det virkede som om alle byens beboere var på gaden. Heldigvis var der et skilt, der reklamerede for Villa Comti B&B – jeg fulgte skiltet der ledte ud på en lille landevej – aftenen var helt vidunderligt smuk – cikaderne sang og der duftede pragtfuldt. Dog mørknede dog også hurtigt nu – jeg gik og gik og der dukkede ikke noget Villa Comti op – jeg var efterhånden ikke mange sure sild værd.

Jeg fornemmede dog flere gange at Jomfru Maria sagde:

"Gå gå – these boots are made for walking"

Efter 1 ½ times vandring i mørke endte jeg tilbage i Frauglia igen, jeg var så lettet – en venlig kvinde fulgte mig helt op til døren af Villa Comti, der er et gammelt palads – Tempelridderne Orden ejer stedet og står for gennemopbygningen. – Da jeg vendte tilbage året efter fremtrådte det smukt og

smagfuldt indrettet – I et anneks er Jomfru Maria og Tempelridderne afbilledet på væggen – Det er et helt særligt sted og virkelig et besøg værd.

Jeg var tidligere gået lige forbi. Trods det sene tidspunkt fik jeg lov til at komme ind, tilmed viste det sig, at jeg var deres første gæst. Jeg fik Suite il Duomo med himmelseng tildelt og sov helt vidunderligt.

Dag 2 d. 20. august 2012

Solen skinnede fra en skyfri himmel. Det første stykke af vandringen var fredfyldt, de store træer gav dejlig skygge.

Det blev tid til undervisning, Jomfru Maria siger:

“Consider the difference between trust and trust worthy - du er tillidsværdig, men du har ikke tillid til mig endnu, tænk over det“

Johannes siger:

“Du er her på jorden for at nyde livet og lave det, du elsker. – Hvorfor lave noget, du ikke bryder dig om“

Disse kommentarer gav anledning til megen overvejelse, men snart blev min bevidsthed vendt mod den fysiske virkelighed.

Det sidste stykke mod Laura og Lorenzano gik ad en markvej, hvor der ikke var skygge. Varmen begyndte at tage på mig, jeg blev svimmel, fik kvalme og pulsen steg. Heldigvis var der en café i Laura, hvor jeg kunne sidde og drikke kaffe et par timer. Jeg ventede der, indtil der kom en bus, der kørte op ad det lille bjerg til Lorenzano. Der fandt jeg hurtigt frem til kirken St. Bartholomew Apostle – udefra så kirken noget forfalden

ud, men den var meget smuk indeni og ikke mindst dejlig sval og kølig.

Jomfru Maria kom tydeligt igennem:

“Overnat i Casciana Terme – gå ikke omkring Casciana Alta – det er for varmt, tag bus eller gå“

Jeg ventede til kl. 15.30 med at vandre af sted, trods det var det stadig meget varmt. Ret hurtigt fik jeg store problemer med at udholde varmen, det var vildt hårdt, jeg hvilede mig under hvert eneste træ. Jeg var overophedet, fik kvalme. I den tilstand traf jeg et dårligt valg, på kortet fik jeg øje på en genvej, der så noget kortere ud end den rute, Hans Lyngsgaard havde gået.

Det var den dog ikke i virkeligheden, det gik bare op ad i en uendelighed og pludselig forsvandt vejen – pløjet op af en bonde, tænker jeg. Det var dråben, jeg var helt færdig og lagde mig i skyggen under nogle buske. Jeg drak cola og vand og kom lige så stille til mig selv i løbet af et par timer.

Efter nogen tid (kl. er nu 19.30) siger Jomfru Maria:

“Du har to muligheder – du kan blive her i nat – det er et godt sted – eller du kan gå videre, du er på rette vej – jeg skal nok lede dig “

Ok jeg valgte at gå videre. Jomfru Maria førte mig ind på en dyresti, der endte ud på en skovvej. Det gik bare opad og opad, skovvejen endte ud på en grusvej – der bare helt mirakuløst var den rigtige vej – Fantastisk følelse at få så meget god hjælp, ydermere siger hun:

“Jeg har arrangeret transport til det sidste stykke“

Jeg er nu vældig træt og sulten. Nu bider jeg hovedet af al skam og går ind på en gård, hvor der holder ikke mindre en 3 store tyske biler i indkørslen. Desværre kom jeg midt i maden, stegen var lige taget ud af ovnen, umiddelbart havde de ikke meget lyst til at hjælpe mig med at få fat på en taxa. Jeg spurgte, om en af dem ville køre mig til Casciana Terme mod betaling – forstås. Heldigvis tilbød en af mændene, at køre mig. Det viste sig, at han arbejdede som professionel blikkenslager rundt om i store flygtningelejre i hele verden, en meget flink mand og et rigtigt hjertemenneske. I øvrigt talte han perfekt amerikansk.

Kære Jomfru Maria, ”Tusind tak.”

Sikke en dag – fyldt med oplevelser og en ubeskrivelig hjælp fra Jomfru Maria – desværre har jeg ikke overskud til at høre, hvad Johannes har at sige.

Dag 3 d. 21. august

Jeg vågner efter at have sovet pragtfuld på Hotel Margaritha, men mine fødder, ja hele min krop er træt. Jeg er virkelig en slapsvans

i forhold til anstrengelse og varme. Jeg er blevet meget bevidst om, at hedeslag er en trussel, der skal tages alvorligt.

”Kun en tåbe frygter ikke havet” siger vi i Danmark – her kunne man passende sige” kun en tåbelig dansker frygter ikke heden.”

Jeg kunne blive en dag mere og glædede mig til en tur i poolen senere på dagen, men først ville jeg besøge Chiesa di Santa Maria Assunta. Kirken er et kraftfuldt sted, Jomfru Maria pryder alteret – hun bærer en smuk krone.

Jomfru Maria kommer tydeligt igennem, Johannes kommer kun ganske svagt igennem. Jeg manglede synkronisitet. Jeg tager opstilling foran alteret og må med skam sige, at jeg afbrød, fordi jeg blev iagttaget af en gammel kone.

Jomfru Maria sagde:

“Stå ved dig selv og din tro“

Jeg går op til alteret igen og mærker tydeligt det guddommelige lys – jeg retter polariteterne ind – Johannes er næsten helt væk.

Jeg undskylder min optagethed af mig selv og mine fysiske kvaler.

Johannes siger:

“Tag det roligt, min tid vil komme“

Jomfru Maria sagde:

“Hvad har du lært om tillid? – DU HAR LÆRT AT KUNNE STOLE PÅ MIG “

“Gå tidligt i morgen til Chianni – derfra videre til Volterra“

Senere på dagen tænkte jeg meget på rigdom versus fattigdom. Ved den fine pool på

Hotel Villa Margarita oplevede jeg, at folk tog liggestolene i besiddelse ved at brede deres håndklæde hen over, for derefter at forlade pool-området i flere timer.

Jomfru Maria sagde:

“Det er det, der sker med rige mennesker, de mister evnen til at dele. Vogt dig for at blive rig Susanne – Se dig omkring, du er mellem de rige nu – er det attråværdigt?”

“De rige skal lære tomheden at kende. De fattige skal lære at stole på hjælp fra Gud”

Kl. 18.00 var der messe i Chiesa di Santa Maria Assunta, jeg blev af Jomfru Maria tilskyndet til at modtage nadver. Jeg værgede imod det, da jeg er jo ikke katolik. – Jomfru Marias kommentar var: Potato – Potodo – af sted med dig til alters. Jeg forstod ikke meget, men genkendte dog velsignelsen.

Præsten havde en pragtfuld sangstemme.

Efter messen gik jeg lidt rundt i byen og fandt et gammelt kapel – ”Valfartssted for pilgrimme” – Oratory of Qui Lady Severe Sorrows der var tydeligt meget energi. Jomfru Maria bad mig gå hurtigt, jeg ved ikke hvorfor, eller om det er min fantasi, der løber løbsk – men jeg tændte et lys og forlod hurtigt det lille kirkerum.

Dag 4 d. 22. august 2012

Vækkeuret ringede kl. 5.30, det var stadig helt mørkt. Jeg var noget anspændt og nervøs, ville jeg kunne klare varmen i dag? Jeg indledte dagens vandring med at glemme min vandrestav – tilbage efter den. Atter engang manglende synkronitet. Jeg lavede øvelsen ”lys i hjertet” med Jomfru Maria og Johannes – det hjalp. Så af sted

mod Chianni. Sceneriet er fantastisk. Det er uendelig smukt at vandre af sted i den gryende morgenstund og tilmed en dejlig tilpas temperatur.

Jomfru Maria siger:

“Din fremtid kan ligge i lysrejser – tage ud og undersøge og derefter planlægge i detaljer og tage interesserede mennesker med.”

Vel fremme i Chianni følger jeg skiltene mod Santuario della Madonna del Camine, Kapellet er desværre lukket.

Det er et vigtigt sted for Jomfru Maria, hun sagde:

“Du er med til at tænde lys – forhåbentlig bliver det åbnet igen”

Der er en dejlig mild energi – og vi laver i fællesskab en lille ceremoni.

Jeg tager bussen videre til Volterra. Det går virkelig op ad de sidste 8 – 10 km op mod byen. Tillige er vejen smal med megen trafik – det er et farligt sted at gå for en vandrers. Volterras gamle bydel ligger bag store ringmure. Der er en fantastisk stemning i byen, så mild og venlig, jeg følte mig bare hjemme og tænkte, at det måske har med etruskernes indflydelse at gøre.

Jeg finder hurtigt ind i Katedralen, desværre er der stopfyldt af mennesker, der taler højt og børn der larmer, jeg kan ikke fokusere på trods af, at Jomfru Maria og Johannes tydeligt var tilstede. Jeg beslutter derfor at finde Chiosco del Monache som er et gammelt franciskaner-kloster, der i dag anvendes som vandrerhjem. Der hersker en velsignet fred og ro.

Dag 5 d. 23. august

Jeg indleder dagen med at lave synkroniserings-øvelserne i klostergården. Desværre er jeg stadig påvirket af, hvad andre tænker, når jeg laver øvelsen – men overvinder dette efter en lille opsang af Jomfru Maria:

“Stå ved din tro “

Jomfru Maria siger:

“Vær turist for en dag – Besøg katedralen og dåbskapellet igen – videre i morgen til Siena – måske når du ud til Monasterio de Lecceto, men vi får se“

I et sidekapel i katedralen i Volterra er Jomfru Maria, Josef og Jesus afbilledet sammen med de hellige tre konger. Der var en stærk energi i dette rum – Jomfru Maria kommer meget tydeligt igennem trods de mange turister, der også i dag er i kirken.

Min lære denne dag handler om Minorerne på Kreta – Etruskerne i Italien – Kleopatra i Egypten – majaerne og inkaerne.

Jomfru Maria siger:

“Du føler dig draget af disse steder – fordi der fandtes en bedre verden – en femimin tid – du har altid været forbløffet over den ondskab, der hersker i verden i dag – netop fordi du kender til en anden måde at leve på“

Jeg går ud i byen og leger turist, men jeg får hurtigt nok af det og finder derfor ind i en lille kirke viet til Sct. Michael – Chiesa San Michele – og han er der – det er en helt anden energi. Jeg kan især mærke det i halschakraet, det er en meget kraftfuld, maskulin energi.

Sct. Michael byder mig velkommen med stor og buldrende røst:

“Der er ikke meget bjergbestiger i dig – griner han – kom igen til messe“

Wauw- men det er også en noget skræmmende oplevelse –

Jeg vender tilbage kl 18 til messe – nonnerne synger smukt – denne præst er ikke så pertentlig med at folde servietten som andre præster, jeg har betragtet. Ved den katolske messe spiser præsten selv en stor oblat og drikker vin fortyndet med vand, menigheden får kun oblaten. Jeg bliver meget optaget af, hvad der sker under messen, samtidig med at jeg kan mærke nærværet fra Sct. Michael.

Dag 6 d. 24. august

Tidligt op og med bussen til Siena. Jeg havde bestemt mig for at finde billig overnatning i Siena, Hostel Paradiso er mit mål – jeg finder også frem til stedet, men ak og ve – der var ingen plads. Da jeg igen står på gaden, siger Jomfru Maria “kom, gå, gå” det gjorde jeg så - Efter kort tid møder jeg en flok italienske vandrere, som jeg tidligere havde hilst på i bussen på vej til Siena. De skulle overnatte på et herberg hos søstrene Luisa. Jeg fulgte med ind som det tynde øl. Samtidig kan jeg fornemme, at Jomfru Maria meget gerne vil have mig derind.

Jeg havde ikke det rette pilgrimspas – men efter at jeg havde fortalt om min færd – vist bogen ”Maria lære – Jomfru Marias pilgrimsrute” frem og slået op på ruten, lykkedes det jeg fik en seng.

Accoglienza Santa Luisa – Via del Servir 2/4 – Siena – simpelthen et fantastisk sted

– så dejlig en stemning. Dette herberg er et af mange på en pilgrimsrute, der går fra Canterbury i England til Rom i Italien – Er man i besiddelse af et pilgrimspas, kan man overnatte og spise gratis i et døgn.

Efter indkvarteringen går jeg i katedralen igen og blev atter undervist i den feminine tidsalder.

Jomfru Maria sagde:

“Disse samfund lå som en stjerne ud over kloden – du bliver draget mod disse steder. It is a hidden time coming back and you are going to help it to be born again. Dengang var det solen, I ærede“

Jeg nyder at sidde i den dejlige energi, der er i Katedralen. Den er så smukt udført i sort og hvid marmor og dekoreret med utallige kalkmalerier. Virkelig mange mennesker er tiltrukket af dens skønhed – der er overvældende mange besøgende.

Kl 19.30 sidder jeg i herbergets gård og slapede af, der blæste en mild og lun brise – jeg er så godt tilpas efter et bad og iført rent tøj, og så har jeg lige spist aftensmad i godt selskab med de andre gæster – en fra Tyskland, flere fra Italien, en hollænder og herbergets beboere, et par unge gravide kvinder og en ung enlig mor med en lille søn på en 4 – 5 år.

Især den tyske kvinde var hardcore vandringskvinde, hun går gerne 30 km dagligt, hun går for at finde ro i sit sind, det var tydeligt at fornemme den kraft, der fandtes i hende.

Denne kære nonne der bestyrede herberget sikrede sig, at alle var under tag, før hun selv gik til ro.

Dag 7 d. 25. august 2012

Næste morgen stod nonnen op og sendte os, der gerne ville gå kl. 6, godt af sted med knus og en velsignelse. Hendes smukke, varme brune øjne glemmer jeg aldrig.

Jeg gik ud på gaden, varm og glad til mode og forlod Siena gennem den gamle byport Porta de Pispini. Det er noget helt særligt at gå tidligt om morgenen, alt er stille og fredeligt.

Det er tid for dagens undervisning. Jomfru Maria sagde:

“Pilgrimsvandrere, der går på Via Francigena – Compostla de Santiago eller lignende ruter – går for at finde dybderne i sig selv – de finder deres eget lys – Du har en anden mission – du tænder lys, hvor du kommer frem – dvs. du manifesterer i stedet – sigtet er forskelligt“.

Her er jeg nået til den 7. dag på min vandring – hver eneste dag indtil nu har været er spækket med oplevelser. Især har det drejet sig om tillid – tillid til at der er hjælp og vejledning at hente fra Jomfru Maria og Johannes. At der er en højere mening med livet på jorden synes at være tydeligt. Endnu venter flere begivenhedsrige dage forude – næste stop er Asciano derefter Cortuna – Perugia - Assisi - Spello - Spoleto – Arrone – og Terni.

Er du interesseret i at læse om resten af turen kan du downloade en PDF fil med den fulde dagbog. Dagbogen er mere detaljeret fx er der flere stednavne med, således at det er muligt bruge den – om du selv engang kunne få lyst til at vandre i Jomfru Marias fodspor i Italien.

Hele beretningen om turen på [www. santiagopilgrimme.dk](http://www.santiagopilgrimme.dk) under "Litteratur" & "Gratis E-bøger" Du kan kontakte Susanne Olesen på: susanne1963@live.dk

Trækirkerne på Chiloé

En anderledes pilgrimsfærd til den anden side af Jorden, inspireret af en drøm.

af Henrik Friediger

Chiloé er en ø, der ligger ud for kysten ca. midt i Chile, der som bekendt er et langt, tyndt og højt land, der strækker sig 4630 km fra nord til syd langs Sydamerikas vestkyst. Når jeg kalder min rejse til Chiloé en pilgrimsrejse, skyldes det en mærkelig historie. Jeg drømte nemlig om øen, før jeg anede noget om dens eksistens. Da jeg vågnede efter drømmen, hvor jeg besøgte øen, vidste jeg bare, at dér skulle jeg rejse hen engang i den såkaldte virkelighed. Drømmen var ikke særlig informativ, så jeg måtte finde et kort over Chile frem og finde frem til øens navn – beliggenheden var en del af drømmen. Derefter googledes jeg den og fandt ud af, at den var 'kendt' for sine mange trækirker, hvoraf nogle endda figurerer på UNESCO's liste over Verdens kulturarv. Det gav endnu mere mod på at rejse dertil, og det gjorde jeg så sammen med min kone, Mette, mens det var sommer på de kanter, i februar 2013.

Chiloé

– er Chiles næststørste ø (efter Ildlandet). Den er på 8400 km², noget større end Sjælland, – 190 km fra nord til syd og 55-65 km fra øst til vest. Der bor omkring 150.000 mennesker på øen – heraf knap 40.000 i hovedbyen Castro. Øen er let kuperet med en venlig, indskåret østkyst, der vender ind mod det sydamerikanske fastland og en øde og lige vestkyst ud mod Stillehavet. Der er et voldsomt tidevand. Klimaet er tempereret, blæsende og fugtigt.

Man ankommer med færgen fra fastlandet til nordsiden af øen og bliver modtaget af

en grøn og frodig vegetation. Fra færgeløjet kører bussen ind på øen til de større byer.

Færgen til Chiloé

Den største by hedder Castro – oprindeligt: Santiago de Castro – og ligger midt på øen mod øst, altså med front mod fastlandskysten. Den blev grundlagt 1567. Den andenstørste er Ancud, der ligger oppe nordpå. Det var den første by, vi tog til.

Lidt om øens historie - missionen, kirkerne

De første spanske erobrere - conquistadores - kaldte den Galicia Nueva, men det slog ikke an. Chiloé betyder på indianersproget huilliche "Stedet med måger".

Den oprindelige befolkning af indianere var fiskere. Kun østkysten var beboet.

Jesuitterne var de første missionærer, der kom til øen i begyndelsen af 1600-tallet. De brugte en missionsform, som kaldes 'cirkelmission' og består i, at der til en landsby ankommer en missionær, der oplærer et par lægfolk, gerne landsbyens ledende folk, i kristendommen. Derefter rejser han videre til et nyt sted og gentager missionen dér. Ef-

ter en tid vender han tilbage og ser, hvordan det går. Og på den måde gentager det sig år efter år.

I hver landsby byggedes der et kapel eller en kirke, ofte hvor der havde ligget en indiansk helligdom.

1767 var der 79 trækirker rundt omkring på Chiloé. Samme år blev jesuiterordenen ophævet af paven. På det tidspunkt virkede 13 jesuiterpræster på øen.

Fra 1771 blev missionen videregivet til Franciskanerne.

I den chilenske frihedskrig mod den spanske trone stod Chiloé længere end nogen anden provins på kronens side. Øen prøvede at blive en selvstændig stat ved to krige i 1820 og 1824, men blev endelig en del af Chile i 1826.

I midten af 1800-tallet var øen hjemsted for fremmede hvalfangere. Senere blev hovedbeskæftigelsen skovbrug – med speciale i produktion af jernbanesveller. Og endnu senere blev store landområder inde på øen, der efterhånden var blevet nedskovet, givet til europæiske indvandrere.

I 1912 blev der etableret en jernbane mellem Ancud og Castro. Den blev destrueret ved jordskælvet og tsunamien i 1960 og er ikke blevet genopbygget.

Ancud

– blev nærmest jævnet med jorden ved jordskælvet. Her lå øens katedral, der gik helt til og er blevet erstattet af en helt ny, der ikke virker specielt interessant, arkitektonisk set. Det var ikke den mest inspirerende begyndelse på en rundtur til Ciloes kirker.

Nye domkirke i Ancud

Ancud gade

Skal man besøge trækirkerne (dem på verdenskulturarvlisten – der er masser af andre spændende trækirker på Chiloé) er det bedste udgangspunkt Castro. Men i Ancud ligger museet for kirkerne, og derfor valgte vi at begynde vores besøg på Chiloé i Ancud.

På museet, der ligger i en tidligere kirkebygning, kan man se modeller af samtlige kulturarkirkerne og en række effekter fra

Andre kirker

kirker, der er restaurerede. Et smukt og overskueligt museum, som vi nærmest havde for selv.

Museet i Ancud

Jeg prøvede at få fat i en bog, der fortalte om kirkerne, men i museumsbutikken havde de ikke nogen. Der fandtes vistnok én, men den kunne i givet fald kun købes i boghandelen, der hørte til katedralen. Nu var den godt nok lukket pga. ferie, men en venlig mand åbnede for os, kun for at konstatere at de heller ikke havde en sådan bog til salg. Vi fik i stedet en kalender med farverige fotos af kirkerne – den samme, som vi kunne have købt i museumsbutikken. Og for at det ikke skulle være løgn, kom den samme mand løbende efter os med endnu en brochure med fotos og informationer om samtlige kirker. Måske er de ikke så vant til turister, måske er det et udtryk for den venlige imødekommenhed, som vi de følgende dage blev mødt med overalt.

Så med museumsbesøget og diverse materialer følte vi os nogenlunde rustede til at tage til Castro, hvorfra man kan besøge øens mest interessante kirker.

Museet, modeller

Andre kirker

De ligger nemlig langs den kraftigt indskårne østkyst og på øerne ud for denne – alle i relativ nærhed af Castro, dvs. nord og syd for i omkreds af 50-60 kilometer.

Museet kors

Museet, model af kirketårn

Castro

Det første blik på kirken i Castro, som man får fra busstationen, lige når man ankommer til byen, var nærmest et chok.

Katedralen i Castro set fra busstationen

Kirken er stor - 52 x 32 m i grundplan, tårnene er 40 m høje og kuplen 32 m. Den er bygget af træ og malet i komplementærfarverne gul og lilla og nærmest skriger op. Man kan diskutere, om den er smuk. Men helt speciel er den.

Katedralen i Castro set fra Tørvet

Katedralen indefra

Det er oprindeligt en Santiago-kirke, men nu indviet til Frans af Assisi. Den er bygget i 1910 af en italiensk arkitekt, Eduardo Provasoli, i neogotisk stil og ligner slet ikke de andre, langt mere enkle, trækirker på Chiloé.

Den skulle have været bygget i sten, men endte med at blive bygget i træ – specielt en lokal art af bøg, der hedder coihue eller coigüe og som kan blive op til 45 m højt – og desuden af lærk og cypres – i lokale artsvariationer.

Indeni står den helt i træets oprindelige kulører, og man kan nyde den imponerende arkitektur og det gode håndværk.

Katedralen, detaljer

Andre kirker

I et sidealter er der en statue af Santiago – Sankt Jakob. Ellers bliver der ikke gjort noget ud af denne tidligere så populære skytshelgen. Den kære Frans har fået æren overdraget og er betydelig mere synlig – også i form af den mere moderne udgave i form af den italienske helgen Padre Pio, der som mesteren selv kan fremvise stigmata og andre former for hellighed. Han er i øvrigt meget udbredt og figurerer i mange kirker på Chiloé og i det hele taget er han meget populær i Sydamerika.

Men her altså Santiago i sædvanligt kostume:

Jakob i Castro

På torvet foran kirken var der et bogudsalg i et telt. Der fandt jeg så den bog, jeg ønskede mig. Vi var klar til at besøge så mange kirker, som vi orkede.

Castro er det eneste sted, hvor man kan få fornemmelsen af en egentlig pulserende by. Der er butikker, trafik, mennesker på gaden

og et torv, hvor børn leger og rejsende hippityper forsøger at tjene lidt penge ved at spille på guitar og fløjte.

Gade i Castro

I udkanten af byen er husene bygget på pæle, så de er tilpasset tidevandet.

Pælehus ved Castro

Busserne

For at komme rundt, må man tage de lokale busser, der er en slags normale busser i miniformat. De går fra den kommunale busstation, der er noget af et rodebutik af rejsende og ansatte, der forsøger at få passagererne op i busserne, der hele tiden afgår 'lige om lidt'. Men med tålmodighed og stædighed, kan man finde de rigtige busser på de ønskede ruter. Der er ikke mange afgangene hver dag – ofte kun to-tre stykker – til de mere afsides steder, hvor trækirkerne ligger, og når man er kommet frem til den kirke, man vil besøge, er der som oftest flere timer til, at man kan komme tilbage til Castro igen. Det gode ved dét er, at man får god tid til at studere den enkelte kirke og dens omgivelser.

I alt otte af de seksten UNESCO-kirker nåede vi at besøge på fem dage. Hvis vi havde lejet en firehjulstrækker, som vi så enkelte andre turister gjorde, kunne vi have nået nogle flere. Men det havde ikke været nær så sjovt.

Busstationen i Castro

De små busser

Busturene var en oplevelse i sig selv. På et skilt over chaufføren stod der, at her betalte venner og bekendt også for turen. Alle synes at kende alle, og flertallet af passagererne var af indiansk eller blandet herkomst. Vi var nærmest lidt af en seværdighed og der var altid siddepladser til os, selvom busserne oftest var fyldt til bristepunktet. I Chile rejser man sig og giver plads til de ældre, gravide og kvinder med småbørn. Og går det ikke hurtigt nok, så sørger chaufføren for det. Vi fik vist siddepladser på grund af vores grå hår – og måske fremmedartethed.

Generelt om kirkerne

Alt er af træ. Oprindeligt blev der brugt trænagler, men ved restaurering benyttes nu også søm og skruer af metal. Man prøver at holde de gamle håndværkstraditioner i hævd, men det lykkes ikke altid at finde tid og penge til at fastholde de oprindelige byggetraditioner. For det uøvede øje, ser restaureringerne dog velgennemførte ud.

De enkelte kirker er som oftest placeret højt i landskabet ved kysten, så de kunne bruges – og stadig kan bruges – som sømærker af skibe på havet. De har ingen bestemt placering efter verdenshjørnerne – fx øst-vest-vendt som vi kender det herhjemme fra – placeringen afhænger af landskabet.

Alle har et tårn i gavlen, der også er indgangsparti. De er bygget i basilikastil, som det kendes fra de romerske borgerhuse og senere fra kirkerne specielt i Rom (Italien) – dvs. med et højt hovedskib flankeret af to sideskibe. Lofterne er som oftest runde, men kan også være flade.

Byggestilen er inspireret af skibsbygning, som var det, som de oprindelige håndværkere kendte til. Også de forskellige detaljer, fx sammenføjninger, er inspireret af skibsbygning. Dertil kommer en udpræget brug af løvsavsarbejder til at udsmykke lofter og vægge og ornamentere altre, skriftestole og bedeskamler.

I det følgende vil jeg give nogle eksempler på de kirker, vi besøgte.

Achao – Sta. Maria de Loreto de Achao

Dette var den første kirke, vi besøgte. Den ligger i byen Anchao på øen Quinchao, som man kommer til efter en kort færgetur fra Dalcahue på Chiloé.

Kirken er påbegyndt i 1740 under jesuittermissionen og er den ældste af trækirkerne på Chiloé (med omliggende øer). Den blev dog først fuldført under franciskanerne i 1770.

Kirken er 46 m lang og 14 m bred med 7,5 m til loftet. Tårnet er 24 m højt.

Achao Facade og skråt bagfra

Loftet er hvælvet og malet i mørkeblå nuancer med nogle lysere borter, der giver en oplevelse af gratlofter, hvilket det altså ikke er. Rent løvsavsarbejde.

Søjlerne, der skiller hovedskibet fra sideskibene er af træ. Som alt andet: bemalet. For enden af sideskibene er der små altre og der er også små altre indlejret i væggene.

Det trefløjede hovedalter ser ud som om der hænger gardiner ned langs siderne, men det er udskårne og bemalede træskærer- og løvsavsarbejder.

Andre kirker

Achao skibet

Hovedaltret er trefløjet og ganske festligt med de fantasifulde, kulørte træarbejder og de naivistiske figurer af den korsfæstede og hans mor – med madonna med barnet til højre og en munk med den hellige skrift – velsagtens Frans af Assisis – til venstre

Det sidste foto fra kirken i Achao viser et sidealter for jomfru Maria i en helt vidunderligt udskåret og bemalet indramning.

Achao sidealter

Hvordan skal man sammenfatte indtrykket af en sådan kirke? Udenpå er den ganske neutral, som enhver anden træbygning – bortset fra Facaden, der vender ud mod torvet og lokker de troende til sig. Indeni er indtrykket mere blandet: Selve rummet er helt traditionelt basilikaformet. Men figurer og dekorationer udtrykker en naiv og umiddelbar tilgang til troens verden, som ikke kan undgå at gøre indtryk på beskueren. Det er et rart rum at være i og der er mange oplevelsesmuligheder for øjet, skulle de religiøse ceremonier falde én ensformige.

Tenaun

– skulle betyde: stedet hvor bølgerne slår ind – ligger et par timers bustur på kysten nord for Castro.

Selve byen er nærmest rømmet. Det fleste af de få (træ)huse er mere eller mindre faldet sammen og kun nogle enkelte fiskere frister endnu skæbnen på dette forladte sted.

Tenaun kysten

Andre kirker

Men kirken er flot, som den står i hvide og blå farver og med de karakteristiske ekstratårne, der flankerer facaden.

Tenaun facade

Kirken er forholdsvis nyrestaureret. Tårngavlen er nymalet og på et par plancher ved siden af kirken er der vist fotos af restaureningen.

Kirken er 42 m lang og 14 m bred med 7 m til loftet inden i. Tårnet er 26 m højt og noget helt specielt, som man ikke ser andre steder, er der gavltårne.

Indeni fremstår kirken i Tenaun som nærmest helt ny (hvad den også er efter den tilbundsgående renovering). Hovedskibet står rent og nymalet med firkantede træsøjler og søjlebuer i en lys blå og hvid – og nye, umalede kirkebænke. Kun altret er bibeholdt fra den gamle kirke. Det er i mørkt træ og i nygotisk stil, ikke specielt velplaceret ud fra et æstetisk synspunkt.

Tenaun indre

Et eksempel på et helt vidunderlig smukt sidealter har en madonna med barnet. De står på en træfod holdt i naturtræ og rundt omkring dem, er der en ramme, sirligt, næsten delikat, udskåret og malet i de blå og hvide pastelfarver.

Tenaun sidealter

Vi havde kirken for os selv, bortset fra en kvinde, der gav os en billet – man bestemmer selv, om man vil give entré, men det ses naturligvis gerne – og da der var tre-fire timer til bussen kørte tilbage til Castro, fik

Andre kirker

vi tid til både at spise en skøn frokost med bl.a. salat med hummer på et lille spisested (hvor vi naturligvis var de eneste gæster bortset fra et ungt par, der vist havde lejet sig et værelse her ved verdens ende) og til at vandre en tur langs den stenede strand.

På et opslag i kirken kunne man læse, at der samme eftermiddag var en pilgrimsudflugt med deltagelse i en procession til en anden kirke. Der var kun chaufføren og en ældre kvinde, der deltog, kunne vi se, da den smukt dekorerede bil kørte fra kirken, mens det så småt begyndte at regne.

Nercón

er en kirke, der ligger blot et par kilometer ude af landevejen mod Chonchi.

Jeg har taget den med, fordi den i februar 2013 var under kraftig restaurering. Eller: restaurering og restaurering: der er snarere tale om en total genopbygning af den gamle kirke, der mere eller mindre bliver stående mens den nye kirke toner frem.

Nercón kirke & tårn

Nercón gamle og nye tag

Vejr og vind tager hårdt på kirkerne på Chiloé og det er tilsyneladende lettere at foretage en sådan helt grundlæggende renovering end at gå og skifte et råddent bræt i ny og næ (hvad man dog også kan se eksempler på)

Vilupulli

Den sidste kirke, jeg har valgt at fortælle om og vise billeder fra ligger på et øde sted helt ude ved kysten. Man kommer til den med bussen sydpå til Chonchi, står af på

Andre kirker

landevejen og går ad en grusvej et par km ned til kysten.

Kirken er indviet til San Antonio de Padua (det er ham hvis tunge bliver fremvist i en glasmonstrans i katedralen netop i Padua). Vistnok en god Franciskaner. Ved siden af kirken ligger et beboelseshus, hvor der er et skilt med, at man kan hente kirkenøglen dér. Det var nu ikke nødvendigt: kirken var åben.

Kirken ligger spektakulært på en lille bakke oppe over kysten. Det er helt tydeligt placeret, så den kan bruges som sømærke.

Den er 28 m høj og 12 m bred med 7 m til loftet og et tårn på 22 m.

Foto: Vilipulli facade

Kirken er restaureret for få år siden og det er tydeligt, at den trænger til stadig vedligeholdelse på trods af en gennemgående renovering i 1997 og et nyt tag i 2003. Der er flere gulvbrædder, der er ved at gå i opløsning.

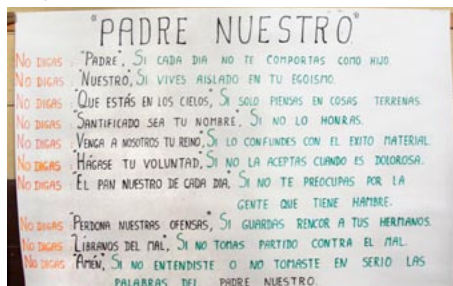

Vilipulli skibet

Man kan gå rundt som man vil. Vi besteg tårnet indefra og kunne beundre det tilsyneladende (vi er ikke fagfolk) gode arbejde, der er gjort med at vedligeholde (=genopbygge) tårnet. Det skal nok holde nogle år endnu.

Kirken bærer i øvrigt præg af, at den bruges af menigheden som gudshus.

På en plakat var der nedskrevet Fadervor, men på en meget speciel måde. Det er nemlig ifølge den stedlige præst (eller hvem det nu kan være) ikke tilladt at bede bønnen uden at leve op til dens tekst. Et par eksempler: "Sig ikke: 'Fader' hvis du ikke opfører dig som en søn", "Sig ikke: 'Vor', hvis du lever isoleret i din egoisme" og "Sig ikke: 'Giv os i dag vort daglige brød', hvis ikke du bekymrer dig om mennesker, der er sultne". Noget at tænke over, måske.

Fader Vor

I et af sidealterne er der en madonna med barnet, som er prydet med chilenske flag. Måske er der en sammenhæng mellem troen på Gud og kirken og nationen? Ikke en fremmed tanke her i Grundtvigs fædreland, måske.

Vilupuli Chilensk madonna

Afslutning

Nu om dage ligger de fleste af kirkerne i tyndt befolkede dele af øen. Hvor der engang har været en landsby, er der som oftest kun et par beboede huse tilbage. Derfor bærer kirkerne også præg af, at de kun sjældent bliver brugt til gudstjenester og andre kirkelige handlinger. Ofte er effekten af rengøringen ikke specielt fremtrædende. Spindelvæv ses hyppigt. Blomster er som oftest af plastic.

Og dog: ser man nøjere efter, kan man se tegn på menighedens brug. Et sted havde man med tegnestifter fæstnet et par udklippede fredsduer – måske et tegn på, at børn har modtaget kristendomsundervisning på moderne vis med kreative sysler.

Jesus jeg er her

Et sidste eksemplen (fra kirken i Conchi, som jeg i øvrigt har valgt at springe over, spændende som den (også) er. Her kan man på en søjle læse: JESUS JEG ER HER.

Et lille tegn på en levende og naiv form for kristendom. Måske den, jeg drømte om Chiloé for at møde, i denne fjerne del af verden – for os: for én eller anden er det selve stedet, hvor Jesus han finde ham eller hende.

Om vi er færdige med Chiloé? Det er noget af en rejse at tage dertil, så det er ikke sikkert, at det bliver lige med det samme. Vi har endnu kun set halvdelen af kulturarvkirkerne, og specielt jeg har stor lyst til også at besøge de resterende otte kirker. Nogle af dem er om ikke svært så besværligt tilgængelige, så det skal også være en del af rejsen at overkomme de besværligheder, der følger med. Nogle af de resterende kan sikkert ikke nås på en enkelt dag og da slet ikke med de kollektive trafikmidler, busser og både. Desuden ligner de forskellige kirker i nogen grad hinanden. De er bygget over samme læst. Man kunne forfalde til synspunktet: har man set én har man set dem alle. Men den enkelte kirke har alligevel sin egen identitet, bygningsmæssigt og hvad angår den brug, man kan fornemme, der er af dem, deres spiritualitet, så at sige. Det sidste taler for at besøge dem alle. Og give sig tid til at dvæle ved den enkeltes særpræg. Så meget taler for, at der ligger endnu en rejse til Chiloé på programmet for et af de kommende års vinterrejser.

Jesussporet i Israel

Som opfølging på en artikel om "Jesus Trail" bragt i bladet Pilgrimmen no. 25/2013. (s.70) kommer her beretningen om vores vandring i Jesu fodspor i foråret 2014.

af Gitta Bechshøft og James Heimann

Sammen med en lille gruppe danske pilgrimme tilbragte vi ti dejlige dage på pilgrimsrejse i Det hellige Land som henholdsvis hhv. lokalguide og rejseleder. Turen er delt mellem en vandring i det nordlige Israel og et efterfølgende ophold i Jerusalem.

Jesus Trail projektet blev til som et privat initiativ skabt af to energiske venner, en kristen og en jøde. Begge erfarne hikere, der har gennemtrawlet den halve jord til fods. Rutens længde er ca. 65 km og kan vandes i løbet af fire til fem dage. Det godt afmærkede spor fører gennem det nedre Galilæas bakkede landskab, ud og ind mellem småbyer, op ad høje bakker, ned i dybe dale og over stejle klippepartier. Ved Genesareth søens bred fortsætter sporet videre mod Kapernaum, fiskerbyen hvor Jesus boede og hvorfra hans mission udgik.

Eventyret begynder i det gamle Nazareths arabiske bydel. Fra Bebudelseskirkens moderne betonkatedral og ned til ruinerne af den lille fiskerby Kapernaum snor Jesus Trail sig som et 2.000-årigt spor. Et spor hvis åndelige spændvidde og religionshistoriske perspektiv næppe findes noget andet sted i verden.

Takket være en god introduktion og et flot kortmateriale får vores lille gruppe hurtigt "foden indenfor" i det Nye Testaments bibelske bagland, hvor pilgrimmen har større mulighed for at betræde de mange gamle veje og stier, som ikke er glemte, men blot ligger lidt længere væk fra turismens alfarvej.

Velkomne

Galilæa er virkelig storslået om foråret. Med et broget blomstertæppe for vore fødder og en blå mellemstilig himmel over vore hoveder færdes vi nu på steder, der giver os en anderledes indfaldsvinkel til mange af det Nye Testaments fortællinger. Hertil kommer, at Galilæa i dag er lige så multikulturelt som på Jesu tid, dengang romere, jøder, samaritanere, grækere, og andet godtfolk færdedes på vejene. Overalt hilser den lokale befolkning, det være sig kristne, jøder, muslimer og drusere, venligt på os, og vi føler os accepteret og velkomne i deres land.

Der går heller ikke lang tid, før vi - en broget flok sammenbragt fra hele Danmark - bliver til én stor familie. Her på Jesus Trail gælder (i endnu højere grad end på Camino de Santiago), valgsproget: én for alle, alle

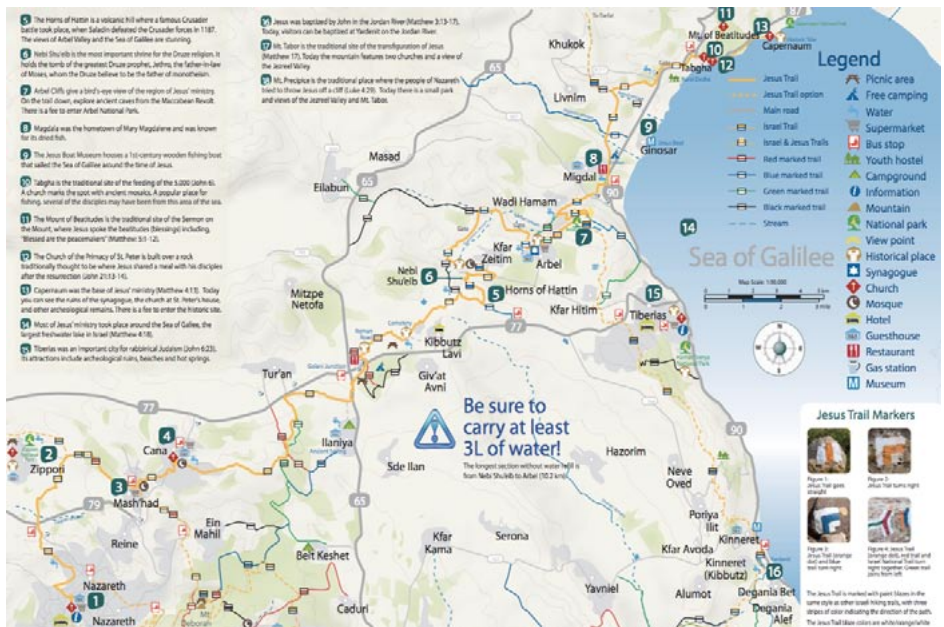
for én. Vandringens udfordringer overvindes lettest når vi føler ansvar for, og tager hensyn til, hinanden. Fysisk og psykisk. Vi er så heldige at have et par jordnære, folkelige og meget vidende danske præster blandt os - herlige mennesker, der (udover mangan en underfundig teologisk sidebemærkning), hver især beriger os med enkle og meningsfulde andagter i forbindelse med de steder vi passerer.

Jeshua og Josef

Vores vandring får en atmosfærefyldt start fra herberget Fauzi Asar Inn, hvor vi overnatter. Vel ude af det gamle Nazareths krogede centrum følger vi rutens tydelige orange afmærkninger forbi ruinerne af en af datidens romersk/jødiske handelsbyer, Tzippori, hvor en ung jødisk mand ved navn Jeshua og hans far, Josef, måske arbejdede som tømrere i det lokale byggeboom? Herfra følger vi afmærkningen videre frem til den lille arabiske by Kana, hvor Jeshua

som gæst ved et stort bryllup forvandlede vand til vin. Vi indlogeres hos en kristen arabisk familie, der ejer et lille B&B herberg midt i byen. Bænket omkring bordet i familiens hjem spiser vi aftensmad sammen med en anden gruppe pilgrimme.

Næste dag går det videre blandt frodige marker og gennem skyggefulde fyrreskove. En flot dagsvandring i et rimelig let terræn. Vi indlogerer os på den store jødiske kibbutz Lavi, fra hvis højt placerede hotel der er en fantastisk udsigt ud over Galilæas bakkede landskab. Heroppe kan vi trætte pilgrimme dyppe vore ømme tæer i en flot svømme-pøl (mænd og kvinder bader separat), og i den kæmpemæssige, neon-lysglitrende spisesal præsenteres vi for en buffet fyldt med alt hvad hjertet kan begære. Mens vi spiser betragter vi (diskret) de ortodokse jødiske familier ved bordene omkring os. De er på weekend-ophold med deres talrige (og temmelig støjende) børn.

Kristnes nederlag

Solen stråler allerede fra en komplet skyfri himmel, da vi begiver os i vej næste dag. Vi vandrer over høje bakkedrag - op og ned går det. Forbi gyldne kornmarker og frodige græsgange hvor fåreflokke og køer vandrer frit omkring. Det bliver stadig varmere. Omkring middagstid når vi op på toppen af en (for længst) udslukt vulkan ved navn Hattins Horn. Heroppefra kan vi skimte en flig af Genesareth Søens vandspejl nede i hededisen. Heldigvis er her en frisk brise, og lokalguiden (= Gitta) beretter, med megen patos historien om det kristne korsfarerriiges endelige nederlag til muslimen Salaha-Dins styrker, et nederlag der gav genlyd helt oppe i den danske kongsgård højt mod nord. Sic Transit...(således forgår...)

Efter en lang, ret stenet, nedstigning står vi ved foden af bjerget foran en kæmpemæssig drusisk helligdom, der huser profeten Jethros jordiske rester. En lidt brøsig ældre

opsynsmand i sorte pludderbukser og druser-fez belærer os om, at et besøg i moskeen kun kan lade sig gøre, hvis vi tager vandrestøvlerne af og ifører os et anstændigt dress! No problemo! Formummet i fodlange kapper forvandles vi til en gruppe mellemstilige pilgrimme, hvorefter vi frit kan træde indenfor i den dunkle "Aladdins hule".

Resten af eftermiddagen følger vi svedende Jesus Trail stien, der snor sig ud og ind på bunden af en dyb dal. Til vores store forbauselse opdager vi en større gruppe storke der spankulerer omkring på de delvist solsvedne skråninger. De letter graciøst og sejler af sted over vore hoveder på brede vinger.

Paradisets have

Vi finder vores næste logis hos en privat jødisk familie i Arbel, et typisk israelsk landbrugssamfund - en såkaldt "Moshav". Vi segner om i plasticstolene, der er placeret på en skyggefuld terrasse under en vinranke.

Vi er landet midt i Paradisets Have. Oliven, citrus og palmetræer omkranser en svømmepøl med vand så krystalblåt, at det ser ud som et reklamekatalog for Star Tours. Vores værtspar har dets egen restaurant, hvor vi indtager et overdådigt mellemøstligt aftensmåltid efterfulgt af et besøg i dets kælder – omdannet til daddel- og chokoladetempel. Natten tilbringer vi i kølige værelser udstyret med te-køkken, jacuzzi og masser af varmt vand. Bedre bliver det næppe.

Den følgende dag går det igen opefter. Op gennem Arbel Kløften. Helt op til kanten af en stejl klippeskrænt, der falder næsten lodret af, ned mod en lille beduinlandsby, Wadi Hammam. For første gang har vi fuldt udsyn over Genesareth Søens flimrende vandpejl 500 meter nede. Heroppefra ligner landskabet under os en modeljernbane og moskeens minaret er på størrelse med

en blyant. Vor dagsvandring ender ved et stort vandrehjem nær søbredden, men først er der lige en nedstigning der skal klares. Dagens, og turens, største udfordring.

Et par af deltagerne vælger at gå ”udenom”, mens resten af gruppen giver sig i kast med slangestien, der til at begynde med forceres ved hjælp af dertil indsatte jernhåndtag og udhuggede ”trappetrin” i klippesiden. Det er dog ikke så svært, som det ser ud til, og i løbet af en time er alle nået sikkert til der, hvor stien i bløde zig-zag sving fortsætter nedover mod landsbyen. Vi drikker lunkent flaske-vand i lange baner og presser hatten godt ned over øjnene. Om et par uger ville en tur som denne være et ulideligt hede-mareridt. Nu er den en fantastisk udfordring og giver en fornemmelse af, at man sagtens kan klare mere af samme slags - eventyret har grebet os....

”Byggeboom”

Sidste stop er søen og ruinerne af byen Magdala/Migdal. Tidligere var det kun nogle enkelte stenbunker, der stak hovedet op over det visne græs, men nu er et nyt, kristent ”byggeboom” i fuld gang: et super moderne pilgrims-kompleks med alt hvad dertil hører af kirke, hotel, restaurant og mødefaciliteter. Vi får et stempel i vores pilgrimspas, køber en is og følger efter en ung, sydamerikansk arkæolog, der begejstret viser rundt blandt de nyligt udgravede ruiner af Maria Magdalenas egen by. - Jeshua har sikkert bedt her, siger hun, og peger på et mosaikgulv i en synagoge. Vi passerer nogle udgravede fiskedamme, Her handlede man med frisk og tørret fisk, der blev eksporteret til hele Mellemøsten, får vi at vide. En af vore egne (jyde) bemærker, at der nok har lugtet som en fiskeauktion på Hanstholm Havn.

Aften ved Genesareth søens bred. Soppetur. Små plask af fiskehaler, der gennembryster vandskorpen. Konturerne af Golanhøjderne over den modsatte bred, der blåner, mens et svagt lysskær fra byen Tiberias lægger sig hen over vandet. Turistbåde med musik og kulørte lamper glimter derude. Karei Dese, Vandrehjemmet, er konstrueret som

et gammeldags, mellemøstligt caravanserai (rejse-kro): bestående af fire fløje i to etager omkring et indre gårdsrum. Udvendige trapper fører op til værelserne. Palmetræer og en fontæne i midten. Mange børn og unge løber omkring og leger dernede i skumringen. Sidste nat i Galilæa.

Bespisningen

Næste morgen, vandrer vi videre til helligstederne ved søbredden: Saligprisningernes Bjerg og Tabgha, hvor Jesus bespiste en stor folkemængde med to fisk og fem små brød. Søen er 200 meter under havets overflade og her er rigtig fugtigvarmt. Langs stranden vrirler det med Israelske campister og badegæster. Bougainvillea blomstrer tæt under palmetræerne og lugten af grillet kød og auberginer fylder vore næsebor.

Vi indtager et festligt fiskemåltid i restauranten ved søbredden før vi skal besøge Kapernaum. Ruinbyen - nu delvis blottlagt, er uden tvivl Genesareth områdets største attraktion. De fleste turister og pilgrimme fragtes hertil i store, moderne busser, der står parkerede side om side som tykmavede kæmpe larver med følehorn. Vi ankommer til fods, og bliver hilst med anerkendende

blikke og store smil af alverdens pilgrimme, der nysgerrigt kigger ned på os fra deres luftkonditionerede plydsunivers.

Efter rundgangen i Kapernaums hede (over 30 grader celcius!) blandt Jeshua og hans fisker-venners ydmyge boliger, af hvilke kun basalt-fundamenterne er tilbage, bliver der lige tid til et sidste gruppebillede under en stor og temmelig kitschet kæmpestatue af Sct. Peter med hyrdestav og himmeriges nøgler. Han er også en del af pilgrimmens brogede verden. Her er plads til alle, og det er ikke så svært at glæde sig over andres glæde.

To går ikke samme tur

Vi søger ind i skyggen ved en lille café på parkeringspladsen og napper en styrkende tår kaffe i plastickop. Vores Jesus Trail vandring er til ende. Vi lægger (midlertidigt) stavene fra os og lader os transportere med charterbus til Jerusalem, hvor de sidste fire

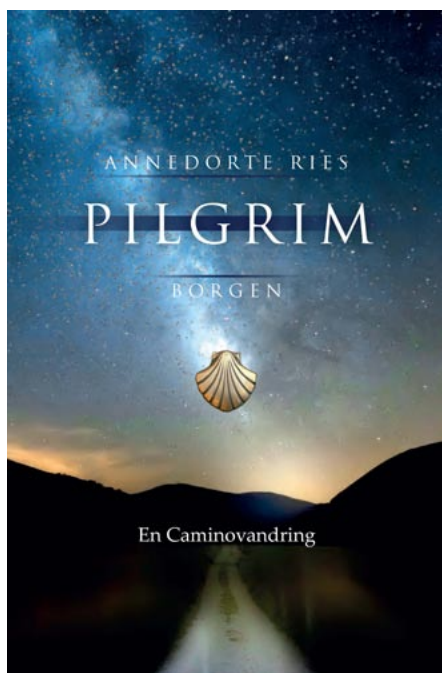
dages pilgrimsfærd til de kendte helligsteder, inklusive vandringen ad Via Dolorosa, fortsætter. Helt i "vores" ånd drager vi også en tur ud i ørkenen for at besøge et middelalderligt kloster nær det sted ved Jordanfloden, hvor Jesus lod sig døbe af sin fætter Johannes. Dagen efter skilles vi. Vores nye "pilgrimsfamilie" skal hjem til Danmark. Vi giver hinanden en sidste krammer, udveksler mailadresser og lover at sende hinanden fotos. Det er dejligt, men også lidt trist.

Hver deltager tager sine egne, helt specielle oplevelser fra Jesus Trail med sig hjem. Ikke to pilgrimme går den samme tur. Men én ting er sikker - vandringen har givet os alle en helt ny vinkel på, hvad en "klassisk pilgrimsrejse" også kan være, og hvor meningsfuldt et moderne kristent menneske kan opleve dette at følge i Jesu fodspor. For vores eget vedkommende er det bestemt ikke sidste gang, vi siger ja til at vandre med en gruppe pilgrimme på denne herlige sti.

PILGRIM

anmeldelse af Gitta Bechshoft

Om bogen

BAGSIDETEKST:

En ung udbrændt læge, der til daglig arbejder med døende mennesker, vandrer de 800 km på Caminoen – en pilgrimsrute fra den franske grænse i Pyrenæerne henover Nordspanien til Santiago de Compostela - og skildrer, hvordan hun dag for dag finder tilbage til værdsættelsen af livet, som det udfolder sig på sletten, og får nyt håb for sit liv i Danmark. Som læser mærker man direkte forandringen i beskrivelsen af møderne med de lokale og de andre pilgrimme og opleves og lever med på denne inspirerende rejse.

FORLAGETS FORFATTERPROFIL:

Annedorte Ries (f. 1970): Tidligere kræftlæge, nu patolog på Roskilde Sygehus. Pilgrim er Annedorte Ries' første bog. Annedorte Ries bor i Valby og er under uddannelse til fysioterapeut. Hun er netop kommet hjem fra sin anden Caminovandring.

GITTA BECHSHØFTS ANMELDELSE:

- Hvis jeg ikke selv sørger for mig, hvem sørger da for mig?
og hvis jeg kun sørger for mig selv, hvad er jeg da?
og hvis ikke nu, hvornår da?

Med dette citat af den store jødiske Talmud-lærer Rabbi Hillel, kan jeg passende indlede min anmeldelse af Annedorte Ries' pilgrimsberetning.

Hendes bog er på en gang en meget personlig og en meget typisk "Camino-fortælling", forstået på den måde, at den kombinerer det private (spørgsmål): Hvorfor går netop jeg på Caminoen? med det almene (svar): Jeg går på Caminoen fordi også jeg vil være en blandt de tusinder og atter tusinder af pilgrimme der gennem tiderne er vandret af sted under stjernerne for at finde frelse, fred og frihed på Sankt Jakobs vej.

I begyndelsen af sin færd længes forfatteren, lidt outsidersagtigt, efter den store ensomhed og meditative stilhed tidligere vandringer på de franske stier har bragt hende. Men efterhånden som kilometrene tilbagelægges går det op for hende, at det, hun har brug for, måske alligevel findes midt i al den trængsel og alarm der omgiver hende, blot hun giver sig selv lov til at træde ind i ræk-

ken af med-pilgrimme i stedet for at gå "ved siden af" fordybet i sin egen private smertes parallelspor.

Som beretningen skrider frem, bliver forfatteren også selv meget mere nærværende for sin læser, der snart overgiver sig både til Camminoens "flow" og ikke mindst til Annedorte Ries som person. For hvad andet går en oplevelse / genfortælling af ens pilgrimsvandring ud på? Ved at dele sit spor med andre finder man det, man selv søger. Måske ikke lige med det samme, fordi oplevelserne skal have tid til at modnes og lagre sig, men en bevidstheds-forskydning registreres alligevel et eller andet sted på den indre lystavle...

Annedorte Ries er en meget personlig fortæller, der livligt og befriende jordnært genoplever sine vandredage, men heller ikke lægger skjul på erkendelsen af, at det for en nylig hjemvendt pilgrim kan være svært at udleve sine erfaringer i den gamle hverdag, der stadigvæk fortsætter derude i samme hastige tempo. Hendes "nye jeg" vil ikke uden protest lade sig nøje med at blive arkiveret i en dagbogs gulnede blade og snapshots til minde om de 800 magiske kilometer. Hvis ikke nu, hvornår da? lyder en hvisken der efterhånden bliver til et råb! En appel som ingen af os, hverken som læsere eller (ex-)pilgrimme, kan sidde overhørig.

Forfatteren har haft både vilje og evne til at dele sin Camino med os. Nu sidder jeg tilbage med min egen....

Ultreya

**PILGRIM – En Caminovandring
af Annedorte Ries
Borgen 2014
235 sider, 249,95 kr.
ISBN: 9788721037048**

Tro din længsel

Pilgrimsretræte på Ådalen

Den 17. – 19. oktober 2014

Giv dig selv et åndehul.

*En pause fra hverdagens
travle aktivitet.*

*Giv dig tid til eftertanke og
fordybelse.*

Tid til bøn og meditation.

Tid til at hvile og hele.

Tag med på retræte!

Fra pilgrim til prædikestol

Om at finde sin tro og bestemmelse på Caminoen – og om at blive stud.theol. og holde sin første prædiken

af Rikke Visby Wickberg

Tredje søndag efter påske, den 11. maj 2014, samlede jeg med nervøse hænder mine papirer sammen og gik op mod prædikestolen i Veng Klosterkirke. Min mentor, sognepræst Lise Palstrøm, nikkede venligt til mig og smilede, som for at sige ”bare rolig, du kan godt!” Trinene op til toppen af stolen var mange, og det forekom mig at være en mindre evighed, før jeg stod med udsigt over menighedens hoveder og opadvendte ansigter. I mængden sad mine forældre og bedsteforældre og smilede op til mig. Min læsemakker fra teologi i Århus smilede også til mig med et glimt i øjet. Nu var tiden kommet. For lige at smøre stemmebåndet tog jeg vandglasset, og opdagede at en venlig kirketjener havde byttet det almindelige hvide plastikkrus ud med et, der var dekoreret med små flag. Jeg smilte, drak lidt vand og begyndte.

Og i det øjeblik skete der noget betydningsfuldt for mig. Mine hænder holdt op med at ryste af nervøsitet, sommerfuglene i maven satte sig til hvile og hovedet blev helt klart. Det var samme følelse, som at stå på klipperne ved Finisterre og vide, at nu er målet nået! Nuvel, min prædiken blev måske lidt for lang, men efterfølgende fik jeg meget ros og mange lykønskninger. De fleste i menigheden mente, at der nok skulle komme en fornuftig præst ud af mig. Og man kunne da i hvert fald høre dig, er jo et godt jysk kompliment.

Caminoen

Turen til prædikestolen har været lang, og nogle gange nærmest ufremkommelig, men utroligt nok, startede den slet ikke i Danmark. Den startede en mørk aften i Grañon i sensommeren 2008, eller måske tidligere, men under alle omstændigheder startede den på Caminoen i Nordspanien. Der er noget ved stilheden og de store vidder på Caminoen, der sætter ens liv i perspektiv. Tankerne får nu ro til at blive tænkt, og der er intet der haster. Den aften i Grañon var min kammerat Jens og jeg en del af en lille flok, der havde holdt sammen et par dage. Vi havde været med til kartoffelfestival, og da aftenmørket sænkede sig, samledes vi til aftenbøn inde i kirken. De eneste lyskilder var stearinlysene på alteret og små fyrfadsllys på stolenes armlæn. Vi bad på mange sprog, dér bagest i kirken under den store pilgrims mosaik, og efterhånden som fyrfadslsene brændte ned, blev der mere og mere stille.

Til sidst gik pilgrimslyset rundt. Et stort bloklys, der symboliserede alle de pilgrimme, der havde været der før os, og alle dem, der ville komme efter os. Den ubrudte kontinuitet og det fremmede fællesskab. Man kunne sidde med lyset i tavshed, eller bede højt. Jeg bad for alle dem, der hver eneste dag hjalp os på den ene eller den anden måde. Alle bad lidt, de fleste højt, de fleste på deres eget sprog. Derefter gik vi, til lyden af festen udenfor, tilbage til vores madrasser i klokketårnet og faldt næsten øjeblikkeligt i søvn. Vi skulle jo alle op og videre næste morgen.

Tro

Min tro er ikke blevet svagere af at gå. Snarere tværtimod. Jeg tror! Og jeg holder af at tro! Jeg vil ikke påtvinge andre min tro, men jeg vil have lov til at leve med den uden skeptiske blikke. Så mange gode og glade mennesker har fortalt mig, at hvert menneske må være sit eget Guds Hus, og bekræftet mig i, at der er noget, der er større end én selv. Ingen kan tvinge dig til at fornægte det, du tror på. Hvis blot du selv står fast ved det.

Efter at jeg kom hjem fra min Camino sammen med Jens, besluttede jeg mig for at forfølge drømmen og læse teologi. Det betød, at jeg måtte forlade Nordjyllands trygge rammer og flytte tøjrepælene til Aarhus, hvor jeg dog faldt til og kom i en god læsegruppe. I løbet af de næste år faldt flere folk fra læsegruppen og teologien, enten på grund af de hårde studier eller den udfordring, som teologi stiller til din personlige tro og overbevisning. Ligesom Caminoen ændrer teologistudiet mennesker. Det enten nedbryder eller opbygger, og man er ikke den samme, som da man startede. Der har været gode dage i uniparken med øl og engangsgrill, og der har været sene nætter, hvor jeg har knoklet for at færdiggøre afleveringer og oplæg. En enkelt gang har jeg været lige

ved at smide håndklædet i ringen, da jeg syntes, at udfordringerne blev for store og tunge; men ligesom når man krydser Pyrenæerne, handler det om at sætte den ene fod foran den anden og så bare stride sig opad bakkerne.

Praktik

I februar 2014 tog en skøn østjysk præst mig under sine vinger, og lod mig deltage i hendes mange gøremål. Det kaldes populært for 'praktik', og det har da også været første gang, at jeg har prøvet, hvad det egentligt vil sige at være præst. Jeg har været så privilegeret at ende hos en meget engageret kvinde, der arbejder til alles bedste. Hun støtter og opmuntrer, roser og kommer med konstruktiv kritik – både af mig og konfirmanderne... Hun har ladet mig arbejde med børnehaven, indskoling og konfirmanderne. Hun har haft mig med til samværsgupper, og i april lod mig holde foredrag for et fuldt sognehus om pilgrimsvandring i Nordspanien. Så på en måde blev ringen sluttet. Her sidste søndag lod hun mig så stige op på prædikestolen for første gang for at se, om jeg har lært noget i løbet af min praktik. Og som I kunne læse i indledningen, så var det en succes. Ikke en himmelråbende og overvældende succes, men en stille og rolig østjysk succes med skulderklap og håndtryk – og tilfredse nik!

Jeg mangler nu afslutningen på mit praktikforløb og den dertilhørende rapport, to semestre på skolebænken, hvoraf det ene skal bruges på at skrive et speciale. Når det er skrevet og bestået, kan jeg forhåbentligt blive optaget på pastoralseminaret, således at jeg til julen 2015 kan kalde mig færdiguddannet præst i den danske folkekirke. Så jeg kan kun ydmygt takke alle de mennesker, der støttede og opmuntrede mig både til at gå Caminoen og til at forfølge drømmen!

TAK! visby@live.dk

Camino in my heart - vandring og mindfulness i pædagogisk arbejde

Et gammelt pædagogisk slogan siger, at man skal lære så længe man lever. Man kan naturligvis også vende det om, og sige, at man lever så længe, man lærer. Og blandt lærere kender man ordspillet: man skal lære så længe man har elever. Artiklen handler om at have elever med på Caminoen – og nok så meget om forfatterens eget udbytte af at vandre på Caminoen – alene og sammen med studerende.

af Mona Kjær Ditlevsen

Hvordan vender man hjem efter en vandre-tur på Caminoen? Det er et godt spørgsmål, jeg er hooked, addicted på en god måde dog, men alligevel med en form for dobbeltbevægende følelse af kærlighed og smerte, der vanskeligt lader sig beskrive. Nogen gange er ord begrænsende, der findes indtryk og oplevelser, der vanskeligt lader sig fange ind af ord og beskrivelser og den Caminovandring jeg afsluttede november 2013 er en af dem, forelskelse, kys og kærtegn er en anden, så kender I de dimensioner, jeg taler om.

Alene

Jeg har været på Caminoen før, tre gange tidligere, uden dog at have gået hele ruten i ét træk, hver gang cirka 200 km, som min ferie og tid nu gav mig mulighed for, og hver gang fik jeg ubeskrivelige oplevelser med mig tilbage. Første gang var det et magtpåliggende behov for mig, at jeg ville gå alene. Det holdt jeg strengt på, selvom jeg fik den skønneste caminofamilie og vi mødtes mange forskellige steder, så dog kun om aftenen, så jeg kunne overholde mine egne forskrifter, ikke som en rigid idé, men som et indefra kommende og dybtfølt ønske. Jeg gav mig dog lidt, fordi det blev så indlysende at gøre, så min familie og jeg fulgtes de sidste to dages vandring ind til Santiago og oplevede et fællesskab og samhørighed, som I, der selv har vandret på Caminoen, kender til, men som andre, der ikke har været på ruten, vanskeligt forstår.

Siden har jeg gået den aragonesiske rute med en af mine nye pilgrimsvenner fra første års caminofamilie. En tur med kvalitet af stilhed, masser af ro og mulighed for fordybelse, ikke mange mennesker, ofte var vi kun to på de herberger, hvor vi overnattede. Det var også på denne tur, vi var så heldige at få overnatningsmulighed på det lille herberg ved Eunat tæt på Puente La Reina, ved den hellige Marias kirke, der siges at

være opbygget af tempelridderne. En lille kirke hvis arkitektur rummer lysindfald, der henleder tanke og ånd på mere end den fysiske verdens begrænsninger.

Sommeren 2013 var jeg på ny af sted, her fulgte en kollega og jeg over Pyrenæerne fra Saint Jean Pied de Port, hvor hun kunne indføres i vandrings glæder og genvordigheder, og jeg kunne få oplevelsen af starten på den franske rute. Og efter en uge med fælles vandring skiltes vi og jeg gik alene igen. Begge dele var fantastisk.

Men det var på min første caminovandring, at jeg mødte Steffan fra Tyskland. Han og jeg havde mødtes et par eftermiddage på nogle herberger, og vi havde vandret i fællesskab et par timer en dag. Det var sammen med ham, at ideen om at medbringe studerende på ruten blev født.

Med studerende

Som tænkt – så gjort. Efter tre års forberedelse såvel fysisk som mentalt, var jeg så heldig at få lov til at tilbyde en vandretur på Caminoen til pædagogstuderende via mit job som lektor på et University College.

Vi var derfor en flok på fem pædagogstuderende og jeg som guide, der begav os af sted sidst i oktober måned 2013. Vi skulle arbejde med Caminoens muligheder for at forholde sig til det at indtræde i ... eller måske mere betegnende at arbejde med at udvikle en personlig pædagogisk identitet - "to become" pædagog. For gennem vandring og mindfulness skulle de studerende på en dannelsesrejse og forholde sig til den professionelle og personlige integritet og autenticitet gennem spørgsmål som fx:

Hvad sker der, når kroppen udfordres?

Hvad sker der, når man slipper kontrollen med hverdagens mange gøremål?

Hvad sker der, når man ikke skal forholde sig til alle de informationer, man normalt "bombarderes" med via den moderne teknologi?

Hvad sker der, når man går skridt for skridt i tavshed – eller i samtale?

Eller spørgsmål som:

Har du fået vabler – og hvorfor har du det? Hvilke relationer indgår du i undervejs, hvad taler I om, hvordan bliver du subjektiveret og hvordan subjektiverer du dig selv?

Dvs. hvordan bliver du talt frem, hvordan bliver du opfattet og hvordan opfatter du dig selv gennem de relationer, du er del af?

Og sidst –

Hvilke refleksions- og forandringsprocesser kan sådanne spørgsmål samt vandring og mindfulness føre til?

Hjem-ud-hjem

De fem unge kvinder og jeg havde i fællesskab forberedt vandreturen i god tid, faktisk havde vi periodisk mødtes gennem et år. Det betød, at vi i princippet havde haft tid til den fysiske forberedelse, sådan da - det kan nemlig være vanskeligt at overholde træning, når hverdagen er fyldt med teoretisk læring og masser af praktiske gøremål. Og det skal heller ikke underkendes, hvor belastet kroppen kan blive, når den hver dag i 11 dage skal vandre med rygsæk på en cirka 20 kilometers vandretur.

Men ligesom i livet i øvrigt, fandt vi undervejs på løsninger, hvilket vi ganske enkelt havde været nødt til, hvis ikke vandringen

skulle afbrydes. Og vi blev også hjulpet på forskellig vis, så alle kunne gennemføre turen med succes. Som i eventyrets strukturopbygning: hjem – ud – hjem gennemførte vi vandringen. Gik fra den vante hverdags "kendthed" ud gennem prøvelser og udfordringen for derefter atter at vende hjem. Som den samme, men dog forandret, "same, same – but different".

Mange spørgsmål, mange udfordringer, mange opgaver og mange møder opstod, som på forunderlig vis førte til svar, men også til nye fokus, og dermed ledte os ad veje, der godt nok førte til en afslutning på vores fælles tur, men som satte sig dybe spor gennem en proces, der ikke stoppede blot fordi, vi forlod ruten og rejste hjem. Processen fortsætter, det har vi alle erfaret.

Meget drejer sig om, at oplevelsen skal bundfæles. Og vi fik svar, der har fået stor betydning for hver enkelt. Ligesom ét er sikkert, vi blev berørte og kom hjem med nye syn på os selv i bagagen. Særligt var de studerende overraskede over, hvilken positiv fysisk og psykisk effekt kombination

af vandring og mindfulness kan have og havde. At den travle hverdag med alle sine inde- og udefrakommende krav kan gøre, at man mister fokus på det, der virkelig tæller, men at det med blot 11 dages vandring i naturen blev muligt at skrælle al overflødig "støj" væk og hvor stress og søvnmangel blev erstattet af indre ro og større klarhed, fordi det blev muligt at centrere sig om, hvor simpelt livet i virkeligheden kan leves.

Camino i hjertet

Men hvordan vender man hjem efter sådanne intensive fællesskaber og berigende oplevelser? Det har været vanskeligt. Vi mødes dog efterfølgende og bearbejder løbende vores oplevelser. Jeg selv tog mig i forleden at være til en stor conference, alene af sted, mange kendte hinanden og disse grupperinger satte sig sammen og spiste frokost. Tidligere kunne jeg have følt en smule ube-

hag ved at skulle sætte mig ved et bord, hvor alle var optaget af hinanden, men nu tænkte jeg "camino in my heart" tog et vue ud over frokostsalen, udvalgte et sted og på begge sider af mig var folk optaget af hinanden.

Men med erfaring fra alle Caminoens herberger, cafeer og restauranter, hvor jeg hver gang bare ligesom ”var” til stede med en åbenhed over for det, der nu engang måtte opstå. Eller beskrevet med Jon Kabat-Zinns tanker om mindfulness som en ikke-dømmende-opmærksomhed over for det, der er og må komme. Og hvor jeg hver gang blot havde nydt denne afslappende væren, med en nysgerrighed omkring de muligheder for samvær der var eller ikke var. Måske en velkomst, en invitation, en samtale eller egne initiativer af samme karakter eller blot gennem tilstedeværelse i ordløst fællesskab, alt sammen lige-så-gyldigt og i orden. Med samme attitude var det, jeg nu var gået frem i denne kantine og gik i gang med at spise min mad.

Efter en stund rejste et par sig ved siden af mig og gik, tilbage sad en ung kvinde. Der var noget ved hende, der indbød til samtale. Og jeg indledte med en typisk caminovending med noget i retningen af ”... hvor kommer du fra”? Snart befandt vi os midt i en dejlig samtale og ja ... det viste sig, hun sandelig også havde gået Caminoen fra Burgos til Santiago, og jeg var jo netop kommet hjem.

Så min Caminooplevelse blev atter manifest, at lader man den intuitive kropsformennelse og ikke-dømmende tilgang til sig selv og andre være styrende for ens adfærd, så folder verden sig ud på skønneste vis, ligesom min erfaring med Caminoen har vist mig. Det er blandt andet noget af det, der gør det muligt at vende hjem, og som jeg taknemmeligt tager med mig, når jeg vandrer videre på min danske hverdagsrute

Camino in my heart

Vandretur til ROM...

9 dage i september / oktober 2015
start i Assisi, 100 km på Francigenia
tre overnatninger i Rom, søndag
formiddag på Peterspladsen ved
pavens messe, med besøg i flere
af pilgrimskirkerne i den hellig by

Beregn ca. 2.500 kr. til transport
Der overnattes på bed & breakfast
og på mindre hoteller.

Arrangør: Danske
Santiagopilgrimme

Info & forhåndstilmelding inden
1. marts til: troelsbeck@mail.dk
Turmøde afholdes i april måned
nærmere følger på hjemmesiden
www.santiagopilgrimme.dk

Hjemløse på Caminoen

Hjemløseorganisationen projekt UDENFOR tog i efteråret to hjemløse med på vandring på Caminoen. Det kan måske virke mærkværdigt at tage hjemløse med ud at vandre, men sommetider må man prøve noget nyt, hvis man vil hjælpe de mennesker, som det sociale system ikke kan. Undervejs blev den lille gruppe rystet godt sammen, og turen blev en oplevelse, som deltagerne sent vil glemme. Forfatteren er kommunikationsmedarbejder hos projekt UDENFOR

af Sven Johannesen

I efteråret 2013 fløj to medarbejdere fra projekt UDENFOR og værkstedet Den Sorte Gryde, Bibi Agger og Bo Heide-Jochimsen, samt to hjemløse fra de københavnske gader til Madrid med godt vandretøj og solide støvler i bagagen. De næste uger skulle det lille hold sammen vandre cirka 225 kilometer af Caminoen. Forinden havde de nogle gange gået træningsture i Dyrehaven ved København. Projekt UDENFOR havde fået en donation af Fondation Juchum til at tage hjemløse på en række ture, under overskriften: "Ud af vante omgivelser."

Og det må man sige, at den lille gruppe kom. Det kan måske virke mærkværdigt at tage hjemløse med ud at vandre, i stedet for at fokusere på mere akutte problemer. Men faktisk ligger en vandretur på Caminoen fint i forlængelse af organisationens idegrundlag om at turde eksperimentere i det sociale arbejde, fordi der er behov for nye måder at arbejde med udsatte mennesker. Det er en af projekt UDENFORs fornemmeste opgaver hele tiden at forsøge at arbejde med de hjemløse på måder, som det etablerede sociale system ikke når. Og turen viste sig at være en enestående mulighed for at skabe en god relation mellem gadeplans-

medarbejderne og de hjemløse. At vandre Caminoen var en anderledes måde at komme tættere på den hjemløse, som projekt UDENFOR møder i dagligdagens København. For kun ved at være tæt på folk, kan man forstå dem og i sidste ende gøre sig håb om at hjælpe dem. I det følgende kan du læse dagbog fra turen. Teksten er en redigeret version af en række nyheder, som løbende har været offentliggjort på projekt Udenfor hjemmeside.

Ankomst

I dag ankom en gruppe vandrere bestående af to hjemløse og to personer fra projekt UDENFOR og fra hjemløseværestedet Den Sorte Gryde til den spanske hovedstad Madrid. Snart skal de i gang med at vandre på den historiske Camino-rute. Gadeplansmedarbejder Bo Heide-Jochimsen er med på turen, og han glæder sig til at påbegynde vandringen: "Vi har virkelig set frem til denne tur, hvor vi forhåbentligt får en masse gode oplevelser og samtaler ved at vandre sammen gennem de smukke landskaber. At være så intenst sammen med andre betyder, at relationerne og fællesskabet udvikles yderligere og på en helt anden måde, end det er muligt i Københavns gader," siger han.

Turen er i gang

Den lille vandregruppe er godt i gang. I går tilbagelagde gruppen turens hårdeste strækning. Nemlig en strabadserende tur på 32 kilometer, som gik over to bjerg-toppe, og som varede fra syv om morgenen til klokken 20 om aftenen.

”Undervejs nåede vi alle både at grine og græde og forbande vores forældre. Vi var noget slidte, da vi nåede frem. Og vi har sovet ekstra godt i nat,” fortæller Bo over telefonen fra Alto San Roque, hvor gruppen holder et kort hvil.

Hver morgen står gruppen op, mens det endnu er mørkt, så de kan få solopgangen med under vandringen. Efter et par timers vandring er der morgenmad.

”Vi går jo ’in the middle of nowhere’, og så stopper vi undervejs og spiser lidt mad. Der nogle af de små landsbyer, der har et lille cafeteria, hvor man kan få lidt stille og roligt spansk mad – for eksempel en sand-

wich med omelet. Og så serverer de solid spansk husmandskost til aftensmad,”

Da dagstemperaturen er omkring 25 grader, skal der drikkes masser af vand under den hårde vandring. Og det bliver der. Samtidig er de fire vandrere efterhånden kommet tæt ind på hinanden under strabadserne.

”Det er fedt at opleve, hvordan vi rejser som et samlet hold. Alle hjælper hinanden, og vi skiftes til at motivere hinanden til at forsætte, når det bliver hårdt,”

Halvvejs

De fire tapre vandrere er langsomt, men sejt ved at æde sig igennem den lange og smukke rute. I dag befinder de sig i provinsbyen Melide, hvor de gør holdt for natten. Efterhånden er den lille gruppe blevet bekendte med en del andre, der følger den samme rute.

”Der er en meget god følelse af sammenhold blandt vandrere på Caminoen. Vi møder folk fra Alaska, Rusland, Australien, Afrika og en lang række europæiske lande. Og selvfølgelig en masse spaniere.”

For tiden går gruppen på et plateau, som strækker sig hele vejen til endemålet, Santiago de Compostela. Området er præget af små landsbyer med kirker og skove med kastanjetræer. Undervejs får gruppen stemplet deres pilgrimspas på herberger og i klostre og ved seværdigheder.

”I går passerede vi den berømte 100-kilometersten. Det betyder, at vi snart er ved at være i mål. Det er på en måde rart, men samtidig er det lidt trist, at turen snart er forbi, nu hvor vi er så godt i gang,”

Afslutning og hjemkomst

Det var et træt, men tilfreds hold, der i går landede i Kastrup Lufthavn efter flere hundrede kilometers vandring på Caminoen samt en ekstra dag i Santiago de Compostela, hvor de fik deres Compostela og deltog i pilgrimsmessen i katedralen.

”Det var en meget fin ceremoni, med en nonne der sang og med masser af røgelse i kirken.” Efter en afsluttet tur har der også været plads til at tænke over, hvilket udbytte de hjemløse fik af turen. Man har gradvis kunne se en positiv udvikling i gruppen:

”Den første tid snakkede folk mest om røverhistorier og fest og farver, men efterhånden som dagene er gået, så er de begyndt at tænke tanker om, hvad der skal ske fremover. Efterhånden er de blevet hudløst ærlige. På vandringen bliver man jo fysisk træt, og så er det svært at opretholde en facade. Forsvarsværkerne falder, og man kan ikke bruge de samme overlevelsesteknikker som hjemme på gaden,” siger Bo Heide-Jochimsen.

Det har også spillet en stor rolle, at man har vandret under fremmede himmelstrøg.

”Når man er i en anden kultur og natur, så ser man også sig selv anderledes. Man er et helt fremmed sted, og glemmer måske nogle af sine dårlige vaner. Og så er det der med at gå 10 timer hver dag i den smukkeste natur jo ren massage af hjernen,” fortsætter han.

Samtidig oplevede han, hvordan det intense forløb gav en unik mulighed for at opbygge relationer til medvandrerne.

”Vi var sammen 24 timer i døgnet, og det gav andre muligheder for at lave socialt arbejde. Derhjemme møder man ofte folk et par timer her og et par timer der, men på en tur som denne kan man hjælpe folk på det tidspunkt af døgnet, hvor de er allermest modtagelige. For nogen er det om morgenen, for andre er det om aftenen,” siger han.

Men hvad overraskede ham mest på turen?

”Der var især to ting, der overraskede mig. For det første er jeg overrasket over, at vi klarede turens fysiske udfordringer

uden de store problemer. Og så er jeg ret overrasket over, hvor dybe relationer man kan få med folk ved at være sammen med dem uafbrudt i 14 dage. Jeg har lavet relationsarbejde med hjemløse i syv år, og har været involveret i mange forskellige projekter. Men jeg kan ærligt sige, at vandringeren på Caminoen er noget af det mest udbytterige socialarbejde, jeg har været involveret i. Samtidig fortæller de hjemløse, at de er stolte over at have gennemført turen, og jeg tror, at de vil tage den positive oplevelse med sig, selvom en Camilovandring selvfølgelig ikke kan løse alle problemer.”

Fakta

Den lille vandregruppe tilbagelagde i alt ca. 225 kilometer inkl. omveje. Det var planen at begynde vandringeren i Astorga, men i Madrid måtte de vente to døgn på forsinket bagage. Derfor var de nødsaget til at tage frem til Ponferrada, hvorfra de startede. De overnattede derefter i Villafranca del Bierzo, O Cebreiro, Samos, Portomarin, Palas de Rei, Arzua, Arca og Santiago de Compostela.

Projekt UDENFOR

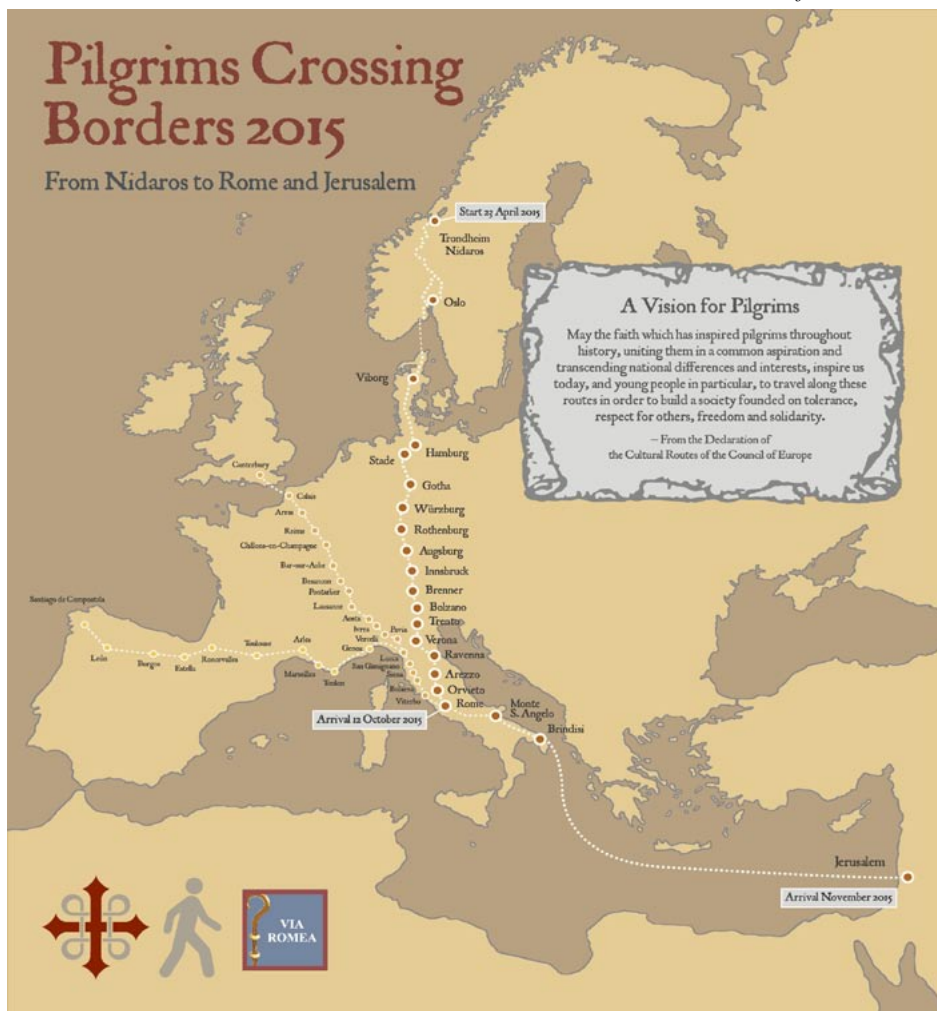
- er en hjemløseorganisation, der blev stiftet i 1997. Formålet dengang som nu er primært at møde og hjælpe hjemløse medborgere, at undervise og informere offentligheden om hjemløshed og at deltage i den løbende samfundsdebat, når den drejer sig om hjemløshed og hjemløse. Du kan læse meget mere om projekt UDENFOR på www.udenfor.dk og se indslag på YouTube.

Fra Nidaros til Rom og Jerusalem

Fra Pilegrimsfelleskapet St. Olav i Norge har vi modtaget information om en europæisk pilgrimsstafet som bliver gennemført i 2015. Stafetten går gennem Jylland næste sommer, og man kan melde sig på ved at kontakte Andreas Blinkenberg (Hirtshals - Viborg) og/eller Elisabeth Lidell (Viborg - Padborg). Du kan læse mere om deltagelse på de øvrige etaper fra Nidaros til Rom i artiklen.

af Stein Thue

"Pilgrim Crossing Borders" er en pilgrimsstafet med mange deltagere fra flere lande. En stafet, hvor pilgrimme fra Norge via Sverige, Danmark, Tyskland, Østrig, Italien og andre lande bogstavelig talt går sammen for at bringe en specielt fremstillet pilgrimsstav med tilhørende dagbog fra Nidaros til Rom – og videre til Jerusalem. Færden skal efter planen begynde i Trondheim den 22. april 2015.

Afstanden fra Nidaros til Rom udgør godt og vel 3.000 kilometer. Med dagsetaper på omkring 20 kilometer vil det tage cirka fem måneder at nå frem til Rom. Hvis færden starter som planlagt i april 2015, kan vi forvente, at staven vil ankomme i Rom i løbet af oktober. Turens videre forløb vil afhænge af rejsemåden, men ankomsten til Jerusalem forventes at ske ultimo oktober 2015.

"Pilgrim Crossing Borders" vil følge dokumenterede pilgrimsveje, hvor det er muligt. Vi følger Pilegrimsleden, det vil sige Guldbrandsdalsleden fra Trondheim til Oslo. Fra Oslo til Larvik følger vi den pilgrimsrute, som Pilegrimsfællesskapet "St. Jakob" anbefaler. Efter at være kommet med færgen fra Larvik til Frederikshavn, følger vi Hærvejen ned gennem Jylland – til Padborg, hvor grænsen til Tyskland passerer. Videre til Hamburg og Stade (lidt vest for Hamburg) – hvorfra vi følger Via Romea ned gennem Tyskland, Østrig samt det nordlige og centrale Italien – til Rom. Denne rute er beskrevet og bevandret af Albert von Stade – en abbed, som levede i Stade i 1200-tallet. Vandringen på pilgrimsvejen til Rom sker med støtte af den tyske pilgrimsforening "Romweg – Abt Albert von Stade e.V." og deres italienske søsterorganisation "Via Romea Germanica".

Internationalt samarbejde

Heldigvis har vi gode kontakter og idealistiske forbundsfæller både i Norge og i udlandet. I Norge går pilgrimsfællesskaberne "St. Olav" og "St. Jakob" sammen med "Nasjonalt Pilegrimssenter" og de regionale pilgrimscentre om at organisere vandringen fra Trondheim via Oslo til Larvik. Herfra bliver pilgrimsstaven bragt med færgen til Frederikshavn, hvor vore danske venner overtager pilgrimsstaven. Pilgrimspræsten i Aarhus, Elisabeth Lidell, og "Foreningen af Herberger langs Hærvejen" bærer staven på strækningen gennem Jylland. Pilgrimme fra andre lande slutter sig til.

I Tyskland slår vi følge med pilgrimme fra Jacobi Kirke i Hamburg samt foreningen "Romweg – Abt Albert von Stade". Fra Stade har vi ambitioner om at gå hele vejen gennem Tyskland til Alperne – intet mindre. Ved Brennerpasset går vi sammen med medlemmer fra den italienske pilgrimsforening "Via Romea Germanica", som vil følge os et stykke på vejen mod Rom. Her bliver der en festlig markering med kulturelle bidrag fra deltagerlandene, (planlagt 12. oktober 2015 – mere information vil følge).

Vandring med mening

Vi tror, at dette arrangement kan skabe international dialog og forbrødring, og vi har et ønske om, at pilgrimsvandringen kan udbygge gæstfrihed, tolerance, dialog, solidaritet, menneskerettigheder og fred. Vi håber med dette, at deltagere med forskellige baggrunde vil kunne vandre sammen og tale sammen og dermed knytte bånd og opbygge venskaber. Med andre ord: at krydse grænser i konkret og overført betydning. At være pilgrim

handler jo blandt andet om at blive en fremmed for at vinde indsigt og forståelse.

Vi er optimister og håber, at mange vil deltage. Vi glæder os til at lære pilgrimme fra nær og fjern at kende. Alle deltagere inviteres til at være med til fejringen ved ankomsten til Rom den 11. oktober 2015. Vi har inviteret Trondheimssolisterne og andre kulturelle aktører til at optræde under fejringen. Tid og sted for arrangementet vil blive kundgjort på stafettens blog, og der vil man også kunne finde nærmere oplysninger om planerne for gennemførselen samt kontaktinfo.

Velkommen pilgrimme

Du er velkommen til at tage med, og du bestemmer selv, hvilke etaper du vil deltage i. Etapeplanen kan ses på bloggen Pilgrims Crossing Borders, se:

<http://picrobo.blogspot.no>

Vi inviterer foreninger, grupper og individuelle vandrere til at tilslutte sig sta-

fetten på en eller flere etaper. Pilgrimme, som ønsker at deltage, kan melde sig ved at kontakte de lokale arrangører, d.v.s. pilgrimsforeningerne og/eller kontaktpersonerne, som har ansvar for de respektive strækninger. Alle nødvendige detaljer vil komme på bloggen.

Kontaktadresser:

Trondheim – Oslo: Stein Thue, Pilegrimsfelleskapet St. Olav. **stein.thue@gmail.com**

Oslo – Larvik: Eivind Luthen, Pilegrimsfelleskapet St. Jakob. **pilegrim@pilegrim.no**

Fra Hirtshals til Viborg: Andreas Blinkenberg. **blinkenberg.andreas@gmail.com**

Gennem Jylland: Elisabeth Lidell, pilgrimspræst i Aarhus. **lidell@webspeed.dk**

Gennem Nordtyskland: Bernd Lohse, pilgrimspræst i Hamburg. **lohse@jacobus.de**

Gennem Tyskland og Østrig: Publiceres senere på bloggen picrobo.blogspot.no

Vandring i Italien: Via Romea Germanica. **viaromeadistade@libero.it**

Vandring i Det Hellige Land: Einar Vegge, pilgrimspræst i Nidaros. **einar.vegge@kirken.no**

Send en artikel til Pilgrimmen

- om dine oplevelser på Caminoen eller andre pilgrimsveje til fods, på cykel, til hest eller hvordan du nu er kommet frem.

- til redaktionen@santiagopilgrimme.dk

Deadline til næste nummer er 1. december 2014

Som edderkoppens fine spind
har fanget fluen ind,
Camino, du fanger ind
min krop, min sjæl, mit sind.

af Leon Riise Johansen

Gave til Siervas de Maria

Bestyrelsen besluttede i foråret at donere 1000€ til vores samarbejdsherberg i Astorga, Siervas de Maria. Herberget drives af en lokal frivillig forening, der har anskaffet det prægtige hus, der rummer herberget og forsøger at holde det i forsvarlig stand. Vi har nu i par år sendt frivillige hospitaleros til herberget, og det har været en god oplevelse at styrke samarbejdet og denne mulighed. Her følger gavebrevet og det efterfølgende takkebrev – og fotos af den trappe, som nu bliver renoveret bl.a. for vores midler. På den måde bringer vi herbergets tak videre til vore medlemmer.

Kære venner

Jeg har hermed den glæde at meddele jer, at Foreningen af Danske Santiagopilgrimme har besluttet at donere jer 1000 Euro til vedligeholdelse af herberget Siervas de Maria i Astorga.

Vi er glade for samarbejdet med jer og for at have muligheden for at sende hospitaleros til jeres dejlige pilgrimsherberg. Vi håber på mange års frugtbart samarbejde om vores fælles sag: at støtte og hjælpe pilgrimme på vej mod Santiago de Compostela.

Vi vil sætte pris på at få at vide, hvad I agter at bruge vores gave til.

Med pilgrimshilsen

Henrik Friediger

*Formand i Foreningen af
Danske Santiagopilgrimme*

*Kære venner i Foreningen af
Danske Santiagopilgrimme*

Bestyrelsen for vor forening ønsker på vegne af vores medlemmer at takke for gaven på tusinde euro til vedligeholdelse af vores herberg, Siervas de Maria, som I også kan betragte som jeres herberg.

Da vi indviede vort herberg for næsten otte år siden, gjorde vi det med den forhåbning, at en Pilgrimsforening, som ønsker at betjene pilgrimme, skulle gøre det med den gæstfrihed, som altid har været karakteristisk for Pilgrimsvejen. Det var ligeledes vores ide at åbne herberget således, at Pilgrimsforeninger fra hele verden ville kunne deltage i dette projekt - at oprette et internationalt herberg, international som Vejen jo er. Et herberg, hvor alle Foreninger, som ønskede at samarbejde kunne få mulighed for at gøre det, som det er tilfældet med jeres Forening.

Ikke kun med hjælp gennem jeres gave, men derimod også med hjælp fra frivillige fra jeres Pilgrimsforening, som I har gjort det indtil i dag og tillige dem, som måtte ønske at komme og hjælpe. For dem er vore døre altid åbne.

Vi ønsker, at I på alle måder takker jeres medlemmer.

En jakobinsk tak skal lyde fra Astorga.

Foreningen

Vi kan fortælle, at gaven vil blive brugt til reparation af trappen, der fører ned til vores have, som af sikkerhedsmæssige grunde bør udvides, og at denne gave vil være til stor hjælp for udførelsen af dette arbejde. Vedhæftet fotos af den aktuelle trappe. Trappen vil blive udvidet og repareret dette efterår, når der ikke er så mange pilgrimme. Selvfølgelig vil I modtage fotos af den istandsatte trappe.

Juan Carlis Pérez Cabezas
Formand for foreningen af
Santiagopilgrimme i Astorga.

Vandringer

Vi var omkring 40, der deltog i foreningens traditionsrige 'årliche vandring' på Sjælland. Denne gang fra Ballerup til Hedehusene på vej ned over øen. Vi besøgte bl.a. Høje Taastrup kirke i hvis præstegård Roskildefreden, hvor vi mistede Skåne, Halland og Blekinge, blev indgået.

Noget færre vandrede RY til Gl. Rye kirke og til Sct. Søren's kilde.

24 deltagere vandrede rundt om Ivösjön i Nordskåne i pragtfuldt vejr og med plads til at fare en smule vild i skovene.

Foreningen

Årsmøde med generalforsamling 2014

Lørdag 25. oktober kl. 09.40 i Brøndby

Sted: Marinegården, Sognevej 35, 2605 Brøndby (ved Brøndby Rådhus)

PROGRAM

08.40 Start check-in og morgenkaffe og rundstykke

+ lidt tid til at hilse på venner

09.40 Velkomst ved Henrik Friediger

09.50 Generalforsamlingen starter (se dagsorden på næste side)

12.00 Frokostbuffet

13.15 Valg mellem en kort tur langs volden eller pilgrimsdans på græsplænen

14.30 Vælg en temagruppe:

a) Nye pilgrimme ved Vibeke Mørdrup

b) Hospitaleros ved Tone Kirkeby

c) Walking the Camino – forpremiere på en amerikansk pilgrimsfilm ved Peter Glunz og Henrik Friediger

15.00 Kaffe

16.30 Vælg anden temagruppe

d) Walking the Camino fortsat og vi slutter med en snak om filmen

e) Vandreoplevelser i Israel ved Gitta Bechshøft og James Heimann

f) Camino Portugués ved Vibeke Mørdrup og tur ad Via Francigena ved Troels Bech

18.00 Hyggelig fællestime med musikalsk indslag.

ca. 18.45 Afslutning m. sandwichbolle

Foreningen

Det koster 200 kr. at deltage i årsmødet, inkl. frokost, formiddags- og eftermiddagskaffe, sandwichbolle ved afslutningen samt 1 øl eller vand til måltiderne. De 200 kr. bedes medbragt i kontanter og betales ved ankomsten til Marinegården.

Ønsker du **kun** at deltage i generalforsamlingen er det naturligvis gratis.

Tilmelding senest 12. oktober via hjemmesiden: www.santiagopilgrimme.dk

Brug den specielle tilmeldings-formular, sæt kryds hvis du ønsker bustransport fra Høje Tåstrup, spising og gruppedeltagelse. **Bus til / fra Høje Tåstrup station til Årsmødet i Brøndby er gratis.** Den kører kl. 09.10 fra Høje Tåstrup og afventer ankomst fra Århus (06.00) og Kolding (06.28). **Kommer du fra Esbjerg, anfør du det specielt ved tilmeldingen!**

Der er bus om aftenen kl. 19.15 fra Brøndby til Høje Tåstrup til togforbindelsen 20.03

Sæt kryds ved de temagrupper du vil deltage i.

Har du spørgsmål, så send mail til: erikstaffeldt@me.com

Dagsorden for generalforsamlingen

1. Valg af dirigent, referent, stemmetællere
2. Bestyrelsens beretning
3. Revideret regnskab til godkendelse
4. Budget for det kommende år, inkl. fastsættelse af kontingent
5. Indkomne forslag
6. Valg af formand
7. Valg af øvrige bestyrelsesmedlemmer. På valg er:
Vibeke Mørdrup, Erik Staffeldt, Troels Beck
8. Valg af suppleanter
9. Valg af revisor og revisorsuppleant
10. Eventuelt

Godt udstyr til din næste pilgrimstur

Hos Bjergkæden har vi stor erfaring, med at hjælpe pilgrimsvandrere med at pakke rygsækken, til såvel lange som korte ture. På www.bjergkaeden.dk finder du en udførlig pakkelse, med alt hvad du har brug for på din tur. Du kan bestille direkte i vores netbutik eller besøge os i vores store flotte butik i Køge. Så hjælper vi dig godt på vej.

PATAGONIA
Torrentshell Jacket
Let, vind- og vandtæt jakke. Kun 345 g.
PRIS 999,-

OSPREY
Exos 48
Ny forbedret model. Kun 1100 g.
PRIS 1.499,-

GABEL
Escape Lite
Let teleskopstav. Kun 194 g.
SÆTPRIS 599,-

MEINDL
Borneo støvle
God vandrestøvle i fuld læder.
PRIS 1.799,-

GULLFOSS
Down Summer
Lækker dunsovepose. 480 g.
PRIS 999,-

LIFESYSTEMS
Bed Bug Sheet
Imprægneret lagen mod småkryb. 100 g.
PRIS 129,-

Scan QR koden og kom direkte til vores pakkelse.

SOM MEDLEM AF PILGRIMSFORENINGEN FÅR DU 15% i RABAT.

Oplys dit medlemsnummer, når du handler i butikken i Køge eller brug rabatkode "pilgrim" når du handler i vores netbutik. Rabatten gælder ikke på i forvejen nedsatte varer og elektronisk udstyr.

BJERGKÆDEN

Vestergade 34A • 4600 Køge • T: 56652345
M: info@bjergkaeden.dk • www.bjergkaeden.dk